Toți banii publici ai lui Chirieac / În jurul Pământului în opinci

Newsweek ROMÂNIA

26.07-2.08.2019

NE LUĂM ÎN COARNE

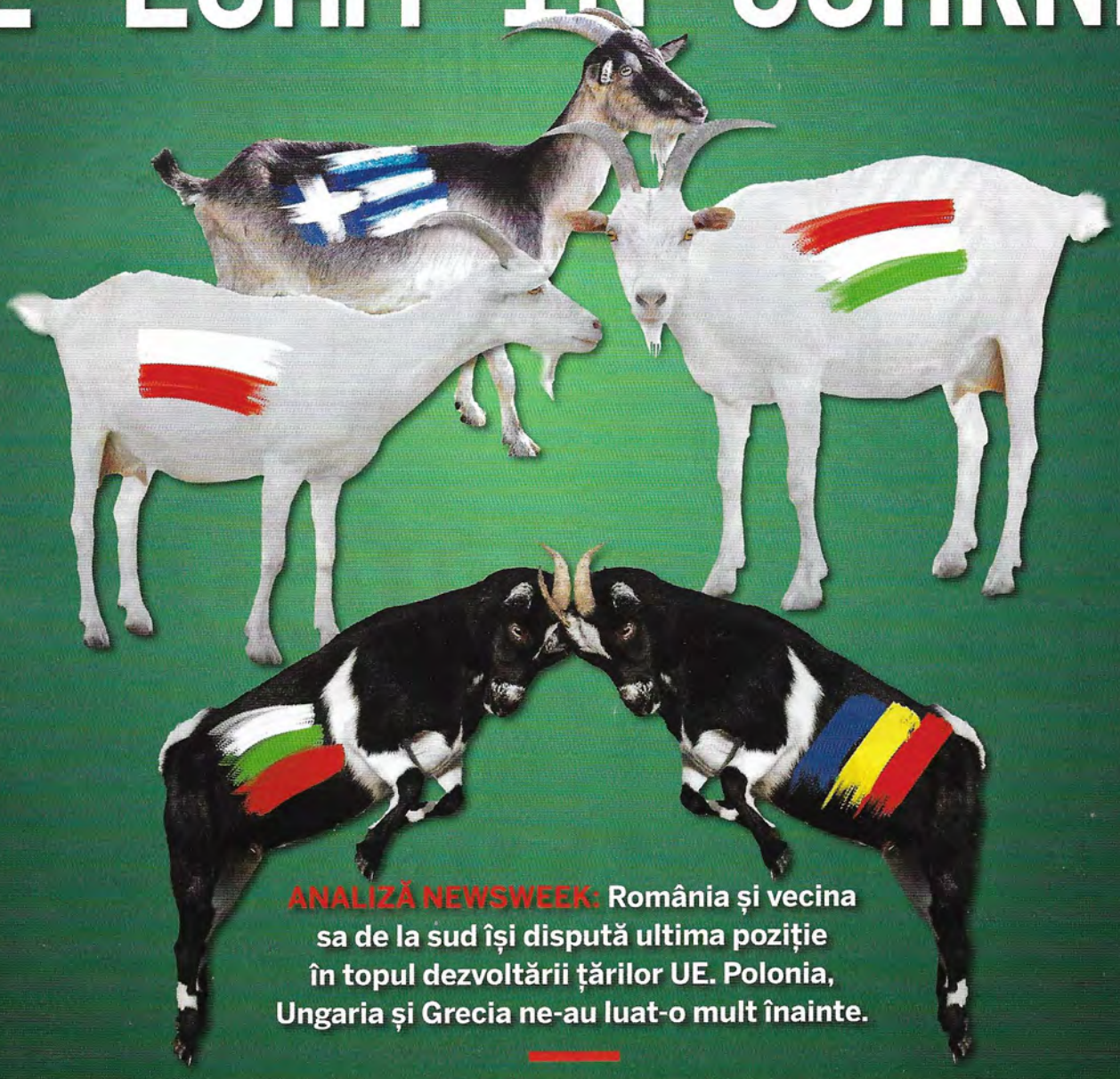

FOTO: SHUTTERSTOCK

ANALIZĂ NEWSWEEK: România și vecina sa de la sud își dispută ultima poziție în topul dezvoltării țărilor UE. Polonia, Ungaria și Grecia ne-au luat-o mult înainte.

DOAR CU BULGARII

Anul 2 ■ Numărul 64 ■ Preț: 11,90 lei

5 948494 000029 19064

MATINALUL #1
DIN ROMÂNIA

KISS FM

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

26.07-2.08.2019 _ ANUL 2 _ NR.64

SUMAR

Periscop

06 **Interviu**
Judecătoarea Crina Muntean: „S-au reactivat rețele de interese în justiția locală"

Opinii

12 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Un spațiu al libertății care a devenit obositor
RADU PARASCHIVESCU
Atac de cord și de record
13 CRISTIAN PREDA
Wimbledon

Dosar

14 **Dezvoltare**
România nu ține pasul cu vecinii
16 **Macro**
Economiile Poloniei și Ungariei duduie
18 **Taxe**
Ungurii taxează veniturile companiilor cu doar 9%
20 Grecia are cea mai dezvoltată rețea de autostrăzi
22 **Putere de cumpărare**
Românii, mai săraci, dar mai mulțumiți decât bulgarii
24 **Viața e frumoasă!**
Optimismul românilor nu se sprijină pe cifre

Periscop

26 **Nesimțire**
Toți banii publici ai morsei competente
30 **Analiză**
Ping-pong cu viitorul unei fetițe
32 **Cursa pentru Primărie**
Nicușor Dan: Bugetul lui Firea este un delir

Magazin

36 **Film**
Povestea animată a românului care a înconjurat Pământul în opinci
38 O expediție de 2.200 de zile în 18 minute
40 În România, lumea credea că sunt basme
42 **Recomandări**
Gândește roz: Cele mai bune vinuri rosé de vară
46 **De văzut**
Marii arhitecți și clădirile lor celebre
48 **Punctul pe I**
Idris Elba
50 **Călărie**
Hiponess, terapia cu cai
52 **Tenis**
Drumul unei campioane
54 **Auto**
80 de ani de anvelope
Uzina Victoria Florești, de la decretul regal și Banloc-Goodrich la Michelin
58 **Newsgeek**
Realitatea mușcă
60 **Tehnologie**
Sigma fp, cea mai mică și mai ușoară cameră full-frame mirrorless
61 Panasonic Lumix S1H, primul aparat foto capabil să filmeze 6K/24p sau 5.9K/30p
F4 G Master, un nou super-teleobiectiv de 600 de milimetri pentru profesioniști

Calendar

62 Egiptul naționalizează Canalul Suez

» P.36

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Silviu Sergiu**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Senior editor _ **Ramona Ursu**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Reporter _ **Adelina Sahlean**
Contributori _ **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu, Cristian Preda**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

GWANGJU, COREEA DE SUD

Grație în aer și apă

Echipa ucraineană de înot artistic a participat la Campionatul Mondial de profil. Spectaculoasa imagine, cu una dintre membrele echipei, este surprinsă în ziua a patra a competiției care a avut loc la Yeomju Gymnasium, pe 15 iulie.

CLIVE ROSE/GETTY IMAGES

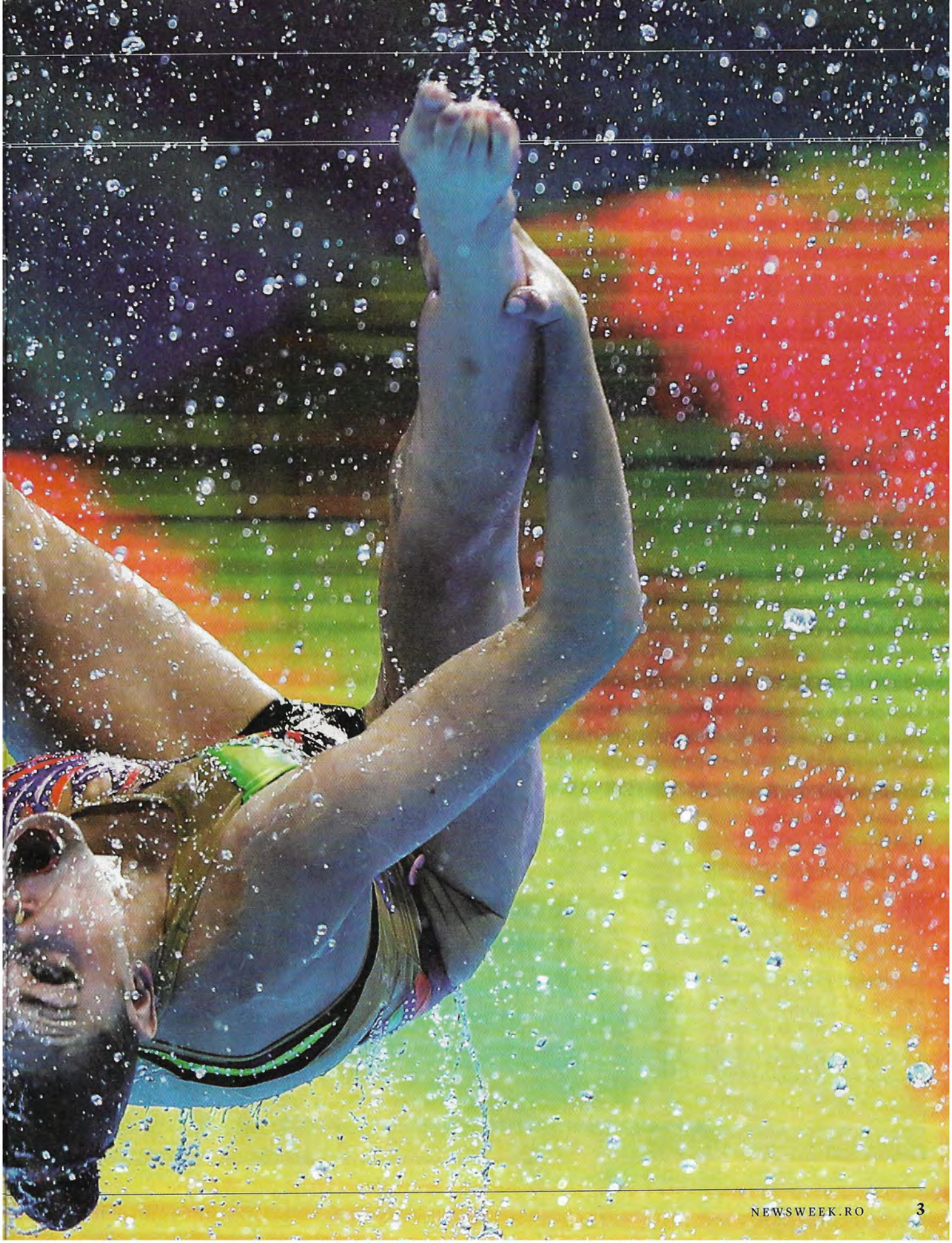

AIN AL-HILWEH, LIBAN

Protestul refugiaților

Un tânăr palestinian fuge pe lângă un cauciuc în flăcări, în timpul protestului care a blocat intrarea în tabăra de refugiați Ain al-Hilweh, împotriva deciziei Libanului de a impune noi restricții de muncă pentru palestinieni.

STR/PICTURE ALLIANCE VIA GETTY IMAGES

LONDRA, MAREA BRITANIE

Dansul lebedelor

Lebedele și puii lor au fost capturate pentru a fi marcate și cântărite, în ziua a doua a recensământului anual realizat pe râul Tamisa. Această ceremonie durează din secolul al XII-lea.

DAN KITWOOD/GETTY IMAGES

NEW YORK, SUA

Turnul trăznit

Un fulger lovește World Trade Center, pe 17 iulie. Nu s-au înregistrat pagube, ci doar cadre admirabile ce au devenit virale pe internet. Aici, clădirea a fost fotografiată dinspre Hoboken, New Jersey.

GARY HERSHORN/GETTY IMAGES

INTERVIU

Judecătoarea Crina Muntean: „S-au reactivat rețele de interese în justiția locală”

CRINA MUNTEAN (47 DE ANI), judecătoare în cadrul Secției Penale a Tribunalului Bihor, secție pe care a condus-o în perioada 2009 – 2014, a dezvăluit, într-un interviu pentru *Newsweek România,* care sunt „rețelele de interese în justiția locală“ care s-au activat împotriva ei, prin intermediul Inspecției Judiciare, după ce a deranjat un cerc sensibil din Bihor, format din avocați, judecători, oameni de afaceri, persoane sus-puse în instituțiile publice. Cu o experiență de 21 de ani în magistratură, Crina Muntean, care s-a alăturat, în ultimii doi ani și jumătate, demersurilor magistraților pentru apărarea justiției, a vorbit despre mecanismele de slăbire a statului de drept, despre problemele din sistem și despre câtă independență mai există în justiție. *Newsweek România* publică, în două episoade, interviul cu judecătoarea Crina Muntean, continuarea urmând a fi citită în numărul viitor al revistei noastre.

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

***Newsweek România:* Cum ați ajuns în vizorul Inspecției Judiciare (IJ), care v-a trimis recent la judecata Consiliului Superior al Magistraturii (CSM)?**

Crina Muntean: În ianuarie 2019, a fost formulată o sesizare la Inspecția Judiciară, de un avocat local (din Oradea – n.r.), Răzvan Doseanu, prin care s-a solicitat efectuarea unor verificări privind desemnarea mea ca singur judecător de drepturi și libertăți în perioada 1 ianuarie 2018 - 20 noiembrie 2018. Desemnarea judecătorului de drepturi și libertăți, de altfel a tuturor judecătorilor, în complete, se realizează de către Colegiul de Conducere al instanței. Niciun judecător nu compune un complet după voința sau preferința proprie.

Ce s-a întâmplat cu sesizarea făcută la IJ?

La data de 21 februarie 2019, s-a dispus clasarea sesizării, însă în 12 martie 2019, inspectorul șef (Lucian Netejoru, șeful IJ – n.r.) a infirmat rezoluția de clasare. După reluarea verificărilor, s-a început cercetarea disciplinară împotriva mea și a șase judecători, cu toții membri ai Colegiului de Conducere în decembrie 2017, când printr-o hotărâre a Colegiului am fost desemnată să asigur înlocuirea pe al doilea complet de drepturi și libertăți, judecătorul titular promovând la instanța superioară. Pentru restul procedurii disciplinare a fost desemnat un al doilea inspector, doamna Roxana Petcu. La finalul procedurii, din cei șapte judecători cercetați, am fost singurul judecător trimis în judecată disciplinară.

Ce spune legea despre desemnarea judecătorului de drepturi și

BANI PUBLICI
Toate fondurile de la stat încasate de Bogdan Chirieac » P.26

libertăți și cum ați ajuns să rămâneți, pentru o perioadă, singurul astfel de magistrat de la Tribunalul Bihor?

Până în anul 2014, legea prevedea că emiterea mandatelor de supraveghere revenea doar președintelui instanței. În această perioadă, am emis singură mandatele de supraveghere, președintele instanței, judecător în materie comercială, delegându-mi această atribuție, în considerarea faptului că judecam în materie penală și exercitam, la acel moment, funcția de președinte de Secție Penală. În perioada 2014–2015, am emis mandate de supraveghere toți judecătorii Secției, iar, din anul 2015, odată cu reorganizarea Secției după principiul specializării, am fost desemnați doi judecători de drepturi și libertăți, restul judecătorilor fiind de cameră preliminară și judecată în fond. Am fost unul din cei doi desemnați ca judecători de drepturi și libertăți.

Prin urmare, nu este real ceea ce s-a mediatizat, că, ulterior anului 2015, respectiv o perioadă de trei ani, aș fi fost singurul judecător de drepturi și libertăți. A fost o perioadă de aproximativ 11 luni, în anul 2018, când am fost desemnată ca singur judecător de drepturi și libertăți, și două luni, în cursul anului 2015, pentru același motiv, promovarea la instanța superioară a celui de-al doilea judecător de drepturi și libertăți și numărul redus de magistrați ce funcționau în secție, mai puțin de jumătate din posturile de judecători alocate. Desemnarea mea a fost decisă de Colegiul de Conducere, atât în anul 2017, cât și în anul 2015. În 2015, Colegiul de Conducere avea alți membri, cu precizarea că unul dintre aceștia era actualul președinte al Tribunalului Bihor, care la acel moment a considerat măsura perfect legală. Nu-mi amintesc cum au decurs dezbaterile în Colegiul din 2015 sau dacă i-am manipulat și pe judecătorii membri la acel moment în Colegiului de Conducere, pe actualul Președinte al Tribunalului Bihor, cum am obstrucționat dezbaterile, însă știu cu certitudine că nu s-a invocat niciodată, nici în 2015 și nici în 2018, în vreo cauză penală soluționată de mine în aceste perioade, și nu mi-a fost desființată nicio hotărâre pentru desemnarea mea nelegală ca judecător de drepturi și libertăți, ca urmare a încălcării normelor de repartizare aleatorie, deși părțile și apărătorii lor au la dispoziție astfel de instrumente juridice.

Normele ce reglementează repartizarea aleatorie permit acest tip de organizare, nu se poate vorbi despre o încălcare a legii. Normele regulamentare prevăd că repartizarea cauzelor către un singur complet, din motive obiective, reprezintă o repartizare aleatorie. Această condiție a existenței motivelor obiective reprezintă o garanție că procedura de repartizare nu permite o selecție subiectivă a judecătorului cauzei și, în felul acesta, garanția de imparțialitate a acestuia este protejată. Desemnarea mea ca singur judecător de drepturi și libertăți în aceste perioade s-a făcut în contextul în care, în Secția Penală, de mai mulți ani, judecătorii erau specializați pe funcții judiciare, am rămas singurul judecător de drepturi și libertăți, iar desemnarea mea s-a făcut în considerarea faptului că exercitam această funcție de mai mulți ani. Nu am fost desemnată pur și simplu, fără nicio legătură cu această activitate, ca să se poată suspecta existența unui interes.

Deranjez prin faptul că refuz să mă schimb, într-un context în care este evident că toate aceste direcții nu sunt agreate. Nu am să mă schimb

Mai știți despre cazuri similare la instanțele din țară?

Există în țară practici similare, activitatea judecătorului de drepturi și libertăți are un anumit specific, ceea ce bunăoară a avut în vedere și CSM, care într-o hotărâre a stabilit că poate fi desemnat, într-o zi, un singur judecător de drepturi și libertăți și toate cauzele să fie repartizate acestuia, fără a fi încălcată repartizarea aleatorie. Există un raport al Inspecției Judiciare, din 2015, care a stabilit că, având în vedere necesitatea asigurării confidențialității lucrărilor, desemnarea unui singur judecător care să emită mandate de supraveghere tehnică constituie veritabile proceduri operaționale, care pot fi preluate ca bune practici de către instanțe judecătorești, în special la nivelul curților de apel. Există și alte instanțe în țară care au adoptat același tip de organizare, Judecătoria Baia Mare - un singur judecător de drepturi și libertăți desemnat anual, Judecătoria Sectorului 1 București - un singur judecător de drepturi și libertăți în perioadele 10 februarie 2014 – 1 iune 2014 și 6 februarie 2017 – 6 iunie 2017. Apoi, în mai multe curți de apel, un singur judecător care emite mandate de supraveghere: Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel Oradea. Aceste cazuri concrete au fost constatate de Inspecția Judiciară într-unul din cele două rapoarte de control, raport în care Inspecția a decis că repartizarea aleatorie s-a încălcat doar la Tribunalul Bihor și în cuprinsul căruia s-a sesizat din oficiu, pentru această chestiune, doar împotriva mea.

În exercitarea acțiunii disciplinare față de mine, la sesizarea avocatului Doseanu, toate aceste argumente au

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

fost înlăturate. Nu văd o problemă în a exercita mai mulți ani funcția judiciară de judecător de drepturi și libertăți. În practica judiciară există specializări și în materie civilă, chiar în cadrul aceleiași secții. Bunăoară, în Secția I Civilă a Tribunalului Bihor există judecători care judecă doar litigiile de muncă. Există, totodată, în Tribunalul Bihor, judecători care judecă, de 15 ani, în materie de insolvență. Și aici se pronunță hotărâri extrem de importante și nu cunosc să se fi imputat vreodată vechimea, stabilitatea sau specializarea judecătorului, iar legislația noastră nu conține prevederi legate de rotația personalului și implicit schimbarea specializărilor.

Concret, ce acuzații vă aduce Inspecția Judiciară?

Am fost acuzată de încălcarea repartizării aleatorii pentru formularea propunerii de organizare a Secției Penale, pentru faptul că aș fi obstrucționat dezbaterile din Colegiu prin invocarea argumentului că implicarea tuturor judecătorilor și grefierilor secției în activitatea judecătorului de drepturi și libertăți ar vulnerabiliza dosarele confidențiale, pentru că aș fi condus și dirijat discuțiile spre desemnarea mea ca judecător de drepturi și libertăți, pentru că nu am susținut și oral aspectele discutate într-o ședință de secție, consemnate în procesul-verbal, depus de altfel la Colegiu, odată cu propunerea de organizare, și aflat în posesia fiecărui membru. Trebuie făcută o precizare importantă: Colegiul de Conducere este format din șapte magistrați, iar deciziile se iau prin vot, fiecare membru având dreptul la un singur vot. Acea decizie a fost adoptată în unanimitate. Cu toate acestea, din cele șapte voturi „pentru" exprimate liber de către membrii Colegiului, doar votul meu este anchetat. Inspecția a apreciat că am fost singurul judecător care am înțeles implicațiile repartizării aleatorii și că ceilalți șase magistrați nu au înțeles ce au decis.

Putem vorbi despre o „rețea locală de interese" care s-a activat în cazul dvs.? Cine ar face parte din ea?

Da, putem vorbi despre reactivarea unor „rețele de interese în justiția locală", chiar de o tendință de construire de noi rețele de interese. În notele pe care le-am transmis Inspecției Judiciare în etapa de verificări prealabile, am apreciat lipsa oricărui interes legitim al avocatului, în condițiile în care acesta nu a acționat în numele unei părți dintr-o cauză penală, respectiv nu a avut calitatea de parte, pentru a putea invoca un interes propriu. Acest lucru indica faptul că, în realitate, motivele reale ale acestui demers tindeau la înlăturarea mea din exercitarea funcției de judecător de drepturi și libertăți. Sesizarea avocatului Doseanu s-a produs într-un anume context: la câteva luni de la încheierea perioadei de aproximativ zece luni în care am exercitat singură funcția de judecător de drepturi și libertăți, exista deja desemnat, de câteva luni, un al doilea judecător de drepturi și libertăți, ca urmare a promovării unor judecători la Tribunalul Bihor. Practic, problema reclamată de avocat nu mai era de actualitate.

Revenind, cine ar face parte din rețeaua locală de interese?

Vă ofer câteva date. Domnul avocat Răzvan Doseanu este soțul doamnei Loredana Doseanu, judecător în cadrul Curții de Apel Oradea și colegă de complet cu doamna judecător Florica Roman. Doamna judecător Florica Roman a fost trimisă în judecată de DNA Oradea, împreună cu judecătorii Raluca Cuc, Denisa Vidican, Ovidiu Galea, soluția de clasare dată în cauză fiind intens mediatizată. Pe perioada suspendării din activitatea de judecător, doamna judecător Raluca Cuc a desfășurat o activitate remunerată în cadrul Biroului Avocațial al avocatului Doseanu. Soțul doamnei judecător Carmen Domocoș, actualul președinte al Tribunalului Bihor, Cristian Domocoș, este avocat și pledează în cauzele înregistrate în materie civilă și în materia contenciosului administrativ. Răzvan Doseanu pledează, în marea majoritate a cauzelor, în materie penală.

Am deranjat prin faptul că am vorbit, nu în culisele instanței, ci în proceduri judiciare

Ce să înțelegem din acest tip de relații?

Vă dau un exemplu: un dosar înregistrat pe rolul Curții de Apel Oradea, dosarul nr. 1592/111/2016, a fost judecat de doamnele judecător Loredana Doseanu, soția avocatului Doseanu, și de doamna judecător Florica Roman. Apărătorul intimatului a fost avocatul Cristian Domocoș, soțul președintelui Tribunalului Bihor. Apelul petenților a fost respins. Președintele Tribunalului Bihor, doamna Carmen Domocoș, a inițiat, în a doua jumătate a anului 2018, mai multe acțiuni vizând, în esență, înlăturarea mea din funcția de judecător de drepturi și libertăți, demersuri finalizate prin respingerea în mod repetat de către Colegiul de Conducere al Tribunalului Bihor a acestor cereri. La finele anului 2018, după eșecul acțiunilor președintelui Tribunalului Bihor, în media locală și națională au avut loc mai multe intervenții ale avocatului Răzvan Doseanu vizând activitatea mea profesională în materia emiterii mandatelor de supraveghere tehnică, ca judecător de drepturi și libertăți.

Concomitența și consensul dintre demersul avocatului Doseanu și demersul președintelui Tribunalului Bihor, doamna Carmen Domocoș, vădit interes comun al acestora, în ce privește magistratul desemnat să exercite funcția de judecător de drepturi și libertăți, în condițiile relaționării dosarului pe care l-am menționat, cel de la Curtea de Apel Oradea, unde so-

ția avocatului Răzvan Doseanu, doamna judecător Loredana Doseanu (alături de colega sa de complet, doamna judecător Florica Roman) pronunță soluții față de persoane reprezentate de avocatul Cristian Domocoș, soțul președintelui Tribunalului Bihor, acesta din urmă beneficiind de un câștig material din aceste activități, este exact cadrul necesar pentru derularea unor interese private.

Ce ar mai avea de câștigat aceste personaje, judecători și avocați, de care vorbiți?

Există posibilitatea obiectivă ca aceste persoane să își procure avantaje reciproc, disimulat sub demersuri administrative, sub pretexte de „normalizare" a justiției, practic soția avocatului Doseanu, doamna judecător Loredana Doseanu, să ofere soluții avantajoase avocatului Cristian Domocoș, soțul doamnei președinte Carmen Domocoș, iar președintele Tribunalului Bihor, doamna judecător Carmen Domocoș, „să ofere" avocatului Răzvan Doseanu un judecător de drepturi și libertăți agreat de aceasta. Nu știu, într-un astfel de context, cât de rezonabil ar fi procesul penal pentru partea neasistată de avocatul Doseanu. Cred că nu întâmplător, în contextul propunerilor președintelui Tribunalului Bihor legate de judecătorul de drepturi și libertăți, un coleg magistrat mi-a relatat că, între președintele Tribunalului Bihor, doamna judecător Carmen Domocoș, și doamna judecător Florica Roman există o comunicare de natura celei imputate doamnei judecător Florica Roman, în dosarul penal în care aceasta din urmă a fost cercetată, în concret faptul că doamna Carmen Domocoș i-ar fi transmis o doleanță a doamnei judecător Florica Roman în legătură cu soluția pe care aceasta din urmă urma să o pronunțe în cauză. În prezent, acest judecător este membru al Colegiului de Conducere al Tribunalului Bihor și am avut acordul dumnealui de a menționa acest aspect în nota adresată Inspecției Judiciare.

Ce relevanță au avut aceste informații pentru Inspecția Judiciară?

Răspunsul Inspecției Judiciare la aceste date l-am regăsit în rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare, unde inspectorul redactor, doamna Roxana Petcu, menționează că diversele legături de rudenie sau de serviciu între judecători și avocați, respectiv pretinsa conivență între președintele instanței, doamna judecător Carmen Domocoș, și avocatul Răzvan Doseau nu au nicio relevanță, întrucât activitatea Inspecției Judiciare vizează verificarea conduitei judecătorilor împotriva cărora se formulează sesizări. Atâta doar că, în cuprinsul aceleiași rezoluții, același inspector menționează că, potrivit legii, inspectorii judiciari verifică sesizările adresate Inspecției Judiciare sau se sesizează din oficiu în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor.

Cu ce ați deranjat această „rețea locală de interese", de s-ar fi activat împotriva dvs.?

În 2013, am fost audiată, în calitate de martor, în acțiunea disciplinară promovată împotriva judecătorului Mircea Pușcaș, din cadrul Tribunalului Bihor, exclus din magistratură și condamnat ulterior la patru ani de închisoare cu executare, pentru fapte de corupție. Am vorbit despre lejeritatea cu care se accepta imixtiunea în cauze și tolerarea unui astfel de fenomen de conducerea de atunci a instanțelor locale. Evident, am supărat mai multă lume, unii chiar colegi. Paradoxal, pentru că în fapt vorbeam despre sistemul judiciar, supărarea majoră s-a produs în cercurile infracționale.

Ce a urmat?

A început o campanie de presă, cu insulte, amenințări, o „supraveghere" a programului de muncă, pentru a fi fotografiată, toate surprinse de activitățile de supraveghere tehnică dispuse în dosarul de șantaj, constituit în aceste împrejurări, unde am îndrăznit să particip, ca persoană vătămată, împotriva fostului avocat Ioan Sava, ulterior condamnat definitiv pentru corupție, beneficiar al unor contacte/relaționări în cadrul instanțelor locale, de natura celor descrise mai sus, ca făcând parte din apanajul profesional al avocatului Doseanu. Deși pornită de la audierea mea la CSM, toată această campanie s-a canalizat în final - și atunci, ca și acum - pe activitatea vizând emiterea mandatelor de supraveghere tehnică. Ulterior, am fost audiată ca martor, împreună cu alți trei colegi magistrați, în cauza în care judecătorii Florica Roman, Raluca Cuc, Denisa Vidican și Ovidiu Galea au fost cercetați pentru săvârșirea unor infracțiuni. Nu am avut o poziție favorabilă acestora.

Am deranjat prin faptul că nu am acceptat să devin complice moral al unor astfel de fapte; pentru că am vorbit, nu în culisele instanței, ci în proceduri judiciare; pentru că în plan administrativ am susținut măsuri care au împiedicat scurgerea informațiilor confidențiale, ceea ce evident a sporit șansele de probare a faptelor investigate. Deranjez prin faptul că refuz să mă schimb, într-un context în care este evident că toate aceste direcții nu sunt agreate. Nu am să mă schimb, pentru că structural nu pot să gândesc sau să acționez în alt mod, o să-mi dovedesc justețea convingerilor și a acțiunilor profesionale.

Avocatul Răzvan Doseanu, așa cum ați arătat, ar face parte din această rețea locală de interese. Există interese ale unor „nume grele" pe care le-ar reprezenta?

Da, avocatul Doseanu face parte din rețelele de interese ale justiției locale, vechi și noi. Contextul relațional pe care l-am menționat, concomitența demersurilor președintelui Tribunalului Bihor și ale avocatului Doseanu, vizând un sector important din activitatea judiciară a instanței, emiterea mandatelor de supraveghere tehnică și dispunerea măsurilor preventive indică, în mod clar, existența unor interese private și nicidecum dorința de „normali-

zare" a justiției locale. O astfel de „normalizare", în contextul relatat, tinde, în realitate, la reactivarea unor rețele, a unor practici neconforme legii.

Ce „nume grele" ar putea reprezenta avocatul Doseanu? Avocatul Doseanu poate fi considerat vectorul unor persoane locale influente, aflate în contact cu legea penală. Din practica judiciară locală, cunosc că acesta a asigurat sau asigură asistență juridică în dosare importante, în care au fost judecați Alexandru Kiss, fost președinte al Consiliului Județean Bihor, Ioan Ciocan, om de afaceri, condamnat pentru cumpărare de influență la fostul ministru Borbely, Remus Indrei, fost șef al Poliției Beiuș, în prezent judecat în dosarul în care este trimis în judecată fostul șef al Poliției Române, Popa Liviu. Mai vorbim despre Adriana Sime, fost șef al Inspecției Fiscale în Administrația Financiară Județeană Bihor, Floare Chipea, fost decan al Facultății de Sociologie din Oradea, trimisă în judecată alături de rectorul Universității Oradea, Constantin Bungău, Nela Secară, un dosar în curs de judecată, intens mediatizat într-o anumită parte a presei, Istvan Soosz, șef serviciu în cadrul Administrației Financiare Județeană Satu Mare, trimis în judecată alături de Mircea Ardelean, fost director general al fostei Direcții Generale a Finanțelor Publice Satu Mare, Attila Racz, un afacerist notoriu, condamnat de Tribunalul Bihor, Ioan Florin Moț, primar al comunei Zărand, denunțător al lui Dan Diaconescu (OTV), condamnat pentru corupție. Ultimele două condamnări au fost dispuse de către doamna judecător Raluca Cuc, cu câteva luni înainte de a-și începe activitatea în Biroul avocatului Doseanu.

Ați emis, mai mulți ani, mandate de supraveghere tehnică. Între 2010 și 2014 ați fost singurul judecător al Tribunalului Bihor care semna aceste mandate. Spuneți-ne câteva dosare „sensibile" în care ați emis astfel de mandate și ce persoane cu notorietate și influență locală erau vizate?

E o perioadă însemnată de activitate și e dificil să-mi amintesc toate numele cu rezonanță. O să menționez însă câțiva dintre clienții avocatului Răzvan Doseanu, nume prezente în dosare pe care le-am soluționat, ca judecător de drepturi și libertăți: Alexandru Kiss, Ioan Ciocan, Remus Indrei, Adriana Sime, Floare Chipea, Constantin Bungău, Nela Secară, Istvan Soosz, Attila Racz.

Dar interesele personale ale avocatului Dosneanu ar exista, care l-ar fi putut determina să se „activeze" împotriva dvs.?

Da, există un interes exclusiv personal și nelegitim al avocatului. Acesta nu a acționat în numele vreunei părți dintr-o cauză penală; acțiunea disciplinară nu vizează niciun dosar penal, nicio parte din vreun dosar penal, în raport de care să se susțină că există o repartizare aleatorie viciată și, în felul acesta, o atingere a dreptului la un proces echitabil prin afectarea garanției de imparțialitate a judecătorului desemnat să judece cauza. Legea impune ca o astfel de sesizare să fie făcută de o persoană „interesată", respectiv o persoană care să poată invoca încălcarea unui drept subiectiv propriu. Într-o completare la sesizarea inițială, avocatul Doseanu face trimitere la un dosar înregistrat într-o perioadă în care, însă, nu mai funcționam doar eu ca judecător de drepturi și libertăți, astfel încât, pentru a se putea raporta exclusiv la această perioadă și a mi se putea imputa încălcarea normelor de repartizare pentru toată durata celor aproximativ 11 luni, Inspecția Judiciară a ignorat cu totul acest aspect și nu a raportat sesizarea avocatului la acea cauză concretă.

Un comportament corect al avocatului ar fi impus ca acesta, în cauzele în care își apăra clienții, să folosească instrumentele juridice pentru a obține corectarea repartizării aleatorii. Domnul avocat Doseanu nu a contestat legalitatea hotărârii de Colegiu prin care am fost desemnată ca singur judecător de drepturi și libertăți, deși cunoaște existența acestui mecanism, fiind apărător într-o cauză unde s-a contestat legalitatea repartizării aleatorii prin atacarea hotărârii de Colegiu la instanța de contencios administrativ, cauză aflată în prezent pe rolul Tribunalului Alba. Avocatul Doseanu nu m-a recuzat, până la momentul formulării acestei sesizări la Inspecția Judiciară, procedură în care putea să invoce lipsa mea de imparțialitate în cauzele pe care le-am soluționat ca singur judecător de drepturi și libertăți, în acea perioadă.

În condițiile unui astfel de comportament, ca apărător, sintagma „încălcarea dreptului la un proces echitabil" nu e decât un slogan folosit de avocat pentru a acredita, la modul general și isteric, că justiția este abuzivă, că mandatele de supraveghere sunt abuzive și, evident, că sunt necesare schimbări. În folosul cui? Evident că există interese. La nivelul anului 2011, în perioada primului meu mandat de președinte de Secție Penală, domnul judecător Constantin Manoliu, președintele de atunci al Tribunalului Bihor, mi-a adus la cunoștință că i-a fost sesizat, în scris, existența unui incident la nivelul Biroului de Executări Penale. În concret, într-o cauză, avocatul Doseanu a depus, în timpul dezbaterilor, în ședință publică, fără să i se pară nefiresc cel puțin, deși este nelegal, un înscris emis de Tribunalul Bihor într-o procedură confidențială în cadrul Biroului de Executări Penale. Sunt convinsă că avocatul Doseanu a avut cunoștință și nu a agreat defel modul în care am gestionat ulterior măsurile de protecție a informațiilor confidențiale la nivelul Secției Penale.

În intervențiile media, legate de presupusele înregistrări ce s-ar fi efectuat în sediul DNA Oradea, cu referiri la judecători, referiri care însă în niciun fel nu mă vizează, a insinuat și numele meu, prezentându-mă ca judecătorul care ar fi

deținut mulți ani „cheile a tot ce înseamnă autorizări de interceptări și de măsuri de supraveghere tehnică" sau ca un judecător care ar deține un vast bagaj informațional urmare acestei activități. Un fapt absolut firesc, fiecare judecător, prin prisma naturii activității sale, acumulând un bagaj informațional însemnat, cu atât mai mult un judecător care își desfășoară activitatea în materie penală, ajunge în mod natural să dețină informații asupra fenomenului infracțional. Un fapt firesc pe care avocatul, de data aceasta, îl găsește nefiresc. De ce? Pentru că sistemul judiciar pe care și-l dorește, pentru care pledează, este probabil acela în care avocatul cunoaște existența și conținutul mandatului de supraveghere în momentul în care acesta este semnat de judecător.

Există și un interes pragmatic al avocatului în a-și obține un tratament preferențial la nivelul instanțelor, prin erijarea sa arogantă, în urma difuzării înregistrărilor cu procurorii DNA, în promotorul unor schimbări în justiția locală, evident dorite de către acesta din considerente subiective și interese private, nicidecum generate de nevoia sa de a impune principii noi și oameni noi care să le aplice. Dovadă e faptul că, deși la Curtea de Apel Oradea a existat un singur judecător care a emis mandate de supraveghere tehnică, din anul 2015 până la finele anului 2018, nu a invocat în spațiul public și nu a sesizat Inspecției Judiciare existența acestei situații. Ce urmărește, în realitate, avocatul Doseanu? O justiție locală care să nu mai incomodeze, o justiție în care clienții avocatului Doseanu și avocați cu comportamentul avocatului Doseanu să fie lipsiți de grija propriilor fapte.

Într-o notă pe care ați trimis-o către Inspecția Judiciară, ați precizat că, într-o ședință a Colegiului de conducere a Tribunalului Bihor, președinta Tribunalului Bihor, Carmen Domocoș, le-a spus colegilor: „Avocații s-au săturat să întâlnească același judecător de drepturi și libertăți". Se înțelege că remarca făcea referire la dvs. Avocatul Dosneanu cataloga drept „o gravă neregularitate" faptul că erați singurul judecător de drepturi și libertăți de la Tribunalul Bihor, în plângerea înaintată Inspecției Judiciare.

Da, a fost o remarcă ce m-a vizat. O remarcă neinspirată și care a atras atenția unora dintre membrii Colegiului de Conducere asupra intențiilor președintelui Tribunalului Bihor. În perioada ce a urmat, au fost respinse practic toate cererile de reorganizare a activității judecătorului de drepturi și libertăți. Dincolo de asta, în aceeași ședință, cea din 12 iulie 2018, unul dintre membrii Colegiului de Conducere a contraargumentat propunerile de reorganizare, susținând că ar trebui desemnat un singur judecător pentru emiterea mandatelor de supraveghere și a celor de percheziții, invocând că există riscul scurgerii de informații din dosarele confidențiale; practic, argumentul folosit de mine și interpretat de Inspecția Judiciară ca fiind argumentul prin care am obstrucționat dezbaterile în Colegiul de Conducere și, în felul acesta, am încălcat repartizarea aleatorie. Poziția colegului meu se regăsește în procesul-verbal de ședință aflat la dosarul disciplinar și ignorat în totalitate de inspectori.

„Grava neregularitate" susținută de avocatul Doseanu nu a fost invocată niciodată, în niciuna din cauzele soluționate de mine, în perioada în care am fost singurul judecător de drepturi și libertăți, unde se putea obține un remediu procesual. Avocatul Doseanu nu a invocat niciodată nelegala compunere a completului, Hotărarea Colegiului de Conducere, prin care am fost desemnată singurul judecător de drepturi și libertăți, ca titular și înlocuitor, nu a fost contestată de avocatul Doseanu. Dumnealui nu și-a pus niciodată problema că nu m-am desemnat singură judecător de drepturi și libertăți și nu și-a îndreptat nicio acțiune împotriva celorlalți membri ai Colegiului de Conducere. În fapt, această sesizare la Inspecția Judiciară e pretexul avocatului pentru implicarea sa într-un mecanism complex de „liniștire" (alt gen de „liniștire") a unei părți din magistratură.

Cum ați ajuns să fiți martor în dosarul în care cele două judecătoare din Bihor, Raluca Cuc și Florica Roman, au fost anchetate pentru diverse infracțiuni? În ce au constat reacțiile colegilor din magistratură de care vorbeați mai devreme?

Din câte cunosc, unul dintre judecătorii cercetați a solicitat audierea mea și a încă trei colegi judecători. A fost o audiere în care am redat exact aspectele pe care le-am relatat în discuții anterioare cu colegi de secție. Unii colegi au avut un comportament diferit față de mine, după acest moment. Nu m-am lăsat afectată și m-am raportat la acei colegi care gândesc ca mine. Situația este însă mai complexă. Sentimentele de ostilitate care s-au dezvoltat pe fondul dosarelor penale în care au fost cercetați mai mulți judecători de la Tribunalul Bihor și Curtea de Apel Oradea s-au resimțit în multe forme. Personal, am fost nevoită să îmi ascult deseori numele evocat de aceștia la anumite posturi TV. Nu exclud, de asemenea, și o vendetă în acțiunile avocatului Doseanu, ca bonus pentru magistrații care au fost urmăriți penal, cu care se află în relațiile pe care le-am descris.

➤ Partea a doua a acestui interviu va fi publicată în ediția de săptămâna viitoare.

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Un spațiu al libertății care a devenit obositor

E inutil să te opui progresului, căci trece peste tine ca buldozeristul Ghiță din gluma ce circulă de multă vreme pe net. Fără regrete. Te adaptezi sau dispari, acestea sunt cele două opțiuni pe care le ai la dispoziție ca profesionist. Te retragi.

Tot inutil e și să te plângi de sensul în care se îndreaptă Facebook-ul „românesc". Dar realitatea din această lume virtuală mă face să intru și eu în grupul tot mai mare al utilizatorilor care încep să aibă tot mai mari îndoieli despre modul cum se comunică și cum se alterează adevărul aici.

Într-o societate cu o presă evident coruptă, ca a noastră, Facebook-ul a apărut ca o bună alternativă pentru cei care căutau informații curate, lipsite de intermedierea murdară a unor moguli interesați și a uneltelor lor.

Fără această rețea socială, ar fi fost mult mai grea coagularea protestelor din ultimii cinci ani, ar fi fost mult mai greu de scăpat de manipulările presei aservite, ar fi fost mult mai greu pentru partidele noi să ajungă la public, când este evident că aproape toate televiziunile de știri le ignoră conferințele și inițiativele.

Dar, ca de obicei în această lume crudă, când ceva este prea frumos cumva se strică.

Democratizarea accesului la informații este o binecuvântare a acestor vremuri. Nu și democratizarea accesului la a-ți da cu părerea. Altfel spus, să citești din cât mai multe surse este bine. Să scrii fără să te pricepi, doar pentru că așa crezi tu, nu mai e.

Datul cu părerea e simpatic la crâșmă, la o bere, dar este al naibii de antipatic când parazitează spațiul public și vocile experților.

Sistemul bulelor a devenit extrem de obositor.

E firesc ca oamenii cu aceleași opinii să se adune împreună. Dar e teribil când turma este condusă de fanatism și nu acceptă nici o opinie care să contravină religiei sau idolului.

E un zgomot teribil. Prea multă lume are prea multe păreri despre absolut orice, că vorbim de manele la festival, de trimiterea unei rachete pe lună, despre ultimul gol marcat de naționala de fotbal, despre cine are sau nu are dreptul legal de a adopta un copil.

Și e valabil pentru toate taberele.

Fanatismul, orbirea și agresivitatea verbală se regăsesc și la adepții vechilor politicieni și la suporterii celor noi.

Și la țară, și la oraș. Și în mediile academice și în cele neacademice.

Avem personaje tabu, avem partide tabu, avem fapte tabu.

În spațiul care se anunța ca un loc al exprimării libere, fără controlul unor moguli sau al unor politicieni autoritari, am ajuns să ni se spună ce să gândim și să fim înjurați pentru că nu gândim la fel ca turma.

În locul unde am fugit de cei care vor să ne împiedice să aflăm adevărul, am ajuns să ni se închidă gura, chiar de către public, pentru că spunem adevărul. E foarte, foarte obositor.

Care e soluția? Nu știu să vă zic, nu mă pricep... N

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

Atac de cord și de record

La fel ca acum o lună, un an sau un deceniu, vânătoarea de superlative e un sport nesângeros. Există chiar și o arhivă, „Cartea recordurilor", din care tocmai a apărut un volum nou și care consemnează performanțele semenilor, de la Bratislava la Beijing și de la Auckland la Izmir. Planeta debordează de inși care vor să ajungă pe acoperișul lumii. Și care nu sunt inventatori de leacuri-miracol sau constructori de dispozitive care schimbă lumea, ci simpli bursieri ai exoticului. Oameni inflamați până la obsesie de ideea ieșirii din rând. Inși a căror fascinație pentru futil le poate aduce gloriola unui anotimp, până când apare cineva cu o inițiativă mai bizară. Tentația supremației e greu de controlat. În fața goangelor și a fixațiilor, întrebările despre funcționalitatea gestului își pierd relevanța. E inutil să cauți sensuri acolo se află doar ambâț, combinat eventual cu inconștiență.

Răspunsul la întrebarea „De ce-ai făcut așa ceva?" nu poate fi decât „De-aia".

„Cartea recordurilor" contabilizează democratic excesele și superlativele. Cine parcurge unul-două volume din antologie constată dezechilibrul dintre performanța autentică și ciudățenia care stupefiază. Prima se găsește într-o teribilă inferioritate numerică. Foarte puțini sunt cei nimeriți în „Cartea recordurilor" din întâmplare, fără să-și fi propus, printr-un simplu episod de grație superlativă. România a contribuit la această categorie cu doi oameni, ambii din sport: Nadia Comăneci și Helmut Duckadam. Însă

RADU PARASCHIVESCU

grosul cărții îl reprezintă recordmenii de meserie, cei hăituiți de fantoma propriului lor excepționalism și dispuși să rişte orice pentru a se uita de sus, măcar preț de o ediție, la restul speciei. Unul mănâncă o sută de sarmale odată, altul bea cincisprezece beri într-o oră, altul stă o zi și-o noapte într-un picior, altul ține șapte anaconde în apartament. Ușa se deschide musafirului în haine negre: pericolul ca atacul de record să se transforme în atac de cord.

România nu rămâne niciodată datoare în materie de uluială gratuită. Geniul național privilegiază dexteritatea inutilă și ludicul autosuficient, fără să se gândească serios la fructificarea potențialului. Românii își asumă fără ezitare cauzele campionilor sezonieri. Ei se pot întrece oricând în concursuri pentru cel mai mare păstrăv în cobză, cel mai lung cârnat afumat din lume, cel mai greu tort cu frișcă, cel mai împodobit brad sau cea mai scurtă fustă lungă. Există resurse nebănuite când premiul, aflat în buzunarul juriului Guinness, înseamnă propulsarea în Panteonul năzbâtiilor. În schimb, pentru rezolvarea unei probleme grave, ne mobilizăm anevoie, cu scrâșnete, proteste și nervi. Adunăm patru mii de Moș Crăciuni în Piața Constituției, dar nu găsim timp pentru dotarea bibliotecilor școlare ascunse prin funduri de țară (care, apropo, se închid pe capete). Cu ani în urmă, o tânără din Sibiu făcea anticameră la „Cartea recordurilor" pentru cel mai lung titlu de carte: 1.093 de cuvinte. Nu se mai știe ce a decis comisia de validare și de fapt nici nu contează. Persistă însă mirarea că tânăra nu și-a propus să scrie pur și simplu o carte bună. S-ar putea să avem aici una dintre explicațiile defazajului în care trăim. Și chinezii sau germanii participă la competiții din categoria cel mai lung râgâit sau cei mai mulți ocupanți ai unui Mini Morris. Numai că, odată ieșiți din parcul de distracții, ei se pun pe treabă și proiectează cel mai rapid tren, cel mai mare pod sau cel mai modern aeroport. Din păcate, noi rămânem în autocontemplare fudulă pentru te miri ce aiureală, în loc să tatonăm recorduri pentru care nici măcar nu e nevoie de genii ale tehnologiei: cel mai curat oraș, cei mai politicoși locuitori, cea mai redusă birocrație, cele mai bune servicii publice. N

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Wimbledon

Turneul de tenis de la Wimbledon e unul dintre cele patru din așa-numitul „mare șlem". Expresia aceasta – împrumutată din jocurile de cărți – descrie, când e vorba despre sportul alb, seria de competiții considerate a fi cele mai importante și care se țin anual la Melbourne, Paris, Londra și New York.

În 2019, proba feminină a turneului londonez a fost câștigată de Simona Halep. Învingătoarea a spus ceva interesant după ce a învins-o pe Serena Williams, și anume că speră ca victoria ei să aducă pe terenurile de tenis fete și băieți. Halep trimitea la un fenomen de masă petrecut în a doua parte a anilor șaptezeci, după ce Ilie Năstase a câștigat la U.S. Open și Roland Garros, iar Virginia Ruzici s-a impus tot în turneul parizian.

Am fost unul dintre copiii care, impresionați de primele noastre vedete din tenis, m-am apucat să joc. Mai întâi, pe un maidan din Berceni, cu o „paletă" din lemn – căreia unii îi mai ziceau „tocător" –, apoi la Arenele Progresul, unde am avut șansa de a învăța cu Cucu Schmidt, un nume uitat azi, deși a fost un campion redutabil, care a jucat și-n echipa de Cupa Davis a României.

După Năstase, tenisul românesc n-a mai dat vreun jucător de top la masculin până de curând, când Tecău a câștigat trofee la dublu, inclusiv în turneul de la Wimbledon. Miracolul e Halep. Va avea oare apelul făcut de ea un ecou mai mare decât modelul Nasty? E greu de răspuns, fiindcă investițiile publice lipsesc, iar carierele reușite sunt sprijinite de familii, nu de stat. Deocamdată, ce vedem e o formă de entuziasm popular, care seamănă cu ce se petrecea în anii nouăzeci pornind de la „generația de aur" a fotbaliștilor.

Atunci, victoriile lui Hagi & co. reuneau suporterii pe bulevardele din orașe. Acum, trofeele Simonei Halep adună admiratorii pe stadion. Și aici e o mică evoluție. După izbânda din 2018 de la Roland Garros, petrecerea publică a fost un fiasco, din pricina încercării de a o confisca politic. Gabriela Firea a avut parte de aprige fluierături, punând-o pe dra. Halep într-o situație stânjenitoare.

După Wimbledon, pe scena montată pe gazonul Arenei Naționale a urcat, alături de campioană, miliardarul Ion Țiriac. Fostul partener de dublu al lui Năstase a croit un proiect de grădinițe sportive, care să asigure o bază largă de selecție între copii. El speră să capete bani de la Viorica Dăncilă, folosind o schemă de ajutor de stat. Țiriac a negociat-o cu fostul consilier Vîlcov, iar guvernul a adoptat-o în aprilie a.c..

Într-un an ar urma să fie amenajate o mie de asemenea grădinițe. Adică vreo trei pe zi. Vi se pare realist? Mie unul, nu. Mă tem că resursele vor fi irosite în operațiuni electorale, folosind drept pretext izbânzi precum cea de la Wimbledon. N

CRISTIAN PREDA
este profesor de științe politice la Universitatea București

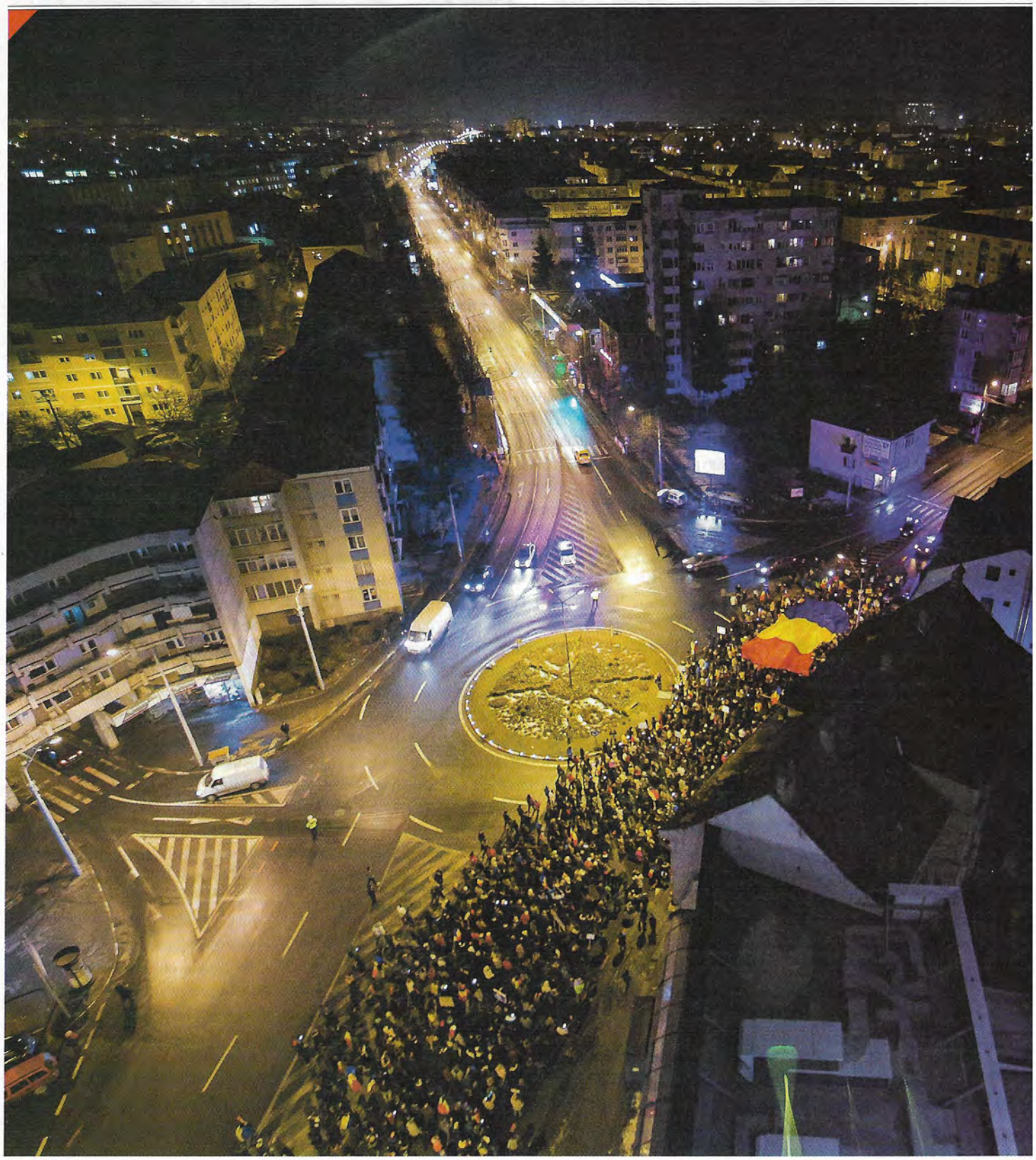

CURSA PENTRU PRIMĂRIA CAPITALEI
Nicușor Dan: Bugetul lui Firea este un delir » P.32

DEZVOLTARE

România nu ține pasul cu vecinii

Newsweek România vă propune o comparație între țara noastră, Bulgaria, Grecia, Polonia și Ungaria în ceea ce privește performanța economică, nivelul de trai, regimul fiscal, extinderea rețelei de autostrăzi și satisfacția vieții.

ROMÂNIA SE CONFRUNTĂ CU DECALAJE importante în raport cu vecinii săi când vine vorba de dezvoltarea țării. Chiar dacă a intrat în Uniunea Europeană în 2007, cu trei ani mai târziu decât Polonia și Ungaria, și mulți ani în urma Greciei, ecartul dintre țara noastră și acestea se mărește pe măsură ce timpul trece. Practic ne putem compara doar cu Bulgaria, o țară cu o suprafață și o populație semnificativ mai mică. Încet-încet, vecinii noștri din sud se îndepărtează și ei. Capitolul contrucției de autostrăzi este relevant. Deși are o suprafață aproape la jumătate decât România, numărul de kilometri de autostradă dați în folosință este aproximativ egal. Astfel, România riscă să rămână la coada Europei.

Newsweek România vă propune o comparație între cele cinci țări, pentru a vedea unde se situează România față de Bulgaria, Grecia, Polonia și Ungaria. Analizăm performanța economiei din fiecare țară, nivelul de trai al cetățenilor, regimul fiscal, extinderea rețelei de autostrăzi, satisfacția vieții și chiar condițiile de locuit.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Vom vedea că economiile Poloniei și Ungariei duduie, că Grecia are cele mai multe autostrăzi, cele mai mari venituri pe cap de locuitor, dar și cea mai dură fiscalitate.

Nu este o analiză macroecomomică pretențioasă, nici una social- politică de profunzime. Este doar o fotografie de parcurs, o imagine seacă, sprijinită de argumentul cifrelor.

Concluzia tristă pentru România este că nu reușim să exploatăm la maxim șansele pe care apartenența la Uniunea Europeană ni le oferă. Dar asta nu este o mare noutate. Interesant este că, din păcate, nici nu ne propunem să realizăm lucruri măreție. Românii sunt mult mai mulțumiți cu viața lor comparativ cu cetățenii din Polonia, Ungaria sau Grecia, unde veniturile sunt mai mari, iar economia merge mai bine, deci perspectivele sunt mai încurajatoare. Rămânem însă optimiști, aproape de nivelul exaltării nejustificate. Un optimism care ne ține în loc și nu ne permite să recuperăm decalajele.

Foto INQUAM PHOTOS / OVIDIU DUMITRU MATIU

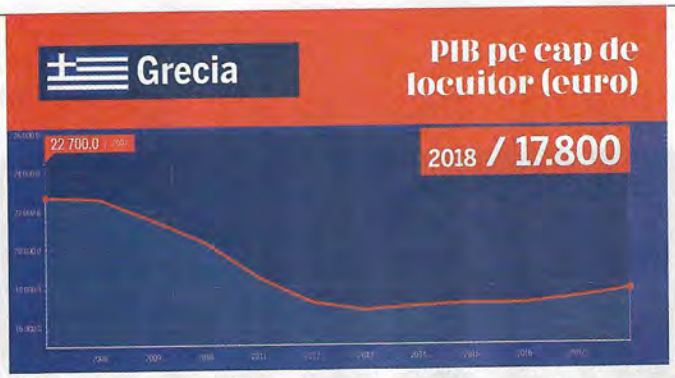

MACRO

Economiile Poloniei și Ungariei duduie

Creșterea economică și volumul investițiilor străine directe din ultimii ani sunt argumente solide pentru efervescența mediului economic din cele două țări.

POLONIA ȘI UNGARIA AU CELE mai solide economii dintre țările din estul Europei, inclusiv România. Polonia este un model de absorbție a fondurilor europene, deși relațiile politice cu Uniunea Europeană sunt tensionate. Varșovia, ca de altfel și Budapesta, sunt acuzate că nu respectă statul de drept. Pe viitor, accesarea de fonduri de coeziune va depinde de acest criteriu.

România și Bulgaria se bat în subsolul clasamentului celor cinci țări, ale căror performanțe economice le-am analizat, folosind date puse la dispoziție de băncile centrale ale acestora, preluate de www.tradingeconomics.com.

BULGARIA

Creștere economică

În primul trimestru al anului 2019, economia Bulgariei a crescut cu 3,5%. O creștere cu 0,3% mai mare decât în perioada similară a anului trecut. Din 1996 până în prezent, economia Bulgariei a crescut, în medie, cu aproximativ 3% în fiecare an, atingând un vârf de 17,2% în primul trimestru din 1998, dar și o prăbușire de 14 procente în trimestrul II din 1996.

Investiții străine

În aprilie 2019, volumul investițiilor străine directe a scăzut cu 93,2 milioane de euro, de la 161,8 milioane în martie 2019. Media anuală este de 180,17 milioane de euro, din 1996 până în 2019. Recordul a fost atins în decembrie 2007, 1018,4 milioane de euro, iar cea mai mare scădere a fost în septembrie 2010: - 414 milioane de euro.

GRECIA

Creștere economică

Rata de creștere anuală a PIB-ului Greciei a fost în medie de 0,9%, în perioada 1996- 2019. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în trimestrul IV din 2003, 6,8%. În primul trimestru din 2011, economia a scăzut drastic cu - 10,2%. Grecia era atunci în plină recesiune generată de criza subprime, venită din SUA.

În primul trimestru din anul în curs, creșterea economică a fost de 1,3%, cu 0,2% mai puțin decât în trimestrul IV din 2018.

Investiții străine

Investițiile străine directe în economia Greciei au crescut cu 277,2 milioane de euro în martie 2019, de la 195,4 milioane euro în februarie. În perioada 2000-2009, volumul investițiilor a crescut, în medie, cu 154,72 milioane de euro. Vârful a fost atins în mai 2008: 2,6 miliarde de euro, iar cea mai mare scădere a fost înregistrată în septembrie 2005 - 532,3 milioane de euro.

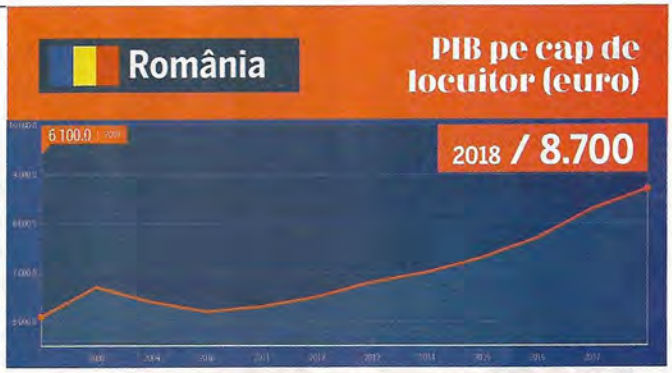

AUDI a deschis recent o fabrică în Ungaria, în prezența ministrului maghiar de Externe

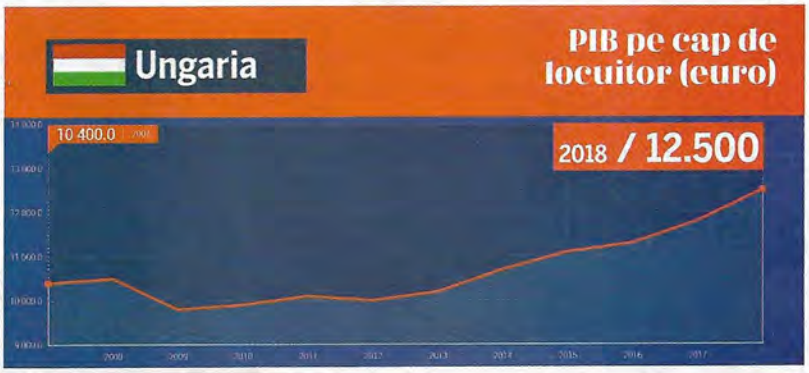

POLONIA

Creștere economică

Dintre țările din estul Europei, economia Poloniei a avut cea mai consistentă creștere. Media anuală a fost de 4,2%, din 1995 până în 2019. Recordul de 8,1% a fost atins în trimestrul IV din 1996, iar cea mai mare „scădere" a fost înregistrată în trimestrul I 2013: doar 0,1%. În anul 2018, creșterea a fost de 4,9%.

Investiții străine

Tot Polonia a atras cel mai mare volum de investiții străine directe. Din 1996 până în 2017, media anuală a fost de 101,3 miliarde de euro. Vârful a fost atins practic în 2017, peste 199 miliarde de euro, iar cel mai mic volum a fost în 1996, 9,2 miliarde de euro.

ROMÂNIA

Creștere economică

PIB-ul României a crescut în fiecare an, în medie, cu 3,22%, începând cu anul 1996 și până în prezent. În trimestrul IV din 2004 s-a înregistrat cea mai mare creștere, de 12,6%, iar în trimestrul III din 1997, cea mai mare contracție: -7,4%. În primul trimestru din 2019, PIB-ul a crescut cu 5%, comparativ cu perioada similară din 2018, lucru datorat în special creșterii consumului cu 6,7%. De asemenea, majorarea cheltuielilor guvernamentale a contribuit la creșterea PIB.

Investiții străine

În aprilie 2019, volumul investițiilor străine a crescut cu 88,29 milioane de euro, față de luna precedentă, atingând 289,51 milioane de euro. În ianuarie a fost 444,82 milioane de euro, în februarie 2019 a fost 580,15 milioane de euro, iar în martie, de 201,22 milioane de euro. Din 2005 până în 2019, media anuală a fost de 377, 36 milioane de euro. Vârful a fost atins în octombrie 2006, 2,9 miliarde de euro, iar recordul negativ a fost în aprilie 2013 - 393,8 milioane de euro.

UNGARIA

Creștere economică

Economia Ungariei a crescut anual, în medie, cu 2,51%, în perioada 1996-2019.

Un vârf de 5,6% a fost atins în trimestrul I din 2000, iar o scădere de -7,9% s-a înregistrat în trimestrul II din 2009.

În trimestrul I din 2019 creșterea a fost de 5,3%, față de perioada similară din 2018. A fost cel mai mare salt din 2004 încoace, în special pe fondul creșterii consumului casnic cu 4,8% și a cheltuielilor guvernamentale cu 2,1%.

Investiții străine

Ungaria stă și ea bine la capitolul investiții străine directe. În trimestrul IV din 2018, volumul a fost de 2,085 miliarde de euro, în scădere de la 2,433 miliarde, comparativ cu trimestrul precedent. În medie, Ungaria a atras investiții directe de 704, 23 milioane de euro, din 1995 până în 2018, înregistrând un record de 4,221 miliarde de euro, în trimestrul IV din 2013, și o scădere de -1,509 miliarde de euro, în trimestrul IV din 2015.

GRAFICE: EUROSTAT; FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

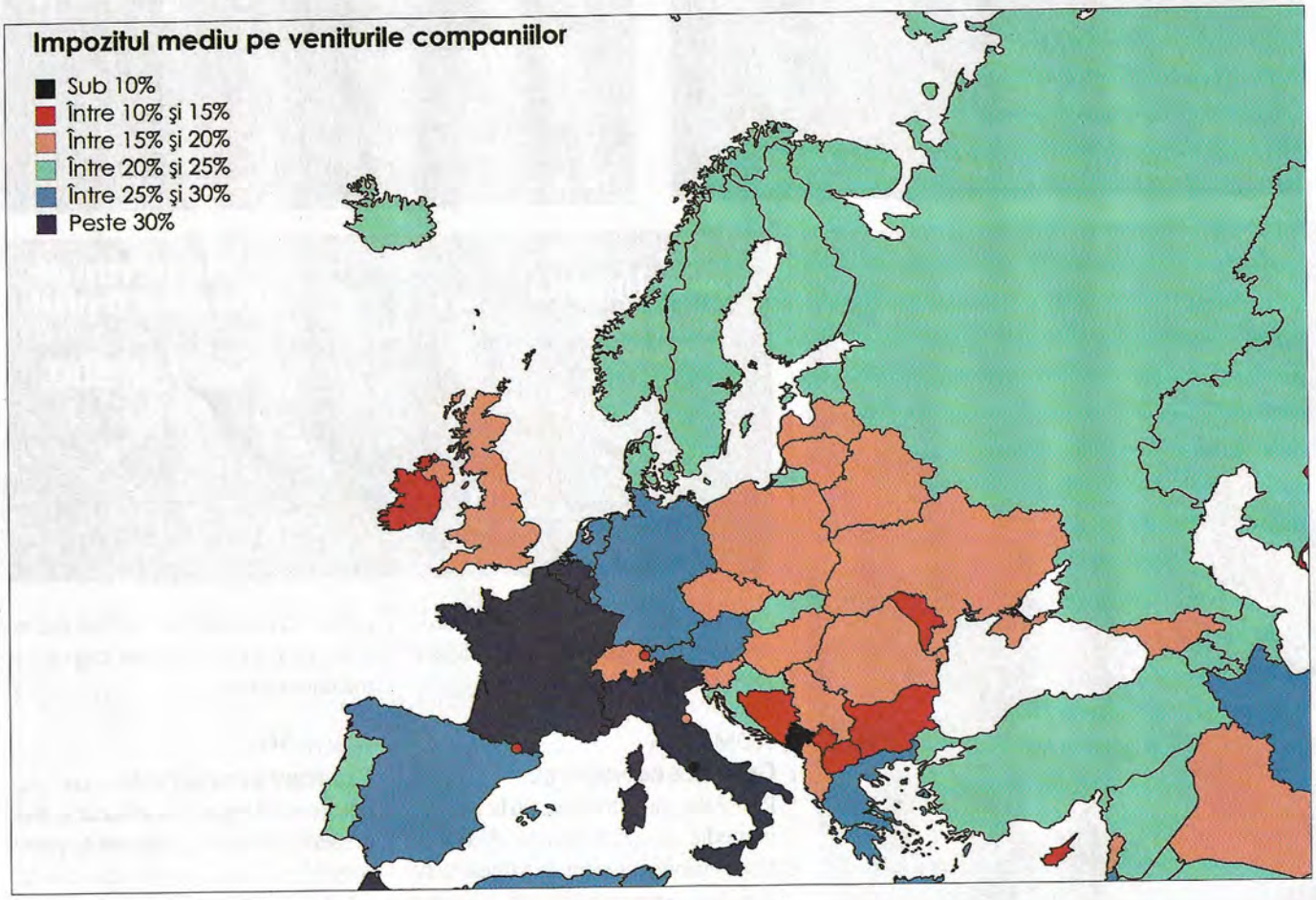

TAXE

Ungurii taxează veniturile companiilor cu doar 9%

Vecinii noştri de la nord-vest încurajează mediul de afaceri pentru a se dezvolta economic. Acelaşi lucru îl face şi Polonia, deşi cu mai puţin curaj.

GRECIA, O ŢARĂ CARE A TRECUT în ultimii ani printr-o criză economică majoră şi în care nivelul de colectare este foarte scăzut, are una din cele mai dure fiscalităţi din UE.

Polonia şi Ungaria recurg la niveluri scăzute de taxare pentru a stimula mediul de afaceri şi a genera creştere economică.

Nici în România şi Bulgaria impozitele nu sunt mari, dar performanţele economice sunt mai modeste.

Bulgaria

În Bulgaria, impozitul pe veniturile obţinute de companii este în cotă unică de 10%. Acelaşi procent se aplică şi persoanelor fizice.

Ele mai contribuie cu 12,9% la bugetul asigurărilor sociale (fondul de pensii, asigurare de sănătate şi şomaj).

Contribuţiile sociale ale angajatorului sunt 17,9%.

În ceea ce priveşte TVA-ul, aceasta este 20%, cu o cotă redusă de 9% în industria turismului.

Regimul fiscal din Polonia încurajează afacerile. De aceea economia acestei țări merge atât de bine

Grecia

Una dintre cele mai dure fiscalități este în Grecia, unde impozitul pe veniturile companiilor este de 28%. El a fluctuat foarte mult în ultimii ani, influențat fiind de politicile guvernamentale menite să înlăture efectele crizei, după cum urmează: 2007, 2008, 2009 - 25%, 2010 - 24%, 2011, 2012 - 20%, 2013, 2014 - 26%, 2015 - 29%.

Intenția autorităților de la Atena este ca, până în 2022, să reducă impozitul pe veniturile agenților economici astfel: 2020 - 27%, 2021 - 26%, 2022 - 25%.

Impozitarea veniturilor persoanelor fizice este progresivă în Grecia. În 2016, guvernul de stânga format de SYRIZA a stabilit următoarele praguri: 22% pentru venituri până la 20.000 de euro, 29% - între 20.001 și 30.000 de euro, 37% - pentru venituri între 30.001 și 40.000 de euro, și 45% - pentru venituri care depășesc 40.000 de euro.

SYRIZA a pierdut recent alegerile în fața dreptei conservatoare și este de așteptat ca impozitele să scadă.

Pe lângă impozitul pe venit există și o taxă de solidaritate, care variază între 0%, pentru venituri de până la 30.000 de euro, și 10% pentru venituri ce depășesc 220.000 de euro.

Contribuțiile de asigurări sociale pentru angajator se ridică la 24,56%, iar pentru angajați, la 15,5%.

TVA-ul este 24%, cu niveluri reduse la 6% și 13%. Este vorba de TVA-ul plătit de firmele care au sediul în Grecia continentală. În insule (Leros, Lesbos, Kos, Samos and Kios), se aplică cote de TVA reduse cu 30%. Această măsură a fost luată deoarece nivelul de colectare era foarte mic. Este vorba de 4% (rată super redusă), 9% (rată redusă), 17% (rată standard).

Polonia

Regimul fiscal din Polonia încurajează afacerile, acesta fiind și unul dintre motivele pentru care economia acestei țări merge atât de bine. Taxa pe veniturile companilor este de 19%, cu mențiunea că, de la 1 ianuarie 2019, micile afaceri plătesc doar 9%.

În cazul veniturilor persoanelor fizice, impozitul este de 32%, iar TVA-ul este de 23%, cu două praguri reduse la 5% și 8%.

România

În România, societățile comerciale care realizează venituri sub 1 milion de euro anual (microîntreprinderi), plătesc un impozit pe venit de doar 1%, dacă au cel puțin un angajat, și de 3% dacă nu au nicun angajat.

Impozitul pe venitul realizat de persoanele fizice este de 10%. El a scăzut de la cota unică de 16%, începând cu 1 ianuarie 2018. Specialiștii în IT, angajații cu dizabilități și cei care lucrează în Cercetare&Dezvoltare, sau în domeniul dezvoltării tehnologice sunt scutiți de la plata impozitului pe venit.

Contribuțiile la bugetul de asigurări sociale datorate de angajați sunt de 45% și de 2,25% în cazul angajatorilor.

Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA) este 19%, cu cote reduse de 5% (așezăminte sociale, cărți școlare, ziare, reviste, muzee, evenimente sportive, cinematografe etc.) și 9% (apă, alimente, băuturi, tratamente medicale și proteze).

Ungaria

În cazul companiilor care-și desfășoară activitatea în Ungaria, impozitul pe venituri este de 9%, unul din cele mai scăzute niveluri din Uniunea Europeană. Și companiile care nu fac profit sunt obligate, însă, să plătească acest impozit.

În cazul veniturilor persoanelor fizice, impozitul este de 15%. Contribuțiile sociale datorate de acestea sunt de 18,5% (asistență socială- 10%, pensii - 3%, asigurări de sănătate - 4%, șomaj - 1.5%).

În cazul companiilor, contribuțiile sociale sunt 21%.

TVA-ul este de 27%, cu două cote reduse. Una de 5% pentru lapte, carne, pește ouă, carne de pasăre, medicamente, cărți, reviste, animale mari vii, servicii de încălzire, muzică instrumentală live cântată în cadrul unor evenimente private, proprietăți rezidențiale nou construite, restaurante și internet.

Una de 18% care se aplică anumitor produse din lapte, din porumb, care folosesc amidon, evenimente în aer liber, servicii de cazare.

Lista TVA aplicată de statele membre (%)

State membre	Cod	TVA standard
Belgia	BE	21
Bulgaria	BG	20
Republica Cehă	CZ	21
Danemarca	DK	25
Germania	DE	19
Estonia	EE	20
Irlanda	IE	23
Grecia	EL	24
Spania	ES	21
Franța	FR	20
Croația	HR	25
Italia	IT	22
Cipru	CY	19
Letonia	LV	21
Lituania	LT	21
Luxemburg	LU	17
Ungaria	HU	27
Malta	MT	18
Olanda	NL	21
Austria	AT	20
Polonia	PL	23
Portugalia	PT	23
România	RO	19
Slovenia	SI	22
Slovacia	SK	20
Finlanda	FI	24
Suedia	SE	25
Marea Britanie	UK	20

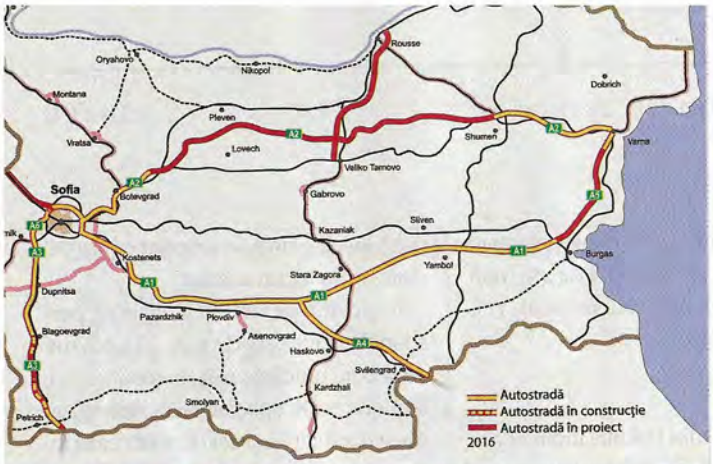

BULGARIA

Autostrada	De la	Până la	Km proiectați	În uz	%
Trakia	Sofia	Burgas	360	360	100
Hemus	Sofia	Varna	430	168	38,8%
Struma	Sofia	Kulata (Grecia)	172	135,8	78,95
Marița	Chirpan	Kapitan Andreevo	117	117	100
Cerno More	Varna	Burgas	103	10	9,71
Europa	Sofia	Kalotina (Serbia)	65	16,5	25,19
Total			**1.365**	**807,2**	**59,44**

(Sursa: Wikipedia)

GRECIA

Autostrada	De la	Până la	Km proiectați	În uz
A1	Atena	Evzonoi	550	550
A2	Egnatia	Odos	670	670
A3	Lamia	Grevena	175	80
A5	Ionia	Odos	196	196
A6	Attiki	Odos	48	48
A7	Corint	Kalamata	149	149
A8	Olympia	Odos	279	205
A11	Schimatari	Chalkis	26	11
A12	Velestino	Volos	40	0
A13	Thebes	Eleusis		
A24	Salonic	Nea Moudania	72	72
A25	Salonic	Promachonas	105	105
A27	Kozani	Niki	79	40
A29	Siatista	Kristallopigi	72	72
A52	Aktio	Amvrakia	49	15
A62	Ymittos	Rafina	20	13,5
A64	Koropi	Aerodromio	6	6
A71	Lefktro	Sparti	45,5	45,5
A90	Nordul Cretei		310	41
A242	Raidestos	Aeroportul Salonic	3	3
A621	Attiki	Odos (vest)	2,5	2,5

(Sursa: Wikipedia)

Grecia are cea mai dezvoltată rețea de autostrăzi

Intrată în Uniunea Europeană înaintea țărilor din spațiul ex-sovietic, Grecia a beneficiat din plin de fondurile comunitare și și-a pus la punct infrastructura rutieră.

DINTRE ȚĂRILE DIN ESTUL ȘI sud-estul Europei, Grecia are cea mai dezvoltată rețea de autostrăzi: peste 2.500 km. Ea rivalizează chiar cu țări occidentale mult mai dezvoltate economic. Polonia și Ungaria nu stau nici ele deloc rău la acest capitol, spre deosebire de România, unde construcția de autostrăzi merge în ritm de melc.

Bulgaria

La sfârșitul anului 2018, Bulgaria avea în folosință 800,8 km de autostrăzi. Primele trei dintre ele - Trakia, Hemus și Cherno More - au fost construite în perioada comunistă, începând cu 1973.

Până în 1990, fuseseră deja construiți 273 km de autostradă iar, până în 2007, anul intrării țării în Uniunea Europeană, erau deja 420 de km, finanțați în mare parte din fonduri publice. În ultimii ani, Bulgaria și-a îmbunătățit absorbția fondurilor europene, iar ritmul construcției de autostrăzi s-a întețit, numărul de kilometri dublându-se în 11 ani.

Grecia

Cea mai mare parte din infrastructura rutieră a Greciei a fost modernizată în anii 2000 și a fost finalizată, în mare parte, în 2017. În prezent există secțiuni aflate în construcție, ca de altfel și proiecte ce urmează a fi demarcate. În Grecia sunt 10 coridoare principale de transport, în zona continentală și în Creta. Modernizarea autostrăzii ce trece prin centrul Greciei a costat 1,4 miliarde de euro, autostrăzile „Olympia Odos" și „Ionia Odos" au costat 2,2 miliarde de euro, respectiv, 1,1 miliarde de euro, iar costurile cu autostrada „Moreas" finalizată în noiembrie 2016, s-au ridicat la 1 miliard de euro.

ROMÂNIA

Autostrada	De la	Până la	Km proiectați	În uz	%
A0	Centura București	Sud	101	0	0
A1	București	Nădlac	580,3	400,4	69
A2	București	Constanța	202,7	202,7	100
A3	București	Borș	438	135,7	31
A4	Centura Constanței		21,78	21,78	100
A6	Lugoj	Calafat	260	10,4	4%
A7	Ploiești	Pașcani	329	0	0
A10	Sebeș	Turda	70	28,7	41%
A11	Arad	Oradea	116	3,48	3%

(Sursa: www.130km.ro)

POLONIA

Autostrada	De la	Până la	Km proiectați	În uz	%
A1	Gdansk	Gliwice	566,6	443,9	78,4
A2	Berlin (Germania)	Minsk (Belarus)	624,9	475	76
A3	Dresda (Germania)	Lviv (Ucraina)	672	672	100
A6	Berlin (Germnaia)	Rzesnica	29	24,3	83,97
A8	Bielany Wroclawskie		22,7	22,7	100
A9	Berlin (Germania)	Krzyzowa	76,5	76,5	100

(Sursa: Wikipedia)

UNGARIA

Autostrada	De la	Până la	Km proiectați	În uz	%
M1	Budapesta	Hegyesshalom	171	171	100
M3	Budapesta	Beregdaroc	307	280	91
M4	Budapesta	Nagykereki	233	37,1	15
M5	Budapesta	Roszke	173	173	10
M6	Budapesta	Ivandarda	212	193	
M7	Budapesta	Letenye	233	233	10
M8	Szolnok	Rabafuzes	330	35	10
M15	Mosonmagyarovar	Rajka	15	15	10
M30-ViaCarpathia	Emod	Tomoyosnemeti	95	28	29
M31	Nagytarcsa	Godollo	12	12	10
M35	Gorbehaza	Berettyoujfalu	68,8	68,8	10
M43	Szeged	Mako	57,7	57,7	10
M60	Boly	Barcs	56	32	53

(Sursa: Wikipec

Polonia

Potrivit cifrelor disponibile în ianuarie 2019, în Polonia erau 1.645 km de autostradă, reprezentând 84,3% din totalul de 1.991 km construiți în ultimii ani. În prezent, această țară a semnat deja contracte pentru construirea a încă 1.233 km de autostradă.

România

România are cu doar 6 km de autostradă mai mulți decât Bulgaria, deși are o suprafață aproape dublă. La sfârșitul anului 2018, în țara noastră erau dați în exploatare doar 806,7 km. Ritmul construirii autostrăzilor este mult mai lent decât al vecinilor noștri din sud. Anul trecut au fost inaugurați sub 60 de km (mai exact 58,4 km), dintre care o treime erau gata din 2017. Concret, este vorba de circa 21 km, lotul 3 din A10 Sebeș - Turda și A3 Gilău - Nădășelu. Tot la finalul anului trecut, erau circa 149 de km de autostradă în diverse stadii de execuție.

Ungaria

În 2018, Ungaria avea pe teritoriul său 1.491 de km de autostradă, potrivit „Állami Autópályakezelő Zrt", autoritatea de profil din această țară. Dezvoltarea infrastructurii rutiere a început în Ungaria în 1964, cu autostrada M7, care leagă Budapesta de Lacul Balaton și care a fost finalizată în 1975.

În 1980, ungurii aveau 200 de km de autostradă, în 1998 construiseră deja 500 km, iar în 2007 ajunseseră la 1.000 de km.

În prezent, Ungaria are 13 autostrăzi, mai mult de jumătate dintre ele fiind finalizate la sfârșitul anului 2016. N

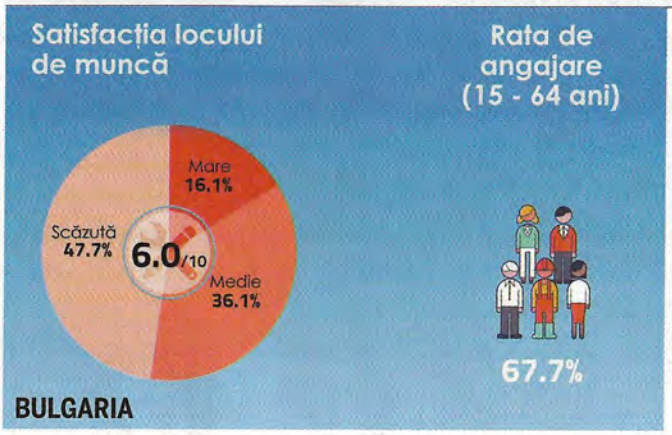

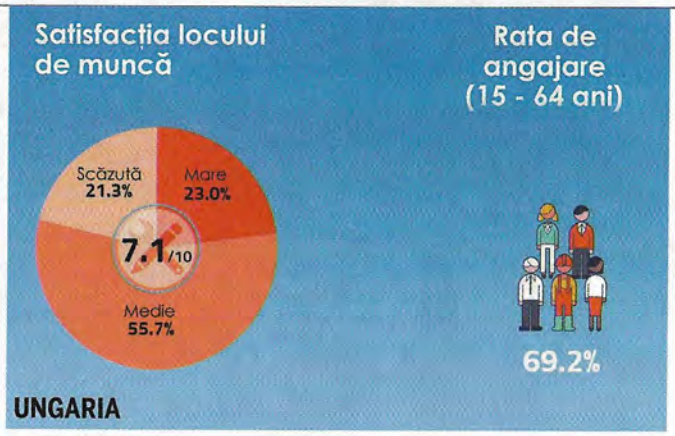

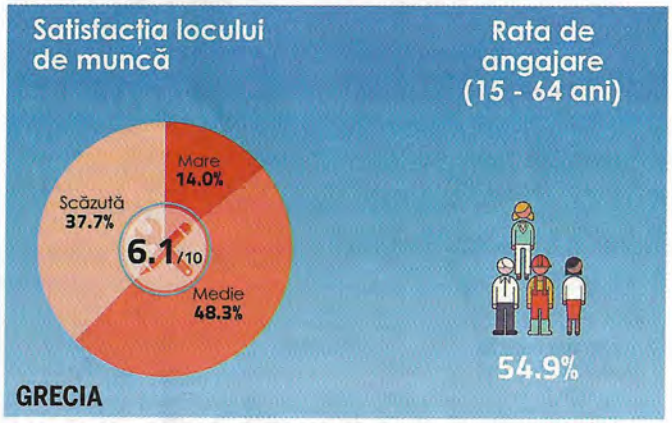

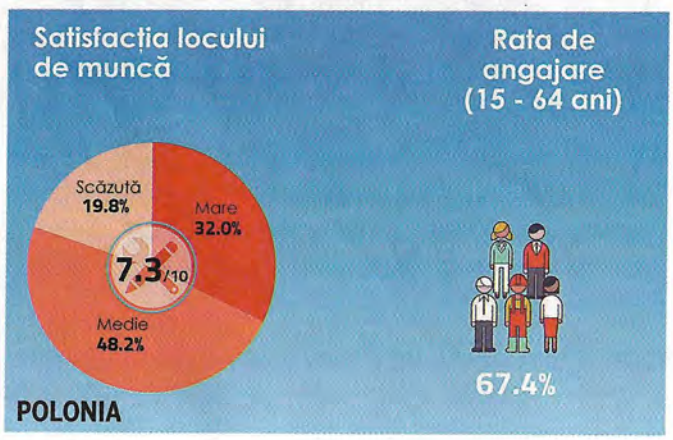

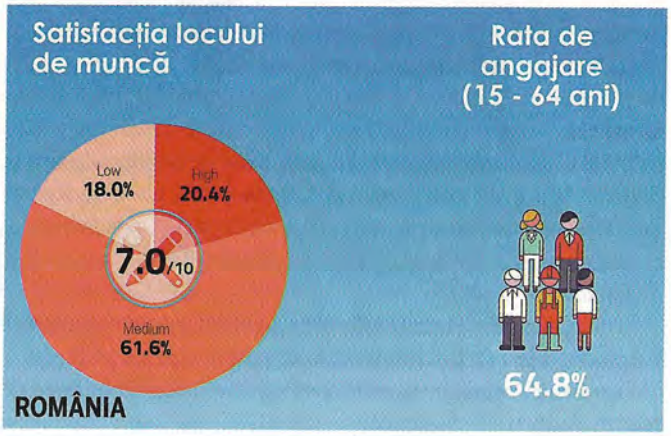

PUTERE DE CUMPĂRARE

Românii, mai săraci, dar mai mulțumiți decât bulgarii

Un român câștigă anual 3.284 de euro net, cu circa 300 de euro mai puțin decât vecinul său de la sud de Dunăre.

ȚARA NOASTRĂ STĂ DESTUL DE PROST LA CAPITOLUL venituri minime nete pe cap de locuitor. Practic, este ultima din cele cinci țări analizate de *Newsweek România*.

SATISFACȚIE FINANCIARĂ

Bulgaria

Un cetățean care muncește în Bulgaria câștigă în fiecare an, în medie, circa 3.590 de euro net, potrivit „Eurostat". Asta înseamnă aproape 300 de euro pe lună. Din acest motiv, satisfacția față de situația financiară este destul de scăzută în Bulgaria, 78,5%, în timp ce doar 2,8% sunt foarte mulțumiți de câți bani câștigă, iar 18,8% au o satisfacție medie. Un motiv de satisfacție este însă faptul că inflația este destul de scăzută în Bulgaria, 2,9% în mai 2019, ceea ce înseamnă că oamenii își mențin puterea de cumpărare.

Grecia

Situația financiară a grecilor este mult mai bună decât cea a bulgarilor. O persoană care muncește în această țară câștigă dublu față de una din Bulgaria, venitului minim net fiind de 7.863 de euro. Cu toate acestea, peste 65,8% dintre greci se declară nemulțumiți cu propria situație financiară. 30,4% sunt mediu satisfăcuți și doar 3,8% sunt foarte mulțumiți. Grecia stă cel mai bine la capitolul inflație, 0,6%. Țara vine după o criză economică puternică, care a afectat serios

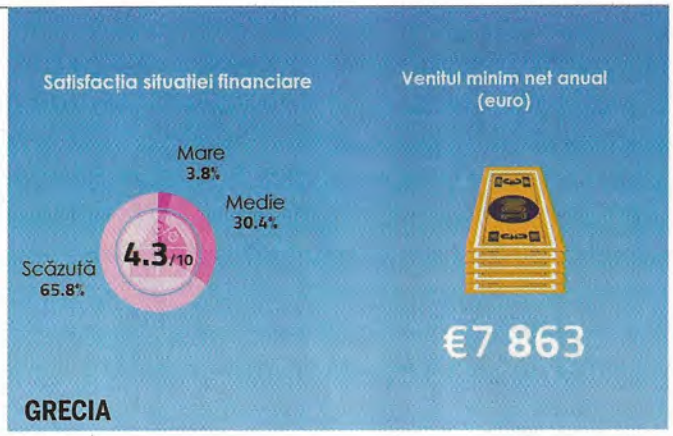

puterea de cumpărare a populației, iar inflația este ținută în frâu de stat prin politicile monetare.

Polonia

Deși țară fostă comunistă, Polonia a recuperat destul de mult teren în cele trei decenii de la căderea Cortinei de Fier. În momentul de față, venitul minim net anual al unui polonez este 5.945 de euro.

Polonezii au cele mai bune cifre în materie de satisfacție în ceea ce privește situația financiară: 45,4%- scăzută, 41,6%- medie și 13%- ridicată. În Polonia, inflația este de doar 2,2%.

România

Țara noastră stă chiar mai prost decât Bulgaria la capitolul venituri pe cap de locuitor. Un român câștigă anual minim 3.284 de euro net, cu circa 300 de euro mai puțin decât vecinul său de la sud de Dunăre. Cu toate acestea, românii se declară mulțumiți de situația lor financiară, în comparație cu pesimismul bulgarilor. Doar 31% dintre co-naționalii noștri au un grad scăzut de satisfacție, 60,8% sunt mediu satisfăcuți, iar 8,2% ating cote înalte de mulțumire. Un dezavantaj pentru țara noastră este că avem cea mai ridicată inflație dintre cele 5 țări analizate de *Newsweek Romania*: 4,4%.

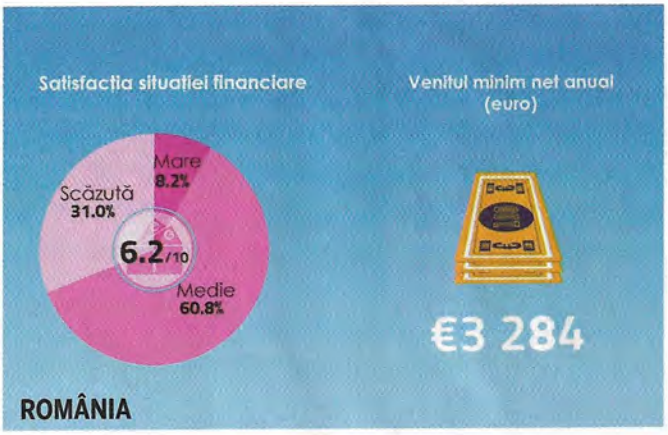

Ungaria

Ungaria este în concurență directă cu Polonia și în ceea ce privește veniturile celor care muncesc în această țară. Un ungur câștigă, însă, mai puțin cu circa 500 de euro decât un polonez. Venitul său minim anual net se ridică la 5.425 euro, față de 5.945 euro. Maghiarii sunt mai puțin mulțumiți decât polonezii de situația lor financiară. Cifrele sunt următoarele: 54,2%- satisfacție scăzută, 39,7%- medie și 6,1%- înaltă. Puterea de cumpărare a ungurilor este mai scăzută, însă, inflația fiind de 4%, aproape cât cea din România.

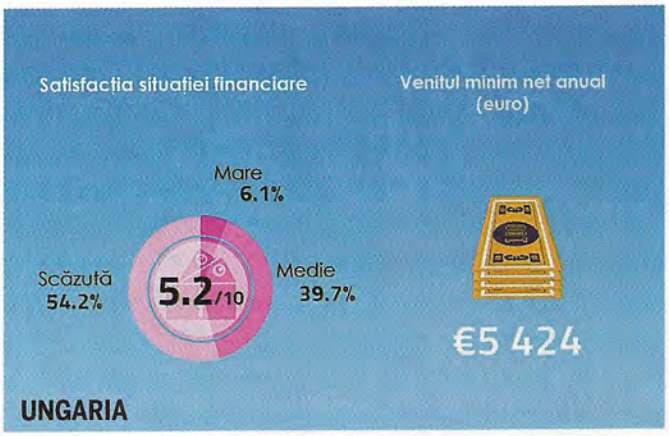

ȘOMAJ

La capitolul șomaj, procentele sunt destul de echilibrate, cu excepția Greciei, țară care, așa cum spuneam, tocmai a ieșit dintr-o recesiune economică dură. Potrivit cifrelor disponibile în martie 2019, furnizate de Eurostat, șomajul atinsese 18,1%, însă trendul era descendent, semn că economia își revine din convalescență. În celelate patru țări, rata șomajului fluctuează între 3,4% și 4,5%. Mai exact, procentele sunt următoarele: Bulgaria- 4,5%, Polonia- 3,7% (aprilie 2019), România- 4% (aprilie 2019) și Ungaria- 3,4% (aprilie 2019).

GRAFICE: EUROSTAT

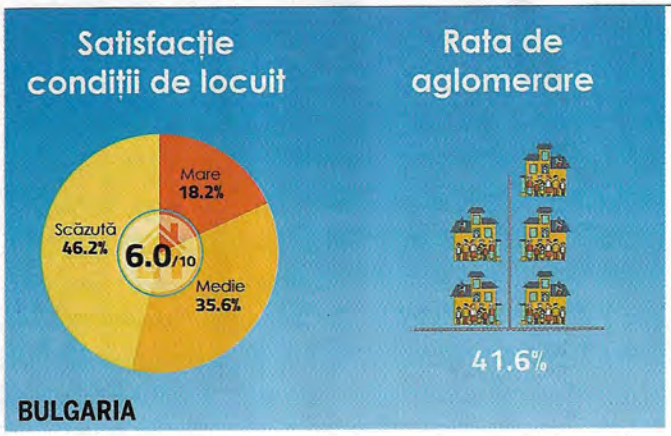

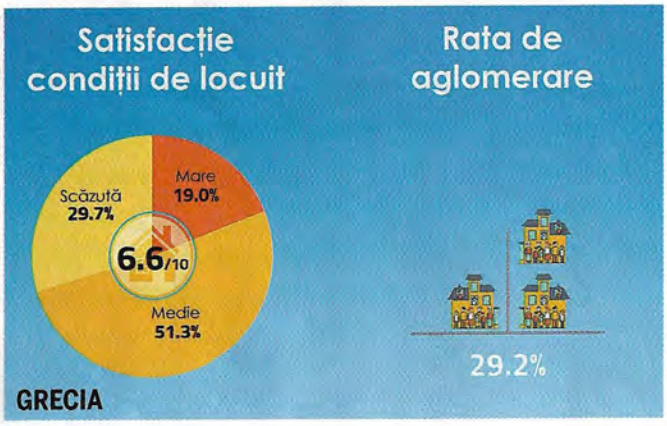

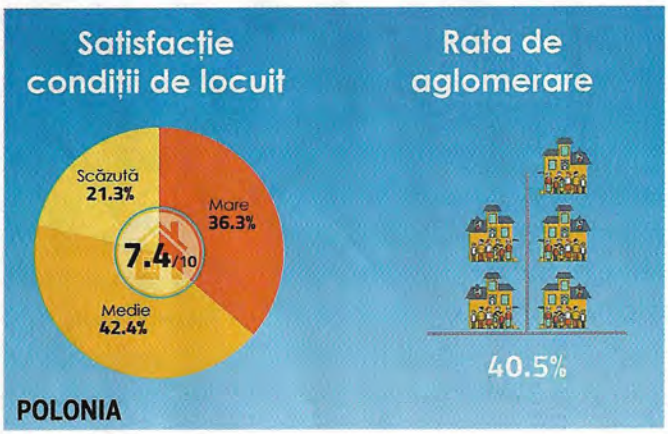

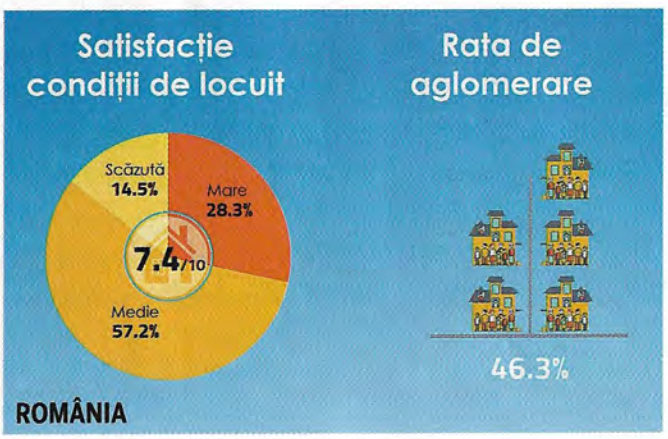

VIAȚA E FRUMOASĂ!

Optimismul românilor nu se sprijină pe cifre

Co-naționalii noștri au, potrivit sondajelor, un nivel foarte ridicat de satisfacție a vieții, în ciuda indicatorilor economici și condițiilor de trai modeste.

ÎN BULGARIA, SATISFACȚIA ASUPRA VIEȚII NU ESTE LA COTE foarte ridicate. Potrivit cifrelor oferite de Eurostat, 64,2% dintre vecinii noștri de la sud de Dunăre au declarat un nivel scăzut de satisfacție. În cazul a 29,8% dintre bulgari vorbim de o satisfacție medie, în timp ce doar 5,9% sunt foarte mulțumiți de viața pe cacre o au.

În Grecia, oamenii sunt mult mai optimiști și împăcați cu viața lor. Doar 35,5% au o satisfacție scăzută de viață, în timp ce 51,8%, una medie. Coroborat și cu nivelul mediu al veniturilor, acest lucru indică faptul că grecii au o clasă de mijloc consolidată. Și procentul celor cu un nivel ridicat de satisfacție este ridicat: 12,8%.

Polonia și Ungaria sunt alte două țări în care clasa de mijloc este bine conturată. În Polonia, 50,7% declară că sunt mediu satisfăcuți cu viața lor, în timp ce în doar 19,9% au indicat un nivel scăzut. Nu mai puțin de 29,4% sunt foarte mulțumiți.

În Ungaria, jumătate dintre cetățeni (50,2%) au un nivel mediu de satisfacție, în timp ce 11,3%, unul ridicat. Cifrele în cazul României sunt într-o oarecare măsură paradoxale. În ciuda faptului că, în țara

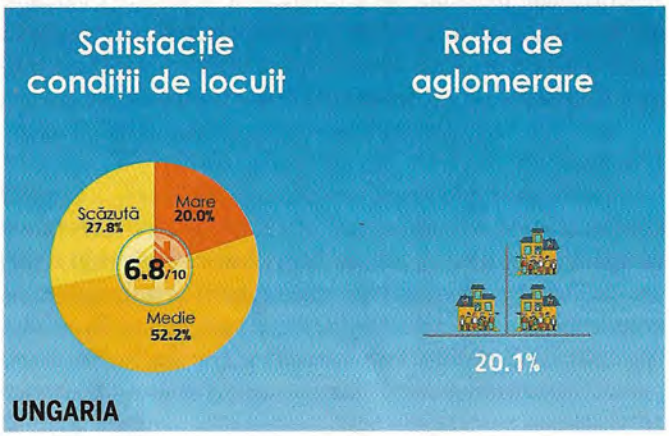

Românii sunt la fel de exuberanți și în privința condițiilor de locuit, deși rata de aglomeare în locuințe este mare.

noastră, situaţia economică şi socială este comparabilă cu cea din Bulgaria, optimismul co-naţionalilor noştri este mai mare decât cel al cetăţenilor din restul de patru ţări analizate de "Newsweek România". 63,7% dintre români sunt mediu satisfăcuţi de viaţa lor şi doar 16,7% au un nivel scăzut de satisfacţie. Şi categoria celor foarte mulţumiţi de viaţa lor este bine reprezentată: 19,7%.

Condiţii de locuit

Satisfacţia vieţii este influenţată şi de condiţiile de locuit din cele cinci ţări. Pesimismul din Bulgaria are strânsă legătură cu faptul că rata de aglomerare în locuinţe (numărul mediu de persoane care locuiesc în acelaşi imobil) este destul de ridicată: 41,6%.

Peste 46% dintre bulgari nu sunt mulţumiţi de condiţiile de locuit, 35,6% sunt mediu satisfăcuţi, iar 18,2% au un grad ridicat.

În Grecia, rata de aglomerare este de doar 29,2% şi un nivel mediu de satisfacţie faţă de condiţiile de locuit de 51,3%. Nu mai puţin de 29,7% sunt nemulţumiţi, iar 19% sunt foarte mulţumiţi.

Şi în Polonia rata de aglomerare este destul de ridicată, 40,5%, ceea ce se repercutează asupra satisfacţiei în ceea ce priveşte condiţiile de locuit. Cifrele sunt următoarele: 21,3%- scăzută, 42,4%- medie, 36,3%- înaltă. În Ungaria, e mai puţină înghesuială în locuinţe (rată de aglomerare de 20,1%), iar procentul celor mediu satisfăcuţi de condiţiile de locuit este de 52,2%. Nemulţumiţi sunt 27,8%, iar foarte satisfăcuţi sunt 20%.

România rămâne la fel de exuberantă şi la acest capitol, în ciuda ratei mari de aglomerare: 46,3%. Satisfacţia medie în privinţa condiţiilor de locuit este de 57,2%, 14,5%- scăzută şi 28,3%- înaltă.

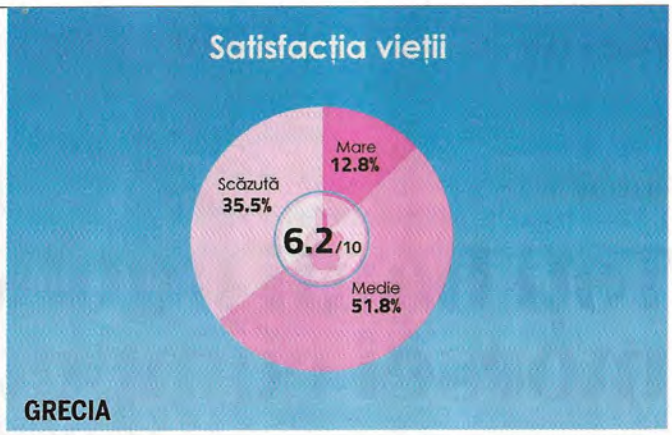

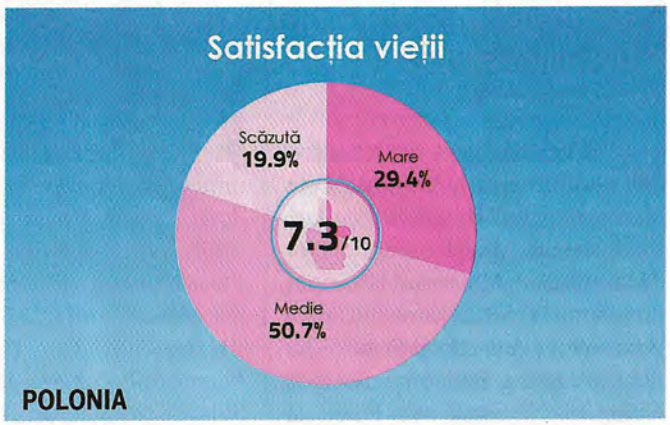

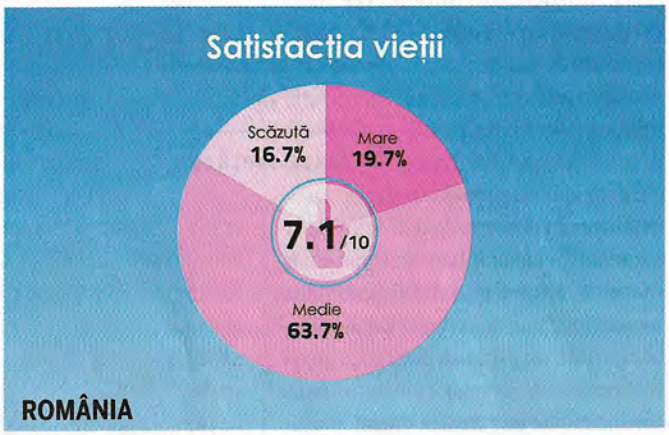

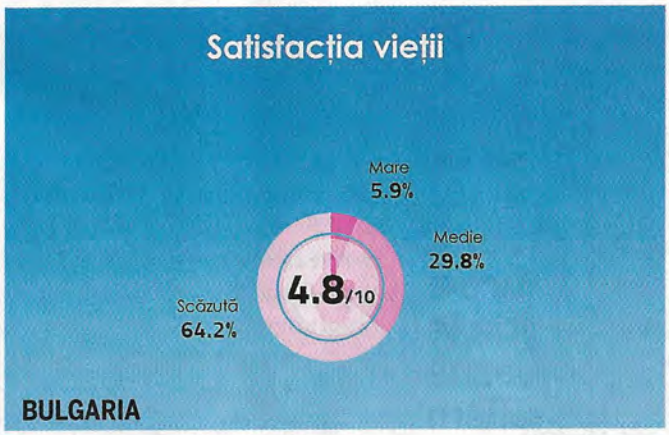

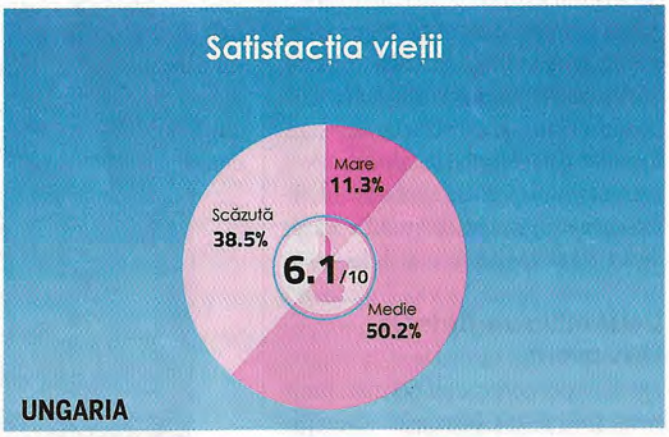

GRAFICE: EUROSTAT

NESIMȚIRE

Toți banii publici ai morsei competente

Site-ul deținut de Bogdan Chirieac a încasat trei milioane de lei de la instituții publice.

DE

SORIN SEMENIUC

REGISTRUL AUTO ROMÂN, Administrația Națională de Meterorologie, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Românilor de Pretutideni, Ministerul Educației-Programul POSDRU, Investiții Spații Verzi Sector 3, Amenajarea Domeniului Public Sector 4, Economat Sector 5, Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, comuna Limanu. Împreună, aceste instituții publice au pompat aproape 3 milioane de lei în site-ul pro-PSD al lui Bogdan Chirieac, fost jurnalist, catalogat în prezent de televiziunile la care este invitat drept „analist" sau chiar „maestru". Nu ar fi prima coliziune sulfuroasă a lui Chirieac cu banii publici: din acest motiv, în urmă cu circa zece ani, a fost nevoit să se retragă din acționariatul firmei care administra ziarul Gândul. Silogismul rușinos pe care îl practică acesta este ușor de depistat: contractele au fost semnate cu instituții controlate de Puterea PSD pe care Chirieac o cainã pe site-ul său și la televizor. Iar acesta a fost, de fapt, planul B de alimentare a conturilor lui Chirieac: anul trecut, firma care administrează site-ul a primit de la PSD circa 1,1 milioane de lei.

Două milioane de la UE, via Guvern

De departe, contractul cel mai „amuzant" primit de Chirieac din bani publici este cel din 2012, pentru derularea unui proiect european. 2,3 milioane de lei, din care 2 milioane nerambursabili, a încasat firma Press Media Electronic SRL prin intermediul căreia este adminstrat site-ul dcnews.ro. În parteneriat cu Universitatea București-Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, firma și-a propus să ia în practică 75 de studenți care să scrie articole pentru site, 4 dintre aceștia urmând să fi angajați. „Finalizat", scrie acum în tabelele cu listele de proiecte POSDRU din acea vreme. Pe site-ul dcnews.ro, există și acum un link - inactiv - spre proiect. Rezultatele pot fi găsite însă pe Google – de fapt, activitatea celor implicați a fost agregarea de știri, din diferite surse deschise. Total diferit față de ceea ce prezentau Chirieac și compania la finalul proiectului: „Informații de ultimă oră, verificarea surselor, adrenalina unui eveniment important, interviuri, reportaje, toate acestea nu mai reprezintă doar povestiri ale jurnaliștilor consacrați, ci realitate".

Aproape jumătate de milion de euro a luat Chirieac de la UE ca să școlească studenți la Jurnalism

Chirieac: România, „umilită de Parlamentul European"

Ca o ironie, aceste „cărămizi financiare" via Bruxelles au contribuit la crearea unei platforme anti-UE. Chirieac este invitat permanent la Antena3 și RomâniaTV, lansând frecvent mesaje conspiraționiste și anti-Bruxelles relatate pe larg de dcnews.ro:

„(...) domnul Timmermans (prim-vicepreședintele Comsiei Europene - n.r.) și-a pierdut uzul rațiunii. (...) A amenințat România cu Curtea Internațională de Justiție și cred că România ar trebui să îi facă o plângere domnului Timmermans. (...) În fața istoriei se va consemna că în timpul mandatului președintelui Klaus Iohannis, România a fost pusă la zid și umilită, cum rar a mai fost în istorie, de către Parlamentul European. Nu știu cât de conștient este de acest lucru. Lumea îi reține pe președinți. În timpul președintelui Iohannis, germanul Manfred Weber a bătut cu buzduganul peste fălci România". (dcnews.ro, 2 octombrie 2018)

„Rezoluția în Parlamentul European, aberațiile din MCV, unde ni se sugerează să încălcăm Constituția, ignorarea totală a existenței protocoalelor secrete, lucru care pune sub semnul întrebării justiția desfășurată în ultimii zece ani în România...". *(dcnews.ro, 13 noiembrie 2018)*

Morsa de la Meteo

Altă achiziție din fonduri publice a unei firme la care asociat este Bogdan Chirieac - sau „morsa competentă", cum l-a poreclit fostul președinte Traian Băsescu – este cea încheiată în august 2018 cu Administrația Națională de Meteorologie (ANM). Timp de un an, firma Dcnews Ad SRL se obligă să ofere „servicii de producție buletine meteo filmate și distribuția acestora pe site-ul instituției".

Cu durata de circa 4 minute, aceste buletine sunt prezentate de meteorologul de serviciu, care privește în ceea

FOTO: METEOROMANIA.RO; FACEBOOK; INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

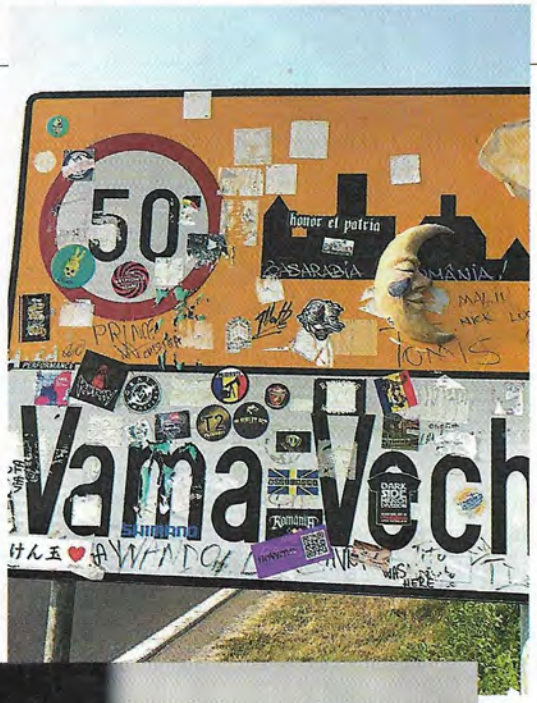

BANI PUBLICI
Bogdan Chirieac a luat bani publici și ca să facă buletine meteo video și ca să studieze potențialul turistic de la Vama Veche

ce pare a fi o cameră web. Suma plătită de ANM firmei lui Chirieac: 58.500 lei.

ANM a susținut, într-un răspuns pentru *Newsweek România*, că s-a respectat legea.

Studiu turistic pentru Vama Veche

În noiembrie 2018, tot Dcnews Ad SRL a primit 130.000 de lei de la Primăria comunei Limanu pentru elaborarea unui „studiu valorificare potențial turistic" al acestei zone, care cuprinde stațiunile Vama Veche și 2 mai. A fost o procedură electronică, prin intermediul portalului de achiziții publice SICAP. În mod ciudat, cei care administrează contul Primăriei în SICAP au postat anunțul în afara orelor de serviciu, la ora 17.25. La 17.31, cineva de la Dcnews Ad SRL a trimis o ofertă, iar peste patru minute aceasta a fost acceptată. „Faceți în scris", a declarat Camelia Zgubea, șefa de la achiziții din Primăria Limanu, când i-am solicitat detalii. Ea a confirmat că studiul a fost predat. Primarul PSD al localității, Daniel Georgescu - proprietar de pensiune în zonă -, nu a putut fi contactat.

Înființată în 2017, cu obiect „activități ale agențiilor de publicitate", Dcnews Ad SRL a avut cifră de afaceri zero în acel an, pentru ca în 2018 să înregistreze 1,07 milioane lei, profit net de 444.000 lei și 5 angajați. Aproape 20% din cifra de afaceri provine din cele două contracte de mai sus.

RAR a plătit pentru ca un șef să fabuleze în fața lui Dăncilă

Registrul Auto Român (RAR) a contribuit recent cu 85.680 de lei la bunăstarea lui Chirieac, primind în schimb o știre pe site-ul dcnews.ro și posibilitatea unui șef de a o vedea de aproape pe premierul Viorica Dăncilă. Astfel, RAR a semnat în mai un contract cu firma Dcnews Media Grup SRL – obiectul fiind participarea la conferința organizată de această societate pe 12 iunie,

cu titlul „Upgrade Romania. Marile proiecte de investiții în 2019". A fost prezent premierul Viorica Dăncilă, miniștri, șefi de instituții-cheie (CFR, Compania de Drumuri, Compania de Aeroporturi etc.). Până la închiderea ediției, nu am putut obține confirmări că și acestea au plătit pentru a participa la eveniment.

În ceea ce-l privește Cristian Bucur, directorul tehnic de la RAR care a venit la manifestare, acesta s-a păstrat în nota celorlalți participanți care au aruncat cu SF-uri. Conform unei știri postate în aceeași zi pe site-ul dcnews.ro, Bucur a anunțat că „Nu vor mai exista accidente mortale (...) Înseamnă că așa cum noi ne întâlnim zilnic cu digitalizarea, așa și vehiculele vor atinge frontiera digitală. Acest lucru va permite vehiculelor să comunice unele cu altele, să comunice cu infrastructura rutieră și cu ceilalți participanți la trafic: pietoni, bicicliști și alte categorii".

Neaga de la Drumuri, cel mai bun prieten

Înființată în ianuarie 2019, Dcnews Media Grup și-a „făcut mâna" și din trei contracte cu Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (CNAIR). Criticată adeseori pentru activitatea sa, instituția a semnat cu firma lui Chirieac, în perioada martie-iunie 2019, contracte în valoare totală de 211.000 lei. Obiectul:

- campanie de educație rutieră (72.000 lei);
- servicii pentru evenimente, produse informative și de promovare precum și materiale publicitare (72.000 lei);
- servicii de promovare la nivel CNAIR ținând cont de conceptul Responsabilitate Socială Corporativă (69.600 lei).

Anul trecut, Chirieac a mai încasat 43.000 de lei de la această instituție, pe altă firmă, pentru „servicii consultanță pe comunicare și implementarea strategiei la nivel CNAIR SA". În toată această perioadă, activitatea CNAIR a fost reflectată pe larg, în tonuri pozitive, de către dcnews.ro. Pe de altă parte, prezența la „Upgrade Romania" a lui Narcis Neaga, șeful CNAIR la acel moment, a fost reflectată în mai multe știri în care acesta promitea câte-n lună și stele. Nu a mai avut timp să își ducă la îndeplinire promisiunile - la puțin timp, premierul l-a obligat să demisioneze.

PCR
Principalul partener al lui Chirieac, Crișan Rudolf Andreescu, a fost instructor UTC

Andreescu Constantin Gh. Redactor la revista „Tânărul le...[illegible]" 1961-1970). *Originale.*	20.06. 1930
Andreescu Crișan Rudolf C. Instructor la Comitetul județean UTC Dâmbovița (1...89) *Originale, fotografie.*	25.11. 1959
Andreescu Filofteia E. Dactilografă la Penitenciarul Văcărești 1952-1956), corector la revista „Viața studențească" (1964-1972). *Originale.*	11.02. 1928

Arhivele Naționale ale

Locul 2 în topul Românilor de Pretutindeni

Două ministere sunt pe lista instituțiilor care au încheiat, în ultima vreme, contracte cu Press Media Electronic SRL (cifră de afaceri 2018: 3,9 milioane lei, profit net aproape 700.000 de lei), firma care administrează dcnews.ro.

În luna mai, acestei societăți, împreună cu alte două, i-a fost atribuit un contract cu valoarea minimă de 652.500 lei și maximă de aproape 790.000 de lei de către Ministerul Fondurilor Europene pentru „servicii de organizare evenimente dedicate promovării principiilor europene și fondurilor ESI".

În martie, Ministerul Românilor de Pretutindeni a semnat un contract de 65.000 de lei cu Dcnews Media Grup SRL, în cadrul unui concurs de proiecte în care firma lui Chirieac a propus realizarea unei campanii de informare pentru românii din Diaspora, cu titlul „Tu știi ce drepturi ai?". În topul sumelor aprobate, Dcnews Media Grup a fost pe locul 2 din 30 de proiecte. Cu aceeași ocazie, Chirieac a mai depus un proiect, pe firma Press Media Electronic, respins.

Diasporenii sunt invitați la economate

O țintă pentru „trustul" lui Chirieac par să o reprezinte și primăriile de sector. Ediția online a *Newsweeek România* a dezvăluit recent că altă societate a acestuia, Dcnews Research & Development SRL, de asemenea înființată în acest an, a primit 8.000 de euro de la Investiții Spații Verzi, societate subordonată Primăriei Sectorului 3.

În plus, Amenajarea Domeniului Public (firmă a Primăriei Sectorului 4) are pe dcnews.ro un link (inactiv) al contului de Facebook al instituției, iar Economat SA (aparținând de Primăria Sectorului 5) are o machetă pe stiridiaspora.ro, site deținut de Chirieac, derivat din dcnews.ro. În plus, primarii de sector sunt o obișnuință la interviurile online realizate de Chirieac pe acest site.

GENEROZITATE
Proaspăt demisul șef de la CNAIR, Narcis Neaga, a dat în mai multe rânduri bani la DC News

FOTO: FACEBOOK, ARHIVELENATIONALE.RO, INQUAM PHOTOS: LIVIU FLORIN ALBEI

Până la ora editării acestui material, cele trei firme sau Primăriile de care aparțin nu au transmis condițiile/dacă au semnat contracte pentru serviciile de mai sus.

CNAIR: I-am ales pentru că nu ne-au criticat

Nu au răspuns adreselor noastre nici cele două ministere, nici CNAIR sau Administrația Națională de Meteorologie. La rândul său, Chirieac nu a putut fi contactat. În declarații anterioare pe tema contractelor sale cu instituții publice (CNAIR, Ministerul Fondurilor Europene) el a fost reticent în a da explicații: „Eu v-am sunat vreodată pe numărul acesta de telefon? Și atunci dumneavoastră de ce mă sunați pe numărul meu de mobil? Domnul meu, vă rog frumos, nu mă mai deranjați la telefon, dacă aveți întrebări adresați-le autorității de stat, nu mie". (g4media.ro, 7 iunie)

Referitor la unul dintre contractele de mai sus, CNAIR declara pentru ziare.com pe 8 iunie, prin vocea purtătorului de cuvânt (de asemena invitat la interviurile dcnews.ro) că „Noi am ales DC News pentru că - din punctul nostru de vedere - a fost cel mai neinvaziv și mai puțin agresiv trust de presă cu noi. Știu că și alte trusturi de presă și-ar fi dorit să aibă relații cu noi și pentru asta au declanșat campanii negative împotriva noastră".

Recidivist în lipsa de integritate

Marele „tun", pe filieră politică, al lui Chirieac a fost, însă, încasarea a 1,1 milioane de lei de la PSD, în 2018, printr-o firmă-intermediar. Banii proveneau din subvenția primită de această formațiune politică de la bugetul de stat. Suma reprezintă aproape 30% din cifra de afaceri a societății Press Media Electronic pe anul respectiv.

Nu ar fi prima dată când afacerile lui Chirieac provoacă scandaluri și acuze de lipsă de integritate. În 2007, acesta a demisionat din funcția de conducere deținută la ziarul Gândul, unde era și acționar. Anterior, Evenimentul Zilei dezvăluise că avea contracte de zeci de milioane de euro cu instituții publice, iar contracandidații la licitații erau criticați de Chirieac în paginile publicației.

Afacerile, pe mâna unui fost instructor UTC

Mâna dreaptă a lui Chirieac în multe dintre firmele la care este asociat se numește Rudolf Crișan Andreescu (60 de ani), cei doi fiind foști colegi la Gândul. Andreescu, acreditat de dcnews.ro la Administrația Prezidențială, apare într-un document publicat recent de Arhivele Naționale. Acesta figurează ca instructor la Comitetul Județean UTC Dâmbovița în anul 1989.

Conform portalului Agenției Naționale de Integritate, Andreescu a fost în 2013 angajat al Ministerului Educației, calitate în care a depus declarație de avere și interese.

ANALIZĂ

Ping-pong cu viitorul unei fetițe

„Cazul Sorina" a evidențiat lipsurile sistemului de asistență maternală, dar și faptul că deciziile definitive ale instanței sunt puse sub semnul întrebării, la presiunea telejustiției și a opiniei publice.

„ANULAȚI ADOPȚIA! HOȚII DE copii! Sorina, noi vom lupta, traficanții nu te ia (u - n.r.)". Acestea sunt lozincile strigate de câteva zeci de persoane din Baia de Aramă, care rezumă, de fapt, modul în care autoritățile au tratat adopția unei fetițe de opt ani din județul Mehedinți, de etnie romă, care a trăit în grija unei asistente maternale profesioniste timp de șapte ani și care a fost refuzată la adopție de peste 100 de familii.

Cazul Sorinei a ajuns în atenția publică în 22 iunie, după o filmare șocantă, care arată cum fetița țipă și se zbate în mâinile procuroarei de caz Maria Pițurcă, de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova. Opoziția copilei era alimentată, spun rapoartele Poliției, citate de același Parchet, de poveștile care i se spuseseră, precum că părinții adoptivi voiau să-i ia organele.

Paranoia a început cu un an înainte, când familia Șărămăt, a fostei asistente maternale care a îngrijit copila, a reclamat familia adoptatoare Săcărin la DIICOT, pe motiv că vor fetița pentru trafic de organe, plângere de altfel clasată. Lozinca „americanii ne iau copiii și fac trafic de organe" a supraviețuit în spațiul public, fiind preluată mai ales pe rețeaua de socializare Facebook și alimentând curentul anti-adopția Sorinei. Apoi, discursul cu „americanii care ne iau copiii" (familia Săcărin este formată din români stabiliți în America, adopțiile internaționale pentru cetățeni străini nu sunt legale în România, n.r.) a fost preluat de Antena 3 și RTV, televiziuni apropiate Puterii, care au întreținut oprobriul la adresa familiei Săcărin.

Imediat după intervenția procuroarei Maria Pițurcă, politicienii Puterii n-au ratat ocazia să critice Justiția și să arunce o umbră de îndoială asupra adopției: pe un ton mai blând, precum șefa Guvernului, Viorica Dăncilă („m-au revoltat mult acele imagini; Sorina să știe că nu este singură, alături de ea sunt mulți români"), ori ministra interimară a Justiției, Ana Birchall („regret că asist la așa ceva, nu voi tolera niciodată un asemenea abuz"), ori de-a dreptul inchizitorial, precum șeful Senatului și președintele ALDE, Călin Popescu Tăriceanu („cu adevărat am ajuns republica procurorilor").

Războiul din tribunale

După acest moment, procurorul general interimar Bogdan Licu a atacat în instanță decizia definitivă de adopție, pronunțată de Curtea de Apel Craiova, cerând revizuirea adopției (adică anularea adopției), precum și emiterea unei ordonanțe președințiale, prin care fetița să rămână în țară până la finalizarea cercetărilor. Licu spunea că a aflat din presă despre cazul Sorinei, iar „legea m-a obligat să nu stau și să fiu spectator".

În schimb, plângerea pe care familia Săcărin a depus-o împotriva sa și a procuroarei de caz de la Secția de Investigare a Infracțiunilor din Justiție (SIIJ), secție care o cercetează pe procuroarea de caz Pițurcă pentru abuz în serviciu, Bogdan Licu a luat-o în derâdere: „Da, sunt foarte speriat".

Tot SIIJ o cercetează și pe Violeta Morjan, managerul de caz al Sorinei, pe care o acuză de fals în declarații.

Cele două sesizări făcute de procurorul general au fost respinse de instanță: adopția Sorinei de către familia Săcărin a rămas în vigoare, iar copila poate părăsi țara alături de familia ei. Bogdan Licu a făcut apel în cazul emiterii ordonanței președințiale, iar la închiderea ediției nu știm decizia definitivă a instanței.

Un alt dosar penal o vizează pe ex-asistenta Mariana Șărămăt, care este cercetată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova pentru lipsirea de libertate în mod ilegal a copilei și pentru nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorei.

Neregulile din plasamentul Sorinei

Mariana Șărămăt, căreia i-a fost retras atestatul de asistent maternal profesionist în 24 mai, la o lună și o zi de la pronunțarea definitivă a adopției, a susținut că a fost înșelată de Protecția Copilului Mehedinți, care i-ar fi comunicat că fetița nu era adoptabilă. De altfel, aceasta a depus mai multe cereri de adopție în perioada de potrivire a Sorinei cu familia Săcărin, însă pe multe le-a retras ulterior și nu a dus la capăt demersurile pentru obținerea unui atestat de adoptator, fapte consemnate în decizia definitivă a Curții de Apel Craiova, prin care instanța încredința copila familiei Săcărin și aprecia că familia Șărămăt a avut o „atitudine oscilantă" față de adoptarea copilei.

DE

FLAVIA DRĂGAN

flavia.dragan@newsweek.ro

VIAȚA SORINEI, folosită pentru atacuri politice și propagarea unor teorii ale conspirației (stânga). Ramona și Gabriel Săcărin, părinții adoptivi ai Sorinei, au luptat din aprilie pentru a-și lua copila de la asistenta maternală (dreapta). Adelina și Mariana Șărămăt au acuzat, la emisiunea lui Mihai Gâdea, de la Antena 3, „presiuni" care au dus la adoptarea Sorinei (jos).

FOTO: CAPTURĂ VIDEO ANTENA 3; LIBERTATEA; ARHIVA FAMILIA SĂCĂRIN

Pe de altă parte, Gabriel Săcărin, tatăl adoptiv al Sorinei, a declarat, pentru *Newsweek România,* că familia lui s-a pregătit pentru adopție din 2015, iar în 2018 a primit o potrivire prin Registrul Național pentru Adopții: pe Sorina. Familia Săcărin își propusese să ia primul copil cu care îi potrivește sistemul. „De ce atâta îndârjire? Dumnezeu ne-a ales pe mine și pe soția mea să ducem această luptă, noi îi dăm o șansă acestui copil", a spus Gabriel Săcărin.

Dincolo de declarații, ce știm cu siguranță că s-a întâmplat cu Sorina aflăm din documentele oficiale: astfel, un raport al Direcției Generale a Protecției Copilului Mehedinți a arătat că, din 2013 până în 2017, când copila a fost declarată adoptabilă, familia Șărămăt nu a depus nicio cerere de adopție, ba mai mult, ex-asistenta maternală a scris două declarații în care a susținut că nu vrea să adopte fetița, declarații consultate de *Newsweek România.* Mariana Șărămăt „a încercat să descurajeze orice inițiativă a familiei de a se apropia de copil, aducând injurii familiei adoptatoare", ba chiar i-a făcut fetei un certificat de retard ușor, „să nu plece de la ei". Rapoarte medicale arătau că fetița se lupta cu malnutriția, avusese giardia și pneumonie.

Și Corpul de Control al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție (ANPDCA) a reținut, într-un raport din 24 iunie 2019, consultat de *Newsweek România,* că fetița nu a fost pregătită pentru ieșirea din sistemul de protecție, atribuție care îi revenea asistentei maternale, dar și că nu fusese monitorizată corespunzător de managerul de caz. În raportul Corpului de Control, este propusă cercetarea administrativă a angajaților din Protecția Copilului Mehedinți care nu au respectat legea în cazul Sorinei.

Ceea ce a arătat însă acest caz este că nu există nicăieri precizat clar în lege modul în care un copil adoptat trece de la asistentul maternal profesionist (AMP) care îl îngrijește la familia adoptivă: se prezumă că asistentul maternal ar trebui să colaboreze la adopție, conform fișei postului. De altfel, un raport consultat de *Newsweek România,* elaborat anul trecut de Banca Mondială, la cererea ANPDCA, arăta că asistenții maternali îi încurajează pe copii să le spună „mamă" și „tată", „pentru a minimiza sau slăbi rolul familiei biologice", că nu sunt suficienți manageri de caz care să monitorizeze asistenții, dar și că, în general, „asistenții nu înțeleg că a fi AMP este o meserie" și „își însușesc copiii". Unul din 10 asistenți a adoptat sau este în curs de adopție al unui copil pe care l-a avut în plasament.

În final, după teoriile conspirației aruncate în spațiul public, un singur lucru a rămas pe dinafară: interesul superior al fetiței, așa cum este stabilit prin planul individualizat de protecție. În cazul Sorinei, era adopția.

Gabriela Coman, șefa ANPDCA, a rezumat situația, într-o declarație pentru *Newsweek România:* „Plasamentul la asistent maternal este o măsură cu caracter temporar, iar asistentul maternal este un angajat al Protecției Copilului care se ocupă pe o perioadă determinată de timp de creșterea copilului, având ca obligație să-l pregătească pentru reintegrarea în familia naturală sau pentru adopție. Dacă adopția este stabilită ca finalitate a planului individualizat de protecție, asistentul maternal are prioritate la adopție, însă asistentul maternal a declarat că nu dorește adoptarea copilului".

Adopția Sorinei va fi monitorizată în SUA timp de doi ani.

CURSA PENTRU PRIMĂRIE

Nicușor Dan: Bugetul lui Firea este un delir

Fostul președinte al USR, care a candidat de două ori la funcția de primar al Capitalei, arată care sunt principalele probleme ale Bucureștiului și care ar fi rezolvarea lor.

ACTUALUL BUGET, PROMOVAT de Gabriela Firea, este „un delir", arată Nicușor Dan în interviul acordat *Newsweek România*. Orașul este pe cale să intre în incapacitate de plată și este nevoie de tăieri la sânge pentru a porni investiții strict necesare.

Politicianul sugerează că ar mai merge la Sinteza Zilei dacă ar fi invitat și refuză să spună care este stadiul negocierilor sale pentru a obține sprijinul partidelor pentru o nouă candidatură la funcția de primar.

***Newsweek România:* Care este cea mai mare greșeală făcută de Gabriela Firea în calitate de primar la Capitalei?**

Nicușor Dan: Sunt multe, dar problema cea mai mare e legată de ceea ce nu a făcut. Practic nicio lucrare de infrastructură: ceva garduri la tramvaie, dar asta e zero pentru un oraș cu un buget de 2 miliarde de euro pe an.

- Șoseaua de centură – zero.
- Nicio parcare.
- Și-a propus semaforizarea a sute de intersecții, a realizat câteva.
- Piste de biciclete – aproape nimic.
- Inventarul spațiilor verzi – zero.
- Noi creșe și grădinițe – zero.
- Spitalul Metropolitan – zero.
- Actualizarea Planului Urbanistic General – niciun progres.

Dacă ne gândim la greșeli, probabil că cea mai mare a fost scăparea din mână a bugetului, care a dus azi Primăria în stare iminenă a incapacității de plată. O altă mare greșeală a fost intrarea în insolvență a RADET, care a dus în cele din urmă la falimentul RADET.

Nu a rupt pisica în ceea ce privește RADET, adică recunoașterea datoriilor,

DE

MIRCEA MARIAN

mircea.marian@newsweek.ro

o negociere cu ELCEN pentru scăderea penalităților din datorie, transformarea RADET în societate comercială, accesarea de bani europeni și începerea reparațiilor la rețele în locurile care ne costă zeci de milioane de euro pe an.

Dacă suntem aici, actualul primar dă vina pe guvernul PSD pentru situația financiară dificilă. Are dreptate?

Deloc, și cifrele o demonstrează. În 2016 și 2017, Primăria Capitalei a avut venituri de 4 miliarde lei. În 2018, a estimat venituri de 6 miliarde și a încasat tot 4 miliarde lei.

Când ți se întâmplă asta, îți pui niște întrebări.

În 2019, s-a votat un buget cu încasări de 7 miliarde lei și se vor încasa tot 4 miliarde lei. Cheltuielile între timp au crescut, proporțional cu veniturile fanteziste aprobate la început de an. Este adevărat că veniturile de la bugetul de stat, cotele defalcate pe impozitul pe venit, au scăzut ceva în 2019, adică au fost cam de 3,5 miliarde lei în 2016-2018 și sunt de cam 3 miliarde în 2019.

Dar gaura principală vine din veniturile pe care Primăria Capitalei își propune să le colecteze singură. A colectat cam jumătate de miliard de lei în 2016, 2017, 2018 și își face bugetul ca și cum ar încasa 3,5 miliarde în 2019.

Asta este delir! În concluzie, suntem în situația în care chiar dacă am tăia toate investițiile, tot intrăm în incapacitate de plată în 2019. Singura soluție este o reducere drastică a cheltuielilor, dar eu nu văd voința în acest moment.

Erorile făcute de doamna Firea se datorează nepriceperii sau sunt o formă de corupție instituțională?

Și, și. Nu cunosc mari cazuri de corupție clasică la Primăria Capitalei în afară de afacerea Parcului Verdi, în care s-au dat unor samsari imobiliari, unii condamnați în alte cazuri, zeci de milioane de euro, de zece ori peste prețul pieței.

Însă păstrarea unor oameni necompetenți la conducerea direcțiilor și a instituțiilor subordonate, companiile municipale conduse de oameni care nu au fost selectați pe criterii de performanță, cu structuri manageriale făcute să primească oameni nu pe criterii de management, toate astea au contribuit la această situație.

Care credeți că este cea mai mare problemă a Bucureștiului, în acest moment, care necesită o rezolvare urgentă?

Sunt trei, uriașe: traficul, sistemul de termoficare și echilibrarea bugeului.

Să le luăm pe rând. Traficul și sistemul de transport din București: ce ar trebui schimbat? Ar trebui reduse sau majorate categoriile care beneficiază de gratuități?

Traficul are mai multe componente. Componenta hard e constituită din câteva mari lucrări de infrastructură. Centura și inelul median, care să descurajeze tranzitarea orașului prin centru. Apoi sistemul de parcări, prin care să reușim să eliberăm prima bandă ocupată acum de mașini.

Asta presupune o parte hard, crearea unor parcări în puncte critice, park and ride la intrarea în oraș și parcări ieftine în proximitatea punctelor critice, ridicarea gratuită a mașinilor abandonate și o parte soft, un management al locurilor de parcare care să stimuleze parcarea în parcări mai ieftine ceva mai îndepărtate, parcarea publică peste zi și rezidențială noaptea. Odată decongestionată prima bandă – ne costă prin sistemul de parcări, dar e mult mai ieftin decât să construim alte șosele - putem să ne punem problema benzilor dedicate pentru transportul în comun și a eficientizării transportului în comun.

Apoi, când oferim o alternativă viabilă la transportul cu mașina personală, putem să ne gândim să restricționam prin politica de prețuri pentru parcare accesul în diferite zone din oraș.

Apoi la piste de biciclete adevărate, cu care chiar să poți merge la serviciu.

Totul este să ieșim din cercul vicios de azi: merg cu mașina că nu merge transportul în comun, trebuie să parchez mașina și îi blochez și pe alții, la cercul virtuos în care merg către transportul comun eficient și asta îmi eliberează spațiul.

Sistemul de termoficare?

Urgența urgențelor este intervenția pe sistemul de distribuție, acolo unde știm că există pierderi an de an.

Avem banii europeni disponibili, am pierdut timpul cu insolvența și cu vise nerealiste de preluare a ELCEN. Pentru a lua banii europeni trebuie să avem o societate comercială funcțională.

Trebuie reglementată relația cu ELCEN, negocierea datoriei astfel încât să scăpam de penalități. Odată reglementată relația cu ELCEN, fie preluarea unor active, fie o colaborare bine definită, pentru investiții în procesul de producție. În esență, o problemă de optimizare, care necesită voință.

Dacă ați fi primar și ați avea sprijinul Consiliului General, care ar fi primul lucru pe care l-ați schimba?

Nu mai este un moft, a devenit deja o problemă de supraviețuire. Trebuie restrâns la sânge bugetul de cheltuieli al Bucureștiului, astfel încât să putem să alocăm realmente bani către investiții.

Dacă ați fi primar ați desființa companiile municipale pe care doamna Firea le-a înființat deja sau le va înființa?

Da. Cu mențiunea că o parte dintre ele au început să asigure servicii publice și nu pot fi închise pe loc, trebuie o perioadă de tranziție de la aceste companii fie către direcțiile și administrațiile Primăriei, fie către privați contractați. În orice caz, sistemul companiilor inventate de doamna Firea este păgubos.

FOTO: INQUAM PHOTOS - EDUARD VINĂTORU

NICUȘOR DAN

Să trecem la un alt capitol: sunteți pentru pensii speciale pentru aleșii locali sau nu?
Înainte de a ieși din subiectul ce e de făcut pentru București, va rog să remarcați că ne-am concentrat în discuție doar pe chestiuni urgente. Primarul în primii doi ani va fi un pompier: să nu crape RADET-ul, să nu crape bugetul, să nu se blocheze orașul.

Trebuie să ne preocupăm de următorii doi pași.

Mai întâi să așezăm orașul pe niște fundamente care să ne permită să luăm deciziile cele mai bune. Baze de date, hărți cu proprietatea, cu construcțiile, cu utilitățile, corespondența între proprietate, taxe locale, plata utilităților (avem azi 30% oameni care nu plătesc salubritatea în unele sectoare de exemplu), evidența locurilor de muncă, a locuințelor și a fluxurilor de trafic pentru a stimula construcția de locuințe lângă birouri și invers și a reduce traficul, și multe altele.

Apoi să începem să proiectăm ce facem cu orașul în competiția globală, adică cum facem că orașul ăsta să îi convingă pe copiii noștri că e cel mai bun loc din lume în care să aibă un job și să trăiască. Șansa Bucureștiului, în opinia mea, este să se profileze că hub regional în IT și industrii creative.

Să ne întoarcem la pensiile speciale!
Am votat împotriva Codului Administrativ care le prevede și am semnat sesizarea către Curtea Constituțională. Dar în discuție nu sunt doar aleșii locali, ci toate categoriile de pensii speciale.

Una din motivațiile primarilor care au făcut presiune pe parlamentari pentru pensiile speciale a fost că pensia șefului de post din comună e mult mai mare decât a primarului.

Privit din acest unghi, au dreptate. Soluția este desființarea tuturor pensiilor speciale, fundamentarea sistemului de pensii exclusiv pe principiului contributivității.

Gaura principală la buget vine din veniturile pe care Primăria Capitalei își propune să le colecteze singură

Sprijin pentru biserici din partea PMB: mai mult, mai puțin sau deloc?
Aici este una din chestiunile pe care bucureștenii ar trebui să se pronunțe la începutul anului, când dezbaterea bugetului trebuie să existe cu adevărat. Un primar trebuie fie primarul tuturor locuitorilor. Toți vor bani la spitale. Unii vor la stadioane, alții la biserici, trebuie găsim ponderea, echilibrul.

Aveți discuții cu vreun partid pentru a vă sprijini să candidați la funcția de primar?
Da, discuții firești pentru momentul în care ne aflăm, n-o să pot să va dezvălui conținutul discuțiilor.

Nu vă îngrijorează riscul divizării voturilor anti-PSD, ceea ce o va favoriza pe doamna Firea?
Eu sunt prima persoană care sunt îngrijorată de această divizare, pentru că dacă nu s-ar fi produs în 2016, aș fi fost primarul Bucureștiului și vă asigur că orașul ar fi dus-o mai bine. Am spus că trebuie ca opoziția să aibă un candidat unic și că trebuie să aibă inteligența de a se așeza la masă și a ajunge la un consens.

În plus, vin vremuri grele pentru Primăria Capitalei. Discuția pe proiect este esențială, discuția pe buget este esențială, astfel încât primarul și consiliul să înceapă din prima zi cu ce e de făcut.

Cum ați defini relația dvs. actuală cu USR?
Colegială. Am rămas independent afiliat grupului parlamentar din Camera Deputaților. Colaborăm pe proiecte.

Credeți că USR ar trebui să-și asume o identitate doctrinară?
Nu mai sunt în USR de doi ani și nu sunt în măsură să-i dau sfaturi. Cred în continuare că vriajul ideologic din 2017 nu ar fi trebuit să aibă loc, că în 2017 USR-ul ar fi trebuit să rămână partidul umbrelă care a pornit.

Între Barna sau Cioloș, pe cine ați prefera la prezidențiale? Dar între Iohannis și candidatul USR-PLUS, dacă va exista?
Așa cum am spus de mai multe ori, sper că opoziția să aibă un candidat comun la Primăria Capitalei și sper ca eu să fiu acela, așa că permiteți-mi va rog să nu dau un răspuns la această întrebare.

Aș vrea să insist puțin asupra susținerii dvs. pentru candidatul la președinție. Ideologic ați avea vreo preferință? Dreapta sau stânga? Ce ați aștepta de la viitorul președinte al României?
La noi stânga sau dreapta înseamnă PSD și aliații sau opoziția la PSD și aliații, iar eu am votat și votez pentru opoziția la PSD și aliați. Sper ca, în următorul mandat, președintele să nu mai fie nevoit să răspundă la atacuri succesive la fundamentul statului de drept. Sper ca președintele să atragă într-o dezbatere forțele active și creative ale societății, care să genereze un proiect de țară.

Dacă v-ar invită Mihai Gâdea la Sinteza Zilei, v-ați duce?
Am fost la Sinteza Zilei în 2016, atât la alegerile locale cât și la alegerile parlamentare. Am avut exclusiv întrebări legate de respectivele campanii. Vă mărturisesc că am solicitat staff-ului de atunci, și la locale și la parlamentare, să îmi facă o listă cu momente în care postul și emisiunea ne-au defavorizat. Nu

FOTO: INQUAM PHOTOS - ALEXANDRU BUȘCĂ

au reușit, era o echipă mică, aș fi mers și aș fi expus punctul de vedere contrar, pentru public.

În timp, ați fost acuzat că apărați diferite interese obscure. De exemplu, la 10 iunie 2019, un articol de pe discoverproject.ro scrie că ați transforma parcurile „într-o gigantică afacere pentru mafia imobiliară". Cum răspundeți acestor acuzații?

Este un articol tendențios pe mai multe aspecte. Înainte de toate, să explic situația cu care ne confruntăm în București. Prin planurile de sistematizare comuniste, toate complexele de blocuri aveau încorporate spații verzi pentru recreere, locuri de joacă pentru copii.

Acestea nu au fost trecute ca spații verzi, ci construibile în Planul Urbanistic General din 2000. E eroarea originară din care pleacă toate problemele. Există pe de altă parte legea spațiilor verzi care spune că dacă sunt amenajate ca spații verzi trebuie să-și păstreze destinația.

Ambiguitatea celor două prevederi a făcut ca între timp sute dintre ele, poate mii, să fi fost retrocedate, fie prin decize administrativă, fie prin decizie a instanței, De ani de zile, militam să fie inventariate într-un registru și trecute că spații verzi în Planul Urbanistic General. Ce facem cu cele care au fost între timp retrocedate? Propunerea mea este să fie răscumpărate de Primărie, pentru că altfel vom avea continuu o presiune de construire pe ele.

De exemplu, doar printr-un proces am reușit să stopăm construirea pe Parcul Dreptății în Militari, unde știm cu toții că spațiile verzi lipsesc, unde Primăria Sectorului 6 dăduse autorizație de construire pe un spațiu verde dintre blocuri.

Săptămânal primim astfel de sesizări. Esențial este ca răscumpărarea să se facă la un preț de spațiu verde, nu la un preț de teren construibil, adică de 10 ori mai ieftin, pentru că ăsta este și raportul a ce se poate construi pe un spațiu verde față de unul construibil propriu-zis. Sunt printre inițiatorii unui proiect de lege care permite primăriilor să exproprieze spațiile verzi retrocedate.

Nu este o obligație și nu există termen limită pentru exproprierea de către autoritate. Este posibil ca de lege să beneficieze retrocedări ilegale? Este. Dar eu mă uit la ce vor cetățenii. Ei vor ca spațiile lor verzi să nu fie construite.

Există vreo așteptare ca instituțiile statului să verifice zecile de mii de retrocedări în București? Nu există. Atunci singura soluție este răscumpărarea de către Primărie, care are banii.

Esențial este, cum am spus, să răscumpere la preț de spațiu verde.

Pentru București, prețul ar fi de 100 – 200 milioane euro, adică 5 – 10% din bugetul pe un an al Bucureștiului, în 3-4 ani putem rezolva problema.

Dacă însă Primăria plătește un preț de teren construibil, cum a făcut-o la Parcul Verdi, caz pentru care vom sesiza DNA, Bucureștiul ar trebui să plătească 1 – 2 miliarde euro, iar suma asta nu mai este accesibilă. Asta e ce am spus consilierilor în ședința de Consiliu General, când au alocat bani pentru Parcul Verdi. Nu m-au ascultat.

În 2016, Marian Preda, președintele Senatului Universității București, vă acuza că apărați interesele companiei Aedificia Carpați.

Este o minciună. N-o să-l uit niciodată pe acest personaj care mi-a stricat ziua în care mi s-a născut fetița, zi în care îmi luasem liber din campania din 2016, eram la spital, și a trebuit să ies să dau dezmințiri.

Am spus atunci că o să-l dau în judecată, aveam trei ani să o fac, vă mărturisesc că acum două luni, când s-au împlinit cei trei ani, am reflectat dacă să o fac sau nu și mi-am spus că sunt lucruri mai importante pe care să îmi consum energia.

FILM

Povestea animată a românului care a înconjurat Pământul în opinci

„Opinci" a câștigat premiul pentru „cel mai bun film de scurt metraj" la Festivalul Internațional de Film Transilvania.

FILMUL SPUNE POVESTEA LUI Dumitru Dan, care a călătorit 2.200 de zile în jurul lumii, la începutul secolului trecut, pentru a câștiga un premiu de 100.000 de franci oferit de Touring Club de France din Paris.

18 minute. Atât durează călătoria animată a patru români și unui câine în jurul lumii, la începutul secolului al XX-lea, când mașina era un lux, iar avioane comerciale nu se înălțau pe cer.

Nopți dormite în copaci

Dumitru Dan și-a povestit călătoria pe bandă de magnetofon:

„Călătoria a început pe 1 aprilie 1910. Am vizitat 1.500 de localități, 74 de țări, 30 de colonii, traversând trei oceane, înconjurând de șapte ori Ecuatorul. Eu nu avusesem posibilitatea de a intra la Universitatea din Iași pentru că eram copil sărac. M-am întovărășit cu alți trei prieteni și am plecat pe jos, dând spectacole în diverse orașe, ca să câștigăm bani: Viena, Budapesta, Bruxelles și am ajuns la Paris, în costume naționale și opinci, cântând muzică folclorică. După o vreme, doi dintre noi s-au înscris la Conservator și doi la Facultatea de Geografie. În timp ce eram la Universitate, am auzit că o societate franceză a găsit de cuviință să deschidă un concurs: cine înconjoară pământul pe jos. Dornici de a vedea lumea și pentru premiul ce ni se oferea, ne-am înscris. Au venit 196 de străini admiși...

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Făclii împotriva fiarelor

Am mers și șase-șapte zile prin călduri tropicale. Nopțile le dormeam afară, în copaci, în hamac. Mergeam noaptea cu făclii arzând ca să speriem fiarele. Am avut la noi, în afară de corturi, două revolvere, un aparat de fotografiat și un binoclu. Mergeam pe jos și când eram pe apă. Aveam un aparat procurat din Londra pe care îl puneam la gleznă și care ne marca pasul. Iar noi, pe puntea vasului, mergeam și 10–12 ore pe zi.

FILM
„Opinci" este un film animat 3D la care au lucrat 100 de oameni

Călătoria de 100.000 de kilometri a lui Dumitru Dan se află în Guiness Book

Din Panama, ne-am îmbarcat pentru Japonia, am mers 27 zile străbătând Pacificul, iar pe punte am mers 1.400 de kilometri...

A mâncat animale sălbatice

În Sumatra, am fost înconjurați de o ceată de cimpanzei care s-a repezit furioasă la noi, pe un coleg l-au mușcat de picior, iar pe mine de mână.

În Vietnamul de azi, am suferit din cauza frigurilor galbene. Mureau câteva mii pe zi. Am scăpat cu mare greutate, însă am și azi pete pe corp și pe față.

În America, am întâlnit mulți români, mai ales ardeleni, care ne-au primit foarte frumos. La Detroit, erau 40.000 de români și trei biserici.

În Alaska, alimentele lor erau pește uscat, focă și diverse bucăți de urs. Erau minus 37 de grade. Nu ne-am împăcat cu dormitul în barăcile lor, unde făceam un foc în mijlocul încăperii și mirosea foarte urât. Pereții erau căptușiți cu blănuri de urs.

Am plecat singur din Florida (unde s-a despărțit de ultimul tovarăș de călătorie, grav bolnav - n.r.), mai aveam 10.000 de kilometri pe jos. Am parcurs Cuba – Puerto Rico – Venezuela. Am trecut în Spania. Când am ajuns în Malta, guvernatorul mi-a pus la dispoziție o navă și am plecat la Salonic.

Pentru că mi se rătăciseră bagajele, m-au arestat și m-au trimis la Londra. Acolo s-au lămurit treburile. Am luat-o prin Serbia și Bulgaria și am ajuns în țară.

Eram în anul de grație 1916", rememorează Dumitru Dan.

Un singur supraviețuitor

O mare parte a călătoriei, Dumitru Dan a fost însoțit de cei trei prieteni ai săi. Alexandru Pascu a murit în 17 iulie 1911, intoxicat cu opium în casa unui rajah foarte bogat din Bombay, nefiind familiarizat cu obiceiurile practicate de gazde. Deși li s-a făcut o mare onoare ca trupul neînsuflețit să fie îngropat conform tradițiilor indiene, românii au ales ca loc de odihnă pentru camaradul lor un cimitir catolic. În China s-a prăpădit Negreanu în timpul traversării munților Nan-Ling. Erau singuri în munți, ploua, era frig și aproape înserat. Acesta a alunecat într-o prăpastie. L-au transportat cu mare greutate până în cel mai apropiat sat. S-a stins din viață în dimineața următoare, din cauza numeroaselor leziuni interne. Paul Pîrvu a fost nevoit să abandoneze cursa în ianuarie 1915, când a rămas internat într-un sanatoriu pe lângă lacurile Kissimmee, Florida (SUA). I-a fost amputat un picior din cauza degerăturii căpătate în timpul traversării Siberiei și Alaskăi.

Despărțirea de Pârvu și de credinciosul câine Harap (care îi aparținea lui Pârvu) a fost pentru Dumitru Dan unul dintre cele mai dramatice momente. Parcurseseră împreună 90.000 de km. „Acest Harap credincios - relata D. Dan - ne-a făcut mari servicii, ne semnala orice fel de primejdii omenești și de animale, apoi prin Siberia și canalul Bering ne-a tras sania cu alimente și bagaje pe gheață. Despărțirea de Harap îmi fu foarte dureroasă și nu puteam să-i explic că îl abandonez pentru totdeauna".

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

O expediție de 2.200 de zile în 18 minute

Newsweek România a stat de vorbă cu Anton Groves, co-scenarist și co-regizor al acestei producții.

Newsweek România: Cum a apărut ideea acestui film?

Anton Groves: Totul a început acum șase ani, când un prieten bun a venit la noi cu un articol despre Dumitru Dan, cerându-ne să facem ceva cu el. În 1908, Touring Club de France din Paris a lansat o provocare nemaiîntâlnită: 100.000 de franci pentru cei care pot înconjura globul.

În decurs de șase ani de înconjur al lumii, Dumitru Dan și-a pierdut toți trei colegii. S-a întors în România, s-a căsătorit și a devenit un simplu agent de asigurări. În circumstanțe tragice, soția lui a murit dând naștere unuia dintre copiii ei, Steliana. A rămas să o crească singur. De atunci nu a mai părăsit niciodată România.

Cum ați primit această poveste?

Am fost șocați că o astfel de poveste incredibilă nu a fost descoperită printre prietenii și publicul larg - așa că ne-am urcat imediat la bord. Am găsit-o pe Steliana Sârbescu - fiica lui Dumitru Dan - care era încă în viață, și am făcut un interviu filmat. În afară de o mărturie exotică a tatălui ei, ea a spus ceva care ne-a surprins: că la început nu a crezut povestea lui de cutreierător în lume, crezând că sunt doar basme exotice. Perspectiva ei unică ne-a oferit premisa pentru povestea noastră. Am ales animația pentru că nu a existat altă modalitate de a recrea o astfel de poveste internațională stabilită în 1910 – un live action sau un film documentar era exclus.

Ce tehnici ați folosit?

Am folosit două stiluri diferite - animație 3D care spune povestea călătoriei și „pixilation" (tehnica stop-motion, folosind actori îmbrăcați ca niște păpuși) care spune povestea lui Dumitru și a fiicei sale, Steliana, după călătorie. Am vrut să dăm fiecărei lumi un sentiment diferit. Lumea insulară a casei lui Dumitru avea intenția de a fi incoloră și austeră, în timp ce lumea călătoriilor ne doream să fie exotică și colorată.

Cum ai transpus o poveste de șase ani într-un film de animație?

Provocarea a constat în încercarea de a comprima călătoria uimitoare a lui Dumitru Dan în 18 minute, ceea ce a însemnat omiterea multora dintre evenimentele surprinzătoare și importante care s-au întâmplat de-a lungul drumului. Am decis că dispariția succesivă a colegilor lui Dumitru a reprezentat și reprezintă unul dintre cele mai relevante momente pentru povestea noastră, în condițiile în care absența mamei Stelianei și tema mortalității în general reprezintă tema-cheie a filmului.

Cât de complicată a fost realizarea peliculei?

În timpul realizării, au existat câteva momente decisive. Spre exemplu, obținerea sprijinului CNC - fără de care proiectul nu ar fi fost posibil, sau garanția unui co-producător din Franța - Bagan Films - care ne-a ajutat cu compoziția muzicală și partea de distribuție. Un alt moment important a fost schimbarea de art direction pentru cele două tehnici de animație. Pentru partea de animație 3D am vrut să creăm niște personaje cu adevărat originale, care să nu fie înrădăcinate în realitate. Până la urmă, experimentăm povestea din perspectiva Stelianei. Împreună cu Ileana și Maria Surducan - designerii personajelor noastre - am decis să ne inspirăm din măștile tradiționale românești.

Și în timpul procesului de animație propriu-zis au existat multe momente dificile, „luptându-ne" cu ambele stiluri de animație pentru a obține cele mai bune rezultate din fiecare moment. Cea mai mare provocare, însă, a fost partea de stop-motion a filmului: deși eram foarte încrezători în animația 3D (având echipa talentată de la Framebreed și Fatfox alături de noi), zona de stop-motion a fost un mister. Niciunul dintre noi nu avusese experiență în animarea păpușilor până atunci. După un test nereușit, am început să căutăm alte soluții și, din fericire, producătorul nostru asociat, Lukas Thiele, a sugerat tehnica de pixilation. Aceasta a fost în cele din urmă descoperirea și soluția de care aveam nevoie și care, în esență, a salvat filmul.

Cum s-a defășurat procesul de producție?

Ca în cazul oricărei animații, și nu numai, primul pas a fost scenariul, scrierea lui fiind o colaborare între Bogdan Mureșanu, Damian Groves și mine. Pe urmă am făcut storyboard-ul pentru tot filmul, începând apoi proiectarea propriu-zisă a celor două lumi. După o necesară fază de testare, am decis asupra direcției artistice și am început lucrul la partea de animație 3D. A urmat faza de stop-motion, și apoi o lungă perioadă de post-producție și lucru pe sunet, stadii care au împlinit și închis în cele din urmă filmul.

Aici vorbim și de găsirea și includerea actorilor ce aveau să dea viață vo-

MAKING OF
Anton Groves, co-regizor și co-scenarist al peliculei (foto stânga sus). Filmul a fost realizat folosindu-se două tehnici de animație diferite.

cilor lui Dumitru Dan și Steliana. Am început o strânsă colaborare cu Marcel Iureș, Tamara Buciuceanu și Julia Marcan, fiind extrem de bucuroși că i-am putut avea alături de noi.

Tamara a fost deosebit de greu de convins, deoarece decisese cu câțiva ani în urmă să se retragă din actorie. Din fericire, povestea umitoare a lui Dumitru a convins-o și am ajuns să înregistrăm cu dânsa chiar la ea acasă.

Câți oameni au fost implicați în producție? Există un buget estimat?

Aproximativ 100 de oameni au fost implicați în realizarea acestui film. Bugetul final a fost de 80.000 de euro.

Care va fi „viitorul" acestui film?

Sperăm că acest viitor va consta în prezența pe un termen cât mai lung în cadrul unor festivaluri internaționale de film și în cele din urmă o lansare în mediul online. Dorința noastră este ca acest film să fie văzut de câți mai mulți oameni posibil. N

Echipa „Opinci"

Regia și concept: Anton Groves & Damian Groves
Scenariu: Bogdan Mureșanu, Anton Groves, Damian Groves
Illustrația: Maria & Ileana Surducan
Editare: Bogdan Orcula
Post Productie: FrameBreed
Muzica: Pablo Picolo
Producător: Studioset

În România, lumea credea că sunt basme

Aventurile lui Dumitru Dan au continuat acasă, unde și-a spus povestea în cadrul a nenumărate conferințe.

BOGDAN MUREȘANU, scenaristul principal al filmului *„Opinci"* a rememorat pentru *Newsweek România* momentul în care a realizat că povestea lui Dumitru Dan trebuie spusă.

„În urmă cu mulți ani, Anton mi-a spus că ar fi auzit de această istorie adevărată a primului globe-trotter care a reușit să înconjoare Pământul pe jos și care, pe deasupra, mai era și un buzoian. Deci la o aruncătură de băț de București. Ne-a fost greu de crezut că unui om i s-au putut întâmpla atâtea aventuri, de ajuns pentru câteva romane ori filme, condensate în câțiva ani.

Am plecat și noi, echipa filmului, la un alt soi de aventură, anume a facerii unui film. Ne-am documentat și am aflat că este și o istorie despre prietenie. Am cercetat și am descoperit că este și o poveste despre moarte, dar totuși nu reușeam încă să găsim o cale elegantă pentru a spune atâtea și atâtea pățanii nemaipomenite într-un film și acela de scurt metraj.

Până când ne-am decis să azvârlim bățul până la Buzău, unde locuia încă doamna Steliana, fiica lui Dumitru Dan. Abia atunci, într-o conversație cu fermecătoarea fostă profesoară de limba română, am dibuit esența poveștii noastre. Mă frapase un amănunt pe care îl aflasem în timpul perioadei de documentare – după ce își încheiase călătoria în jurul lumii, Dumitru Dan nu a mai părăsit niciodată Buzăul natal. Am încercat să îmi închipui ce anume îl ținea pe acest bărbat care văzuse lumea într-un oraș nicicum", spune Mureșanu.

Premiat la TIFF

Puțini credeau că aventurile lui Dumitru Dan s-au petrecut în realitate.

„Credeau că sunt basme. Și eu am crezut că sunt basme, până ce i-am văzut diplomele și fel de fel de înscrisuri care spuneau că tatăl meu a mers în jurul lumii", ne-a spus Steliana. „Și atunci s-a pogorât revelația filmului peste noi și am știut că nu urma să facem un film despre un aventurier pornit în cea mai extravagantă călătorie, ci unul despre un tată și o fiică și despre moarte și viață", spune scenaristul. Bogdan Mureșanu este și autorul filmului „Cadoul de Crăciun", calificat pentru nominalizarea la Oscar 2020, secțiunea scurt metraje de ficțiune.

După ce a sosit în țară, în martie 1916, Dumitru Dan a făcut numeroase demersuri prin Legația Franceză la București, pentru a intra în posesia premiului. A primit doar 50.000 de franci.

Marcel Iureș, Tamara Buciuceanu și Julia Marcan își împrumută vocea personajelor principale

PRODUCȚIE
Dumitru Dan și fiica sa, în filmul „Opinci" (sus). Cei patru aventurieri în viața reală

„Spre sfârșitul vieții, când visul de a avea un muzeu dedicat primului globe-trotter român nu s-a putut împlini, a ales să-și vândă sau să doneze către muzee multe din documentele strânse, cât și alte bunuri personale. Statul român nu a făcut mai mult decât de a-l invita, prin diverse autorități, să țină, în toată țara, numeroase conferințe. În perioada 1962-1973, a ținut peste 2.000 de astfel de conferințe și nu vă pot preciza dacă erau remunerate, cel mai probabil că nu", ne-a precizat sub anonimat un apropiat al urmașilor lui Dumitru Dan.

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

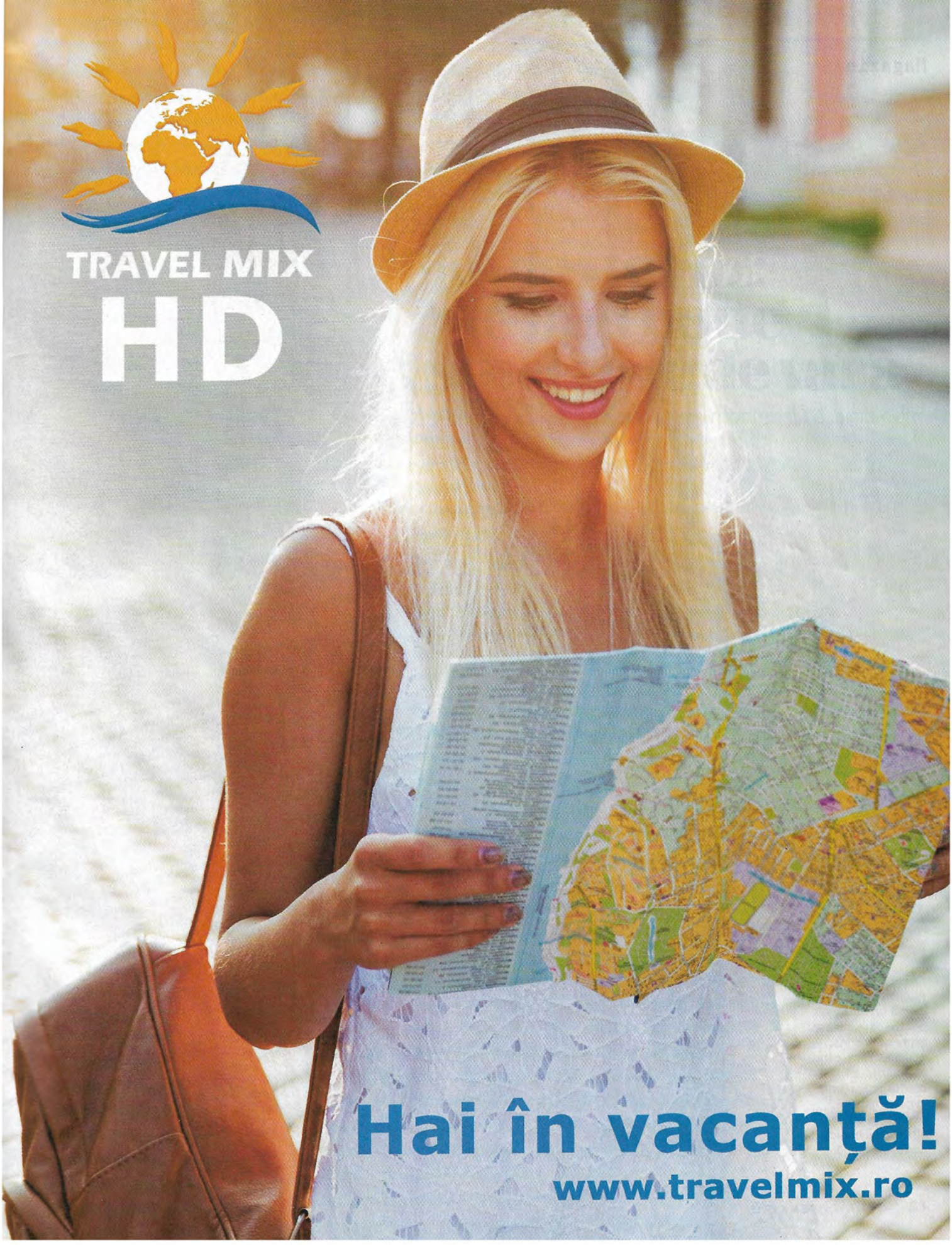
TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

ROSÉ TOATĂ ZIUA
Există un motiv pentru care această expresie a prins, mai ales vara, când popularitatea băuturii roz ajunge la cote maxime, punând în umbră alte delicii bahice de vreme caldă.

DAVID RODRÍGUEZ SÁNCHEZ/GETTY

RECOMANDĂRI

Gândește roz: Cele mai bune vinuri rosé de vară

De la sec la savuros, rafinat sau spumos, există o sticlă potrivită oricărei bolte palatine. Cele mai bune dintre toate. Cu prețuri de 25 de dolari sau mai puțin

BULE BLÂNDE ȘI VIBRANTE DE ROSÉ BRUT CHAMPAGNE POT UMPLE UN pahar la fel de strălucitor ca soarele când se ridică dimineața devreme, într-o zi de vară. Modul în care un Nero d'Avola, răcit și acid, răcorește instantaneu bolta palatină este, poate, la fel de surprinzător și revigorant ca un plonjon, după-amiaza, în piscină.

Și cu siguranță nu este nevoie să călătoriți departe de casă pentru a vă bucura de o seară tropicală plăcută - un amestec de Shiraz, Tempranillo, Grenache și Sangiovese reprezintă o evadare exotică pe cont propriu.

Indiferent de oră sau de loc, o băutură rosé reușește întotdeauna să-ți facă ziua perfectă. De ce credeți că fanii vinului trăiesc sub codul „Rosé toată ziua"?

Mai mult decât probabil, rosé-ul se va afla în meniu pentru o mulțime de oameni pe măsură ce vremea se încălzește. Vinul roz înregistrează o creștere de două cifre peste prețurile pieței, potrivit firmei de audiență Nielsen - cu un consum sporit în lunile de vară, când au loc aproape jumătate din vânzările categoriei.

Indiferent dacă celebrați cu un pahar de rosé la micul dejun, prânz sau cină - sau toate cele trei - această listă vă oferă unele dintre cele mai bune sticle pentru toate gusturile și bugetele.

DE

JANICE WILLIAMS

@ManhattanJan

Stemmari Rosé 2019

Fabricat din Nero d'Avola, un strugure nativ din Italia, Stemmari Rosé explodează în aromele soiului, dar menține un echilibru delicat de mineralitate și prospețime. Este minunat cu mâncăruri ușoare - cum ar fi salata de după-amiază cu topping de căpșuni și mere, dar se comportă foarte bine și cu legume la grătar și carne albă, cum ar fi carnea de pui și pește. *Preț: aproximativ 10 USD.*

Marqués de Cáceres Excellens Rosé 2018

Un amestec de Garnacha Tinta și Tempranillo duce la gustul viu, de mătase-netedă al acestui rosé pornit de la vinul roșu Rioja. Aromele florale stârnesc simțurile olfactive în timp ce bolta palatină este alintată de savoare de piersic alb și de pere. Sticla, de mărime medie, se bucură de o formă elegantă, prelungă. *Preț: aproximativ 10 USD.*

Smoke Tree Rosé 2018

Îmbogățit cu aromă de grapefruit și nectarină, mirosul acestui vin se combină cu arome de citrice și arome elegante acide, care sunt completate cu nuanțe de fructul pasiunii, căpșuni și doar o atingere de lămâie. Înclinând spre sec, Smoke Tree Rosé oferă un finisaj clar, revigorant și memorabil. *Preț: aproximativ 20 USD.*

Chateau d'Esclans Les Clans Rosé 2016

Un upgrade subtil al Rock Angel, Les Clans este la fel de divin în complexitatea și gustul său. În timp ce soiurile sunt caracterizate de mineralitate și aciditate, care amintesc de coaja de lămâie, vinul te dezmiardă cu savoare de fruct, clementine, piersici pârguite și papaya. Se combină cu o mare varietate de alimente și, spre deosebire de majoritatea celorlalte rosé-uri, Les Clans poate fi consumat pe loc sau lăsat pentru mai târziu. Deci, dacă doriți să-l puneți la păstrare pentru vara viitoare, producția 2018 probabil va fi și mai gustoasă. *Preț: aproximativ 70 USD.*

Cape Mentelle Rosé 2018

La sticlă, Cape Mentelle Rosé este, probabil, cea mai bună băutură pe care ați vrea să o consumați la un apus de soare. În nuanțe calde de roz, vinul – un amestec de Shiraz, Tempranillo, Grenache și Sangiovese - este proaspăt, cu aciditate și reminiscențe minerale care amintesc de florile de colț. În timp ce nuanțele florale vă pot face să credeți că vinul este la fel de subtil și la fel de dulce ca „ora de aur", gustul este strălucitor. Aromele persistente de lămâie Meyer și iasomie vă vor captiva, în timp ce persistă ușoare nuanțe de stafide roșii și petale de trandafir. *Preț: aproximativ 20 USD.*

LVE Cotes de Provence Rosé 2017

Există posibilitatea ca solitarul cântăreț John Legend să fi călătorit în Provence, locul de naștere al rosé-ului, spre viile Grenache, Cinsault și Syrah, care se combină în această frumusețe roz pal. Cu siguranță aceasta ar fi o explicație potrivită pentru melodiile angelice ce descriu înflorirea piersicului și caisului, care încântă simțul olfactiv, în timp ce vinul îmbină armonios gustul de căpșuni și nectarină albă. Finisajul ca o serenadă al LVE Cotes de Provence este robust, dar în același timp are trăsături minerale. *Preț: aproximativ 25 USD.*

Chateau d'Esclans Rock Angel Rosé 2017

Vrei un rosé care să se preteze la mâncăruri ușoare? Nu căutați mai departe de Rock Angel. Oferind o textură la fel de bogată ca satinul, acest vin îmbuteliat full-body are o structură complexă, maturată, cu nuanțe de fructe de pădure roșii și mirodenii. Este perfect pentru un platou obișnuit de brânză și mezeluri, dar și pentru feluri principale, cum ar fi cotlet de somon, de rață și de miel. *Preț: aproximativ 36 USD.*

Nicolas Feuillatte 2006 Palmes d'Or

Sunteți gata să vă lăudați la o ocazie specială? Există o singură modalitate de a face acest lucru: cu luxosul și elegantul Palmes d'Or de la Nicolas Feuillate. Design elegant și gust elegant, șampania vine cu o savoare bogată și bule subtile, cremoase. Nu vă spunem că este un vin pe care trebuie să-l împărțiți, dar prin natura sa sărbătorească este un vin perfect pentru petrecerile cu colegii care apreciază un rosé. *Preț: aproximativ 160 USD.*

Hampton Water Rosé 2018

Dacă plaja este prezentă pe agenda voastră pentru această vară, poate doriți să vă scufundați într-o sticlă de Hampton Water. Departe de gustul sărat al Long Island Sound, vinul roz spre roșu este plin de nuanțe de pepene și căpșuni proaspăt culese, acompaniament perfect pentru valuri și vreme caldă. O mineralitate subtilă conferă o savoare de lungă durată și veți dori să vă mai turnați un pahar - sau două; sau trei. *Preț: aproximativ 25 USD.*

CHRIS VAN DOLLEWEERD/GETTY

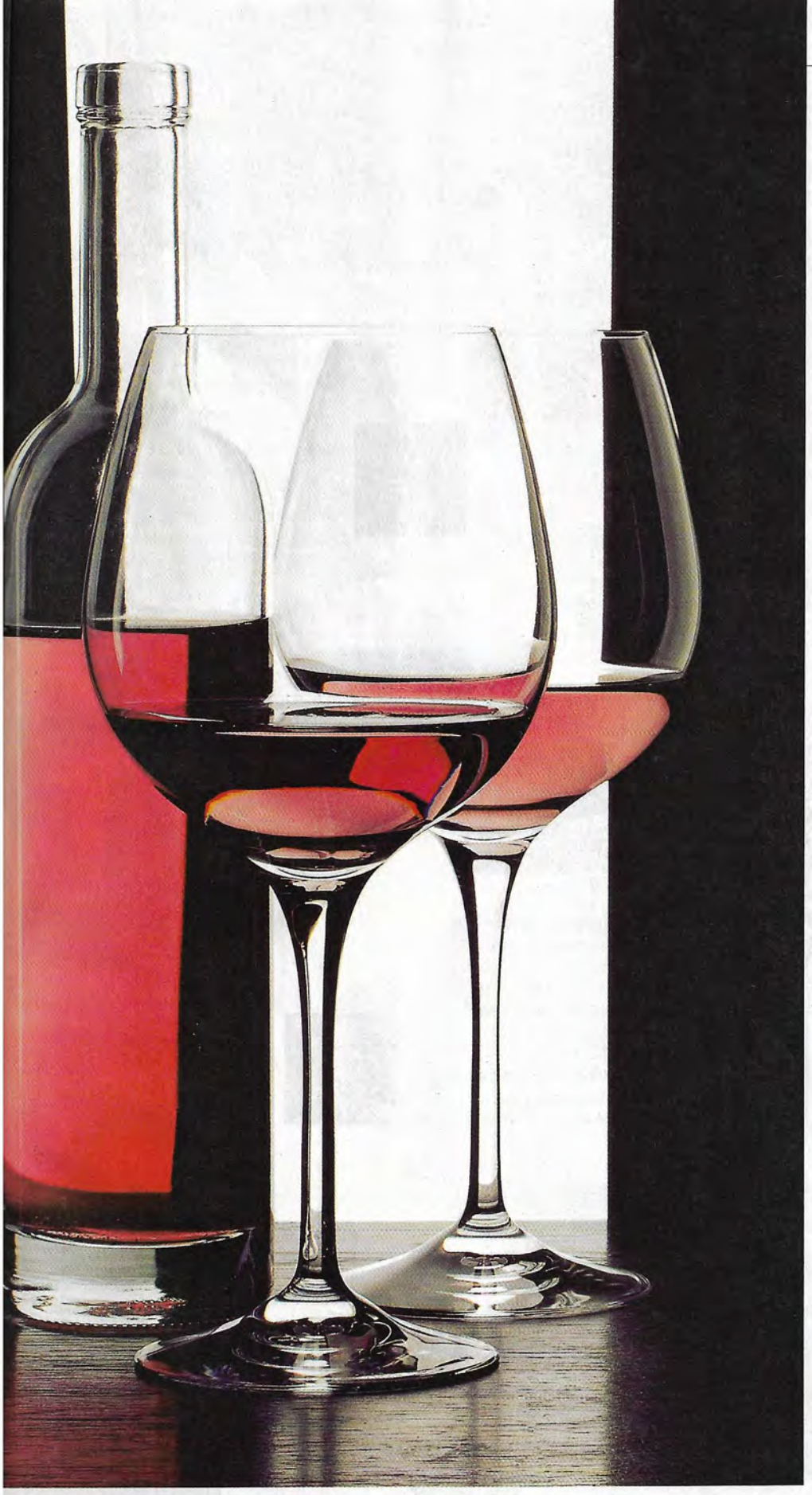

Schramsberg 2016 Brut Rosé
Căutați un vin care este rafinat? Bucurați-vă de acest vin sec Schramsberg, cu bule aromate și structurate. Strălucitor în aromă și culoare, vinul spumos este delicios, dar se pretează incredibil de bine la un prânz frugal, bogat în aperitive. *Preț: aproximativ 47 USD.*

Chandon Rosé American Summer Limited Edition 2019
Bule cu arome intense și strălucitoare în această ediție specială de pinot noir spumos. Aromele de căpșuni și cireșe proaspete sunt cremoase, clare și răcoritoare. *Preț: aproximativ 20 USD.*

Whispering Angel Rosé 2018
Idee a „nașului" rosé-ului, Sacha Lichine, Whispering Angel este plin de personalitatea boabelor coapte. Ușor de băut, cu o finisare netedă și completă, acest rose merge bine dacă sunteți la piscină sau îl savurați pe acoperiș, plăcut cu mâncare sau doar singur. *Preț: aproximativ 21 USD.*

Mezza di Mezzacorona Rosé 2018
Realizat la poalele Alpilor italieni, acest rosé are o nuanță de trandafir moale, care completează aroma de munte și aroma de piersică. Textura sa efervescentă se îmbină cu aromă delicată și spumoasă de fructe proaspete. *Preț: aproximativ 13 USD.* N

DE VĂZUT

Marii arhitecți și clădirile lor celebre

Nu există o imagine mai relevantă a culturii unei societăți ca arhitectura acesteia. De-a lungul istoriei, clădiri precum Colosseumul de la Roma, Taj Mahal din Agra sau Angkor Wat din Siem Reap au spus povestea timpurilor lor. În epoca modernă, aceste clădiri și arhitecții lor contribuie la iluminarea acestui nou mileniu. —*Paula Froelich*

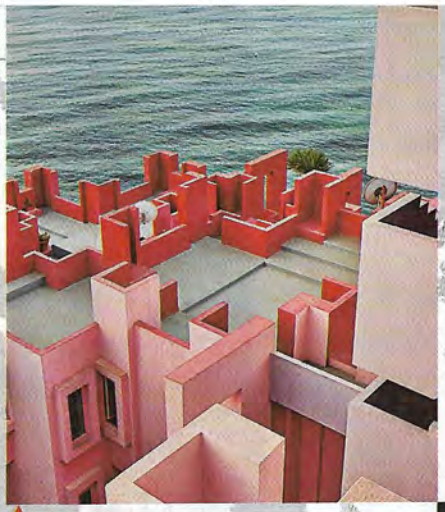

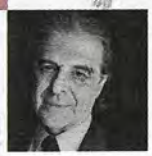

01 Norma Merrick Sklarek
Los Angeles
Pacific Design Center
Sklarek, prima arhitectă americană de culoare înregistrată în New York și California, este considerată ca fiind femeia din spatele construcției de referință Balena Albastră din Los Angeles - deși pe hârtie, colaboratorul său, César Pelli, este titularul. Doar Ambasada SUA din Japonia a recunoscut oficial contribuția Normei Sklarek.

1

02 Ricardo Bofill
Calpe, Spania
La Muralla Roja
La Muralla Roja, un proiect de locuințe încântător, în cadrul dezvoltării La Manzanera din Calpe, îmbină artistic și colorat influențele mediteraneene și arabe din zonele de coastă ale Spaniei și este încă inovator după 50 de ani.

2

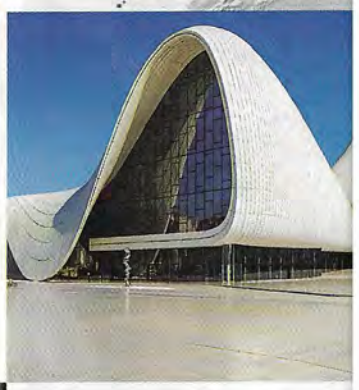

03 Oscar Neimeyer
Curitiba, Brazilia
Museo Oscar Neimeyer
Ochiul lui Neimeyer, anexa distinctă a Muzeului Oscar Niemeyer, este un spațiu expozițional idiosincratic, construit din oțel și sticlă, care este un exemplu al stilului părintelui modernismului brazilian.

3

04 Ludwig Mies van der Rohe
Berlin
Neue Nationalgalerie
Acest concept de muzeu complet deschis este proiectat de Mies van der Rohe - unul dintre cei mai importanți părinți ai modernismului. Este împărțit în două, folosindu-se un set de console pentru sprijinirea structurii exterioare, lucrările permanente aflându-se la subsol.

07 Kazuyo Sejima
Tokyo
Muzeul Sumida Hokusai
Această clădire uimitoare, de cinci etaje, din aluminiu, în inima districtului Sumida din Tokyo, a fost proiectată de câștigătoarea Premiului Pritzker, Sejima. Găzduiește o colecție de peste 1.800 de lucrări ale renumitul pictor ukio-e (gravuri în lemn) Katsushika Hokusai.

05 Zaha Hadid
Baku, Azerbaijan
Centrul Heidar Aliiev
În 2013, Hadid și-a adus semnătura sa fluidă, feminină, în fosta Republică Sovietică, combinând sensibilitățile culturii azere cu o viziune optimistă asupra viitorului.

06 I.M. Pei
Doha, Qatar
Muzeul de artă islamică
Inspirat de fântâna din secolul al XIII-lea din moscheea lui Ahmad Ibn Tulun din Cairo, acest mare muzeu - un omagiu al artei și arhitecturii islamice - se află singur pe o insulă artificială din Doha, astfel încât nicio clădire să nu-i perturbe liniile geometrice.

08 Renzo Piano
Noumea, Noua Caledonie
Centrul Cultural
Jean-Marie Tjibaou
Acest centru cultural semnat Renzo Piano este bazat pe designul tradițional al colibei populației tribale Kanak, cultura indigenă din Noua Caledonie. Un exemplu timpuriu de arhitectură verde, cele 10 pavilioane au fost construite pentru a profita de circulația aerului și pentru a rezista vântului din timpul sezonului musonilor.

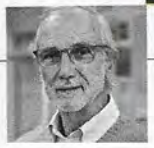

Desen de BRITT SPENCER

PUNCTUL PE I

Idris Elba

„ESTE UN PERSONAJ CARE ÎMI PERMITE SĂ-MI AJUSTEZ CU ADEVĂRAT performanța dramatică", spune Idris Elba despre John Luther, detectivul pe care îl joacă în serialul premiat de BBC America. Luther s-a întors pentru sezonul al cincilea, așteptat o vreme îndelungată, în iunie. În perioada de cinci ani între filmările seriilor patru și cinci, Elba a jucat multe roluri, dar pentru el personajul Luther, autodistructiv și întunecos, este cel mai electrizant. Asta pentru că managementul de televiziune nu distribuie, de regulă, actori de culoare în roluri eroice de polițiști, la fel de dinamice cum este Luther. În afara câtorva excepții notabile - cum ar fi *Shaft* din 1971 și seria TV *New York Undercover,* difuzate între 1994 și 1999 - dramele polițiste au în mod obișnuit bărbați albi ca roluri principale, în timp ce femei și bărbați de diferite rase joacă personaje secundare. Cu Luther, există o schimbare evidentă în Hollywood: șirul oamenilor de culoare care au existat întotdeauna în filmele de gen ies în sfârșit în față. Datorită lui Luther, Elba a câștigat premiile Globul de Aur și Screen Actors Guild. „Este un semn al timpurilor", spune Elba.

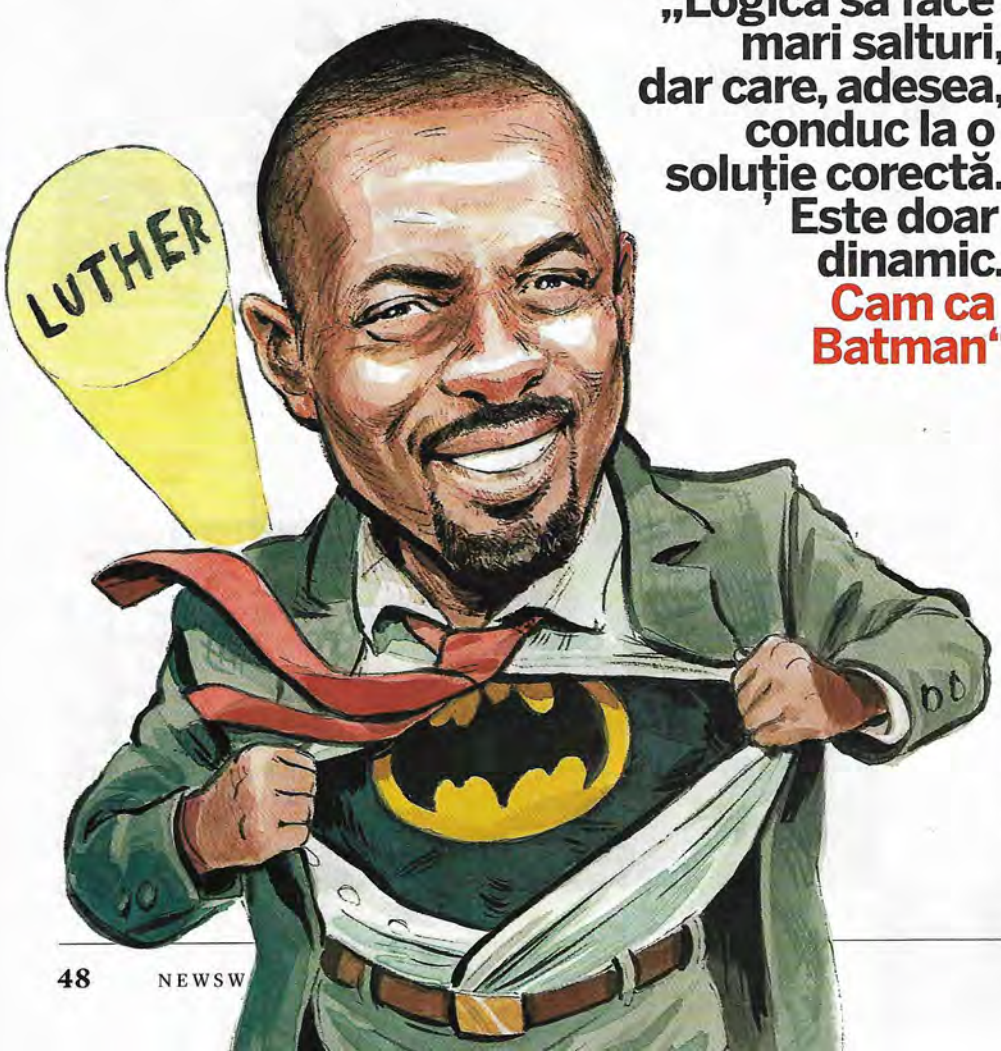

„Logica sa face mari salturi, dar care, adesea, conduc la o soluție corectă. Este doar dinamic. Cam ca Batman"

Ce vă place mai mult la Luther?
E un personaj complex, unul inteligent. E intuitiv. Este instinctual. Este masculin. Este musculos. Gândește din scurt și e genul: „O să fac asta!". El nu stă să facă predicții. Logica sa face mari salturi, dar care, adesea, conduc la o soluție corectă. Este doar dinamic. Cam ca Batman. Are acea parte întunecată. Vrea doar să acționeze în orice sens este nevoie.

Există un tip de rol pe care nu l-ați făcut încă și pe care doriți să îl încercați?
A existat un pic de romantism în *Daddy's Little Girls,* dar aș vrea să joc într-o comedie cu adevărat romantică, să găsesc acea mare poveste care să miște inimi, cu dragoste și romantism și toate acele sentimente.

Ce credeți, aceste genuri se vor deschide mai mult pentru scriitori, regizori și actori de culoare?
Sunt în acest joc de mult timp – se fac aproape 30 de ani - ceea ce este foarte frumos pentru mine. Dar din acel moment lucrurile s-au schimbat, au mers în diferite direcții și au îmbrăcat mai multe forme. Nu sunt numai încântat să văd mai mulți oameni de culoare în fața ecranului, dar și în spatele scenei. Sunt încântat să văd mai multe femei în roluri centrale și în spatele camerei. A fost o industrie dominată de bărbați și am văzut această schimbare - personal, cred că a fost inevitabilă. E minunat. Este o echilibrare satisfăcătoare, să vezi această cultură pe ecran. —*Janice Williams*

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

CĂLĂRIE

Hiponess, terapia cu cai

La câțiva kilometri de București, în cadrul unui club de echitație, caii și poneii fac parte dintr-un program de terapie pentru copii și adulți. Iar rezultatele sunt uimitoare.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

ANNA ROSSEEL ESTE ABSOLVENTĂ de finanțe-bănci, însă și-a dorit foarte mult să poată ajunge să-și asigure traiul zilnic lucrând cu caii. Colaborând de-a lungul timpului cu mai multe cluburi care s-au închis, a început să se întrebe ce va face cu caii care îmbătrâneau, caii cu care a lucrat foarte mulți ani.

Așa a apărut Clubul de Echitație Ecviva pe care l-a făcut și l-a gândit pentru cai. Și totul e despre caii ei: „Uite, primul cal cu care eu am făcut performanță, cu care am sărit și obstacole de 1,70 m, un cal care, indiferent de cât de mare a fost obstacolul, nu s-a oprit, este Carlos. E cel pe care vi l-am arătat în boxă și care acum pregătește călăreți. Am uitat să-ți spun că are 23 de ani și ați văzut ce bine se ține (râde). Așadar, trebuie să avem grijă de ei și să le oferim tot ce au nevoie, mai ales când ies din circuitul performanței. Sunt ca noi, oamenii, când ne pensionăm. Atunci au nevoie de mult mai multă atenție, pentru că sunt ființe extraordinar de atașate de noi. Au nevoie de iubirea noastră, ne rămân loiali și vor să ne ajute în continuare. Iar viața alături de cai, pentru mine, este tot ce mi-am dorit!".

Acum, pe o suprafață de două hectare, în comuna Dascălu, la câțiva kilometric de București, Anna Rosseel conduce un club care, pe lângă școala de echitație, pensiunea și crescătoria de cai, are un loc special pentru agrement.

Un loc în care terapeuții își pot ține ședințele de hipoterapie pentru copii, cu cai și ponei potriviți pentru astfel de terapii. Totul într-un nou concept: Hiponnes.

„Hiponess înseamnă bucuria și dragostea pe care o ți-o oferă un cal. Prin acest concept ne dorim să punem în evidență magia care se creează între om și cal, iar relația între un copil și un cal poate deveni foarte repede, aproape imediat, una de prietenie, chiar de iubire. Calul ajută în ameliorarea, chiar rezolvarea problemelor multor copii sau adulți cu nevoi speciale. Dacă ai mângâiat un cal sau ai călărit, cred că ai încercat senzația de fericire, relaxare, senzația de eliberare pe care o ai.

Noi am văzut cum echitația este o adevărată terapie pentru toți. Deja am avut experiența unor grupuri de acest fel, copii cu sindrom Down, cu hemipareză spastică, ADHD și am văzut rezultatele doar după câteva ore petrecute în preajma cailor și poneilor sau călare pe ei. Am văzut cum interacționează copiii cu animalele și viceversa și ce progrese aduce contactul cu calul pentru că se crează senzația de libertate, de zbor. Iar pentru unii copii, caii sunt picioarele lor", ne spune Anna Rosseel.

Nu există o limită de vârstă pentru cei care vor să învețe să călărească

Povestea acestui concept a plecat, cum altfel, de la un cal dăruit de Anna unui prieten, Tudor.

„Zozo este cel mai blând cal pe care l-am întâlnit în cariera mea. Dar Zozo nu mai poate participa la concursuri, însă este minunat pentru primul contact cu un cal. Pentru cei care încalecă pentru prima dată, pentru copii sau pentru oricine dorește să încerce senzația extraordinară pe care o ai când ești acolo, sus. Și Tudor a verbalizat un gând: «Zozo ar fi cel mai potrivit pentru hipoterapie...» Iar de aici nu a mai fost decât un pas", își amintește Anna.

Apoi a fost amenajat un spațiu special dedicat copiilor. Caii și poneii potriviți erau, așa că existau toate ingredientele.

„Noi nefiind terapeuți, deși avem alături de noi psihologi și terapeuți, și din cauza faptului că am văzut tot felul de controverse față de folosirea termenului de hipoterapie, am lansat conceptul Hiponess. Avem caii și poneii potriviți pentru astfel de activități și iubim, deopotrivă, copiii și caii. Așa că avem rețeta completă pentru oricine dorește să o încerce.

De fapt, experiența pe care o propunem este pentru toată lumea: începători, călăreți mai mult sau mai puțin experimentați, copii și adulți de orice vârstă. Hiponess este despre bucuria de a fi în natură, despre curajul de a încerca lucruri noi, este despre zâmbete, emoții, vindecarea sufletului și trupului, despre putere și speranță, competiție și ambiție", explică Anna Rosseel.

La Ecviva sunt și programe de grup, destinate copiilor preșcolari sau școlari, care cuprind activități educative și de

ECHITAȚIE
Anna Rosseel, în timpul unui antrenament (stânga). Copiii sunt mereu fericiți atunci când sunt în prezența cailor (jos)

îmbunătățire ale abilităților motorii, cu exerciții pe cal sau în spațiul special amenajat.

Apoi există și secțiunea de hobby pentru cei care doresc să facă plimbări călare ocazionale în manejurile clubului sau plimbări călare la pădure.

De la Anna am aflat că vin chiar și copii de 2-3 ani: „Copiii pot veni de mici. Avem și copii de doi-trei ani care vin la ponei pentru plimbări la mână. Și mulți vor, chiar după prima jumătate de oră călare, să se urce și pe cai. Mă bucură foarte mult când îi văd plini de dorință, curaj și bucurie.

Nu-i mai puțin adevărat că sunt și copii care se plictisesc mai repede. Alții au nevoie de una-două vizite până se obișnuiesc. Dar este normal să se întâmple așa și tocmai de aceea, repet, încurajez ca părinții să accepte perioada de adaptare. Până la urmă, imaginați-vă cam cum vede un ghindoc de câțiva anișori un ponei care are dublul înălțimii lui. Dar să știți că piticii sunt mai curajoși decât oamenii mari. Însă la nivelul de performanță se trece de pe la 6-7 ani".

O limită superioară de vârstă nu există, iar Anna și-a propus ca la clubul ei să fie bine primiți toți cei care iubesc caii.

„Am cunoscut o doamnă care s-a apucat de călărie la 65 de ani. Și călărește bine. Nici eu nu m-am apucat de călărie de copil, ci pe la 24 de ani. Îmi aduc aminte, de când eram foarte mică, trăind în București, aveam dorința de a avea un cal și visam cum să îmi țin calul pe balcon. Călăria mi se părea absolutul", povestește proprietara cubului. Discuția curge spre sportul de performanță, iar Anna Rosseel nu poate sta departe de competiții: „Iubesc mult prea mult acest sport, caii și elevii mei ca să nu mă zbat să ajung acolo unde visez. Da. Am un grup de elevi foarte talentați cu care participăm la competiții. Și cu rezultate bune. Însă rezultatele vin după multă muncă, ore de antrenament, cu tenacitate și, mai ales, cu dorința de a performa. Nici un sport nu e ușor. Dar, în echitație, trebuie antrenați doi: călărețul și calul. Pe amândoi, ca un tot. Să îi pregătești împreună, să îl înțelegi pe fiecare în parte, să îi împaci atunci când e cazul, să îi mângâi sau să îi dojenești la momentul potrivit. Și revin la un element esențial, dragostea: dragostea pentru copii și cai. Chimia trebuie să fie în doi plus unul: cal cu călăreț și amândoi cu antrenorul. Calul comunică, îți spune ce îl nemulțumește, îți arată ce îl doare, când are nevoie de mângâiere și când trebuie să intervi cu fermitate. La fel și călărețul. De aici ține de măiestria antrenorului să găsească modalitatea de a-i face pe cei doi să devină o echipă câștigătoare".

Pentru copii sunt multe concursuri de echitație, de la ponei la cai, deschise tuturor nivelurilor de călăreți. Ceea ce este foarte important pentru că asta duce la deschiderea acestui sport. Există competiții în cluburile de echitație din jurul Bucureștiului, deschise publicului, foarte multe fără bilete, la care oamenii pot veni să admire frumusețea acestui sport.

Clubul Annei poate participa la competiții cu opt cai și zece elevi. Majoritatea dintre ei sunt copii care au început la Ecviva de la zero și au ajuns să facă performanță.

În România mai sunt însă mulți pași de făcut pentru ca acest sport să aibă rezultate la nivel internațional, însă oameni dedicați există, așa că există o speranță.

1. Iunie 2008 - Simona Halep câștiga turneul de la Roland Garros dedicat juniorilor
2. Iunie 2013 - Nürenberg, primul turneu WTA câștigat
3. Iunie 2014 - prima finală pierdută la Roland Garros

Drumul unei campioane

Cariera sportivă a Simonei Halep a însemnat multă muncă, sacrificii, bucurii, decepții și, mereu, puterea de a reveni.

11 ANI AU TRECUT DE LA PRIMUL succes important al Simonei, finala de juniori câștigată în 2008 la Roland Garros, și până la obținerea, în premieră pentru un sportiv român, a trofeului de la Wimbledon. În toată această perioadă, au existat momente faste, dar și destule decepții. După Roland Garros 2008, Simona a început să urce pas cu pas în ierarhia mondială.

Prima victorie într-un turneu ITF a venit în august 2009, la Maribor. În același an, Simona a recurs la o intervenție chirurgicală de reducere a sânilor, care o incomodau în joc. În același an a reușit să ajungă în sferturi într-un turneu WTA, la Marbella, Spania.

La finalul anului 2012, Simona Halep reușea să intre în clasamentul primelor 50 de jucătoare ale lumii.

Primul turneu WTA câștigat de românca a fost cel de la Nürenberg din 2013, an în care avea să mai câștige 5 turnee, devenind revelația sezonului.

2014 avea să-i aducă și calificarea în prima finală a unui turneu de Grand Slam, pierdută în fața Mariei Sharapova la Roland Garros. Tot în acel an, a ajuns numărul 2 în clasamentul WTA. Au urmat doi ani în care Simona a câștigat mai multe turnee, menținându-se printre cele mai bune jucătoare ale lumii.

2017 i-a adus o nouă finală la Roland Garros, pierdută de această dată în fața jucătoarei Jelena Ostapenko după un meci foarte strâns. În octombrie 2017, Simona ajungea numărul 1 mondial pentru prima dată.

Un an mai târziu, Halep pierde finala Australian Open în fața danezei Caroline Wozniacki, însă câștigă la Roland Garros primul turneu de Grand Slam din carieră, învingând-o pe Sloane Stephens.

În ianuarie 2019, Simona Halep coboară de pe primul loc mondial după 48 de săptămâni consecutive în fruntea clasamentului WTA și 64 de săptămâni în total.

În iulie 2019, Simona Halep a câștigat, în premieră pentru un jucător de tenis român, turneul de la Wimbledon, după o victorie categorică în fața celebrei Serena Williams. ***(Mihai Duță)***

4

5

4. 10 iunie 2017 – a doua finală pierdută la Roland Garros
5. Ianuarie 2018 – finala pierdută la Australian Open
6. Iunie 2018 – primul turneu de Grand Slam câștigat la Roland Garros
7. Octombrie 2018 – prezentând, împreună cu echipa, noul trofeu Nr. 1 mondial
8. Iulie 2019 – pe Arena Națională din București, cu trofeul de la Wimbledon

6

7

8

FOTOGRAFII: GULIVER / GETTY IMAGES

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

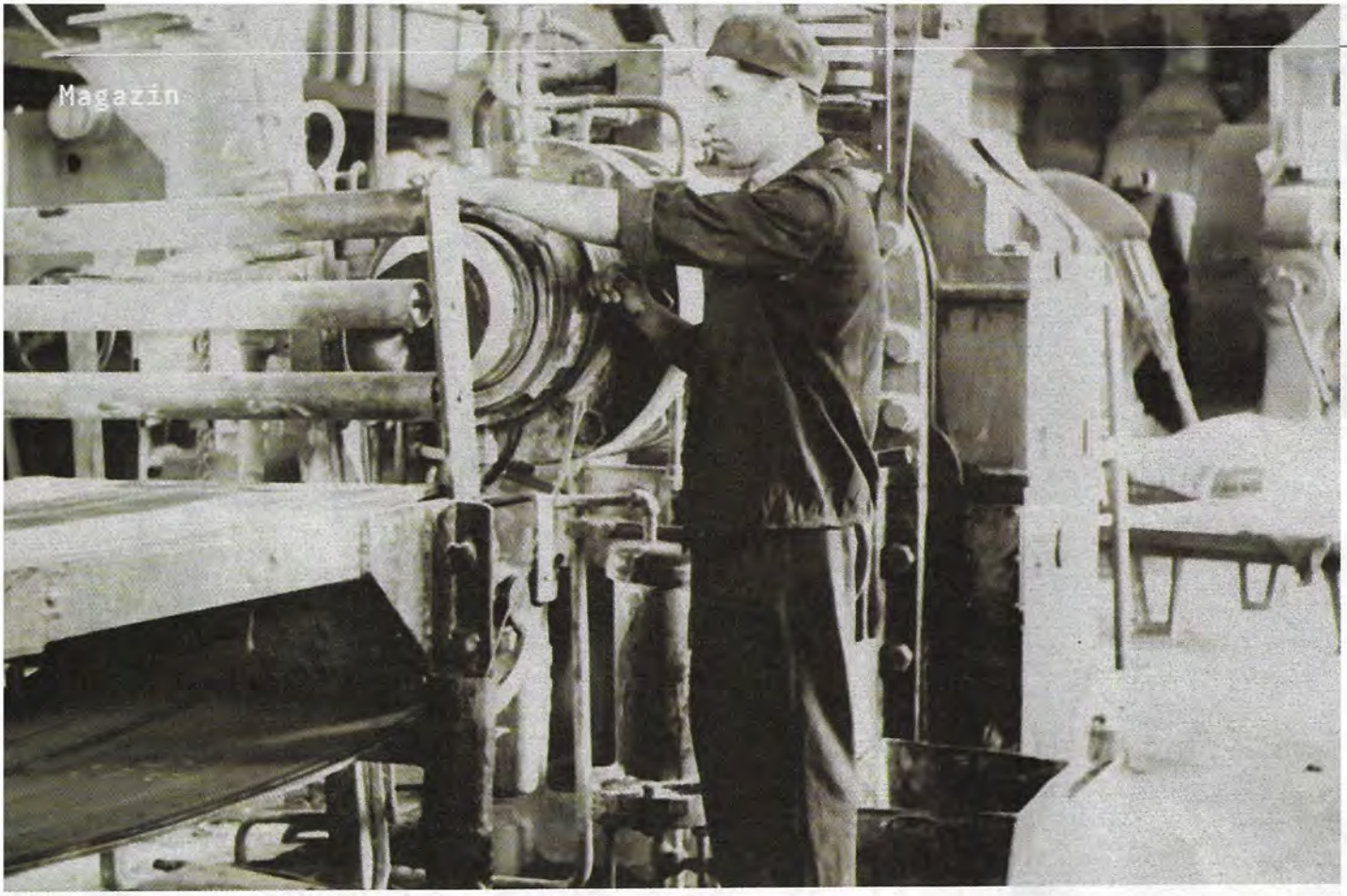

80 DE ANI DE ANVELOPE

Uzina Victoria Florești, de la decretul regal și Banloc-Goodrich", la Michelin

Construită prin decret regal începând din 1936, prima fabrică de anvelope din România și din sud-est-ul Europei a fost inaugurată în 1939, la Florești, și producea cauciucuri Goodrich, cu miros american. Acum, când a aniversat 80 de ani, uzina se află sub umbrela Michelin, produce gume Kleber și Goodrich, iar *Newsweek România* i-a călcat pragul pentru a păși pe firul istoriei.

MARCATĂ DE PIERDERILE SUFERITE ÎN URMA PRIMULUI Război Mondial și de crahul economic din anii 1930, perioada interbelică a fost una zbuciumată în Europa și, implicit, în România. Din noiembrie 1918 până în septembrie 1940, în cei 22 de ani de pace, de exemplu, în țara noastră s-au schimbat la volan 30 de prim-miniștri. Cu toate acestea, însă, perioada în care Bucureștiul era supranumit „Micul Paris", mai ales cea de dinaintea izbucnirii Celui de-Al Doilea Război Mondial, poate fi considerată și una de dezvoltare și expansiune tehnologică, capitol la care se înscrie și ridicarea primei fabrici de anvelope din România și din sud-est-ul Europei.

La cererea Principesei Elisabeta, sora Regelui Carol al II-lea, printr-un decret regal din iulie 1936, se începe construcția unei uzine de anvelope la Florești, o unitate strategică pentru dezvoltarea țării și a industriei în zona petrolieră Prahova. Construcția durează mai puțin de un an, iar inaugurarea are loc trei ani mai târziu, pe 4 iulie 1939, în prezența primului ministru Constantin Argetoianu, dată la care pe poarta fabricii Banloc, cum se numea la acea vreme, iese și prima anvelopă Goodrich 6.50-16, cu profil antiderapant. Producția era supervizată de echipe de specialiști americani și francezi, iar până la sfârșitul anului 1939 producția depășește 11.200 de anvelope, cu 247 de angajați, într-un singur schimb.

În timpul Celui de-Al Doilea Război Mondial, în pofida ocupației germane și a atacurilor aviației americane din cadrul operațiunii „Tidal Wave", uzina continuă să producă și, chiar, își extinde gama de sortimente produse – cauciucuri Express

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

HD, Express Balon, Antiderapant flanc alb, Antiderapant și Tractor. Cauciucul natural este pațial înlocuit cu cel sintetic german, denumit „BUNA/S". Ca idee, pe rând, armatele germană, română și, apoi, cea rusă au utilizat anvelope 6.25 -16 cu triplă protecție produse la Florești.

Epoca comunistă

Industrie grea și ușoară, construcții de autobuze și tractoare, reformă monetară, irigații și agricultură pentru producții-record la hectar... După Cel de-Al Doilea Război Mondial, economia României a fost relansată cu tot „entuziasmul" epocii comuniste și sprijinul Uniunii Sovietice. Fabrica de anvelope Banloc devine Uzina Chimică Victoria și își modernizează fluxul tehnologic, trece la lucrul în trei schimburi, achiziționează utilaje noi și mărește considerabil volumul de producție. Evident, renunță la tehnologia americanilor de la BFGoodrich, primul producător american de anvelope radiale, și deschide o secție de proiectare.

Anii 1960-1970 sunt unii de glorie pentru Uzina Chimică Victoria. În 1962, împreună cu Pirelli, ia naștere secția Auto-Moto-Velo. În 1963, anvelopele de la Florești sunt exportate, în premieră, către Finlanda, Cipru, Grecia, Africa și Thailanda. Iar în 1968, primul autoturism românesc, Dacia 1100, este încălțat cu avelope radiale Victoria 145 SR 15. La sfârșitul anilor '70, uzina ajunge la o producție de un milion de anvelope – auto, moto, velo, camion, tractor și Agricole – și, împreună cu General Tire, se deschide la Florești o nouă secție – Camere de Aer.

În anii 1980-1990, uzina își întărește grupul tehnic și intensifică controlul de calitate, instalează mașini de confecții Marangoni, prese ZTS și crește capacitatea de producție a anvelopelor radiale de camion.

După Revoluție

Revoluția din decembrie 1989 a dat startul schimbărilor către economia concurențială de piață și la Florești. În încercarea de a-și menține poziția, Uzina Victoria face eforturi și obține certificarea de calitate ISO ISO 9001, cu British Standard Institute, modernizează sectorul de amestecare (malaxoare Farell) și instalația de transport de negru de fum Chronos Richardson și instalează noi utilaje performante. Anvelopele agricole și industriale produse la Victoria sunt exportate inclusiv în SUA.

Prin privatizarea de la jumătatea anilor '90, Uzina Victoria devine membră a Grupului Tofan, deținut de controversatul om de afaceri Gelu Tofan. Iar în paranteză, cel puțin în cazul pneurilor pentru autoturisme, anvelopele Montana de la Florești, montate pe Daciile 1300 (1310, 1410, etc.) sau Nova contemporane, de exemplu, nu reușeau să se ridice la nivelul celor de import. Arătau ca noi și după 60.000 de kilometri, fiind realizate dintr-un amestec dur, dar aveau mari probleme de aderență, mai ales pe carosabil ud.

BFGoodrich revine sub umbrela Michelin

Michelin, unul dintre cei mai mari producători de anvelope din lume, a cumpărat fabricile de cauciucuri din Florești și Zalău de la Tofan Group în 2001. Francezii reorganizează activitatea și, în scurt timp, la Florești sunt produsele primele

anvelope pentru piața nord-americană. În 2004, se obține certificarea anvelopei Kormoran K801 pentru Dacia/Renault. Și, cum BFGoodrich a intrat sub umbrela Michelin în 1990, marca revine pe linia de producție de la Florești.

Apoi, în 2005, în urma unor noi investiții, în România începe producția cauciucurilor Michelin Energy pentru Dacia Logan, iar uzina Michelin Victoria primește distincția „Campion Michelin pentru Calitate" – o recunoaștere a standardelor înalte aplicate în fabrică. În 2007, este făcut un nou pas important în economia fabricii, fiind deschis „Atelierul de Membrane". Astăzi, membranele produse la Florești sunt exportate către fabrici din Europa, Japonia, Thailanda, China și Statele Unite.

Ce se întâmplă acum la Victoria Florești

Fabrica de acum nu mai are aproape nicio legătură cu cea inaugurată în 1939, în afară de amplasament, câteva ziduri și modul de lucru semi-manual, bazat în mare parte pe operatori umani. Chiar dacă au fost retehnologizate și reamenajate de Michelin, însă, o parte dintre halele de la Florești păstrează încă nealterat parfumul „epocii de aur", prin conducte, țevi și alte unghere. Nici mirosul greu al compușilor chimici nu au reușit să-l acopere. L-am simțit pe drumul către prima secție vizitată, „Secția de amestecuri", care și-a păstrat locul de-a lungul evoluției uzinei. Amestecurile pentru anvelope realizate la Florești sunt exportate din 2014, în proporție de peste 50%, către fabrici Michelin din întreaga lume.

A urmat „Secția semifabricate", unde un inginer ne-a arătat și ne-a explicat cum se realizează elementele ce intră în componența oricărei anvelope: bandă de rulare, talon, flanc, carcasă cu inserție din pânză sau metalică, peliculele de etanșeitate, etc.. Iar la final am ajuns în „Secția de confecție" și în „Secția de vulcanizare", locurile în care toate elementele menționate mai sus sunt puse la un loc pentru a da viață pneurilor.

La Michelin Victoria Florești se lucrează semi-manual, nu există niciun robot. Pardon, doi roboți se află în depozit și au grijă de sortarea și stivuirea anvelopelor pe paleți în vederea expedierii către utilizatori. Peste 60 de utilaje sunt operate manual, în schimburi, de trei sute de angajați, iar fiecare post de lucru are o capacitate de 600 de carcase pe zi. În „Secția vulcanizare" funcționează șapte linii, unde, cu ajutorul preselor speciale, operatorii montează pe carcase banda de rulare, în cadrul unui proces extrem de riguros, fiecare operațiune și element fiind înregistrate cu coduri unice de un calculator central.

De ce operatori și nu roboți? Explicația celor de la Michelin a fost simplă: fabrica produce la comandă, nu pe stoc, iar modul semi-manual de lucru conferă flexibilitate, pe aceleași linii putând fi produse simultan mai multe tipodimensiuni și profile. Iar ca idee, sistemul de producție și control este atât de bine pus la punct, încât 96% din pneurile fabricate trec testele de calitate, rata de eșec fiind de o anvelopă la 100 produse.

La Michelin Victoria Florești se fabrică în momentul de față 400 de tipodimensiuni de anvelope Kleber și BFGoodrich pentru jante de până la 20 inch, iar 90% din producție merge la export. Nu mai există „Secție de proiectare", ca în epoca comunistă, ci se lucrează după rețete dezvoltate și testate în laboratoarele Michelin, companie ce deține, pe lângă BFGoodrich și Kleber, și brand-urile Kormoran, Uniroyal, Tigar și Riken. Dar Floreștiul joacă un rol foarte important pe scara inovației, făcând parte din proiectul Acorus. În parteneriat cu producătorul de jante Maxion Wheels, Michelin a brevetat o roată flexibilă, care nu se îndoaie în gropi sau borduri și include două extensoare montate pe o jantă specială. Iar extensoarele Acorus vor fi produse la Victoria Florești.

Florești, o comună încremenită

Doar în anii 2017 și 2018, Michelin România a plătit taxe în valoare de 60 de milioane de euro către statul român. Iar o parte importantă din acești bani au ajuns, evident, și în conturile Primăriei Florești, unde își are domiciliul Uzina Michelin Victoria Florești. Dar comuna arată ponosită și neîngrijită de parcă ar fi rămas blocată în timp de 40-50 de ani. Până și tencuiala de pe clădirea Primăriei Florești stă să cadă în anumite locuri. O explicație ar fi că, în martie 2018, primarul comunei prahovene a fost condamnat la închisoare cu suspendare pentru conflict de interese. Însă, cu siguranță, există și alte explicații.

De asemenea, o altă parte din taxele plătite de Michelin România ar fi trebuit să ajungă la cei care se ocupă de infrastructură. Cei câțiva kilometri de șosea ce leagă Floreștiul de DN1 sunt plini de gropi. Iar de lipsa unei autostrăzi către Brașov și vestul țării nici nu mai vorbim, deși 90% din cauciucurile fabricate aici pleacă în camioane de export.

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

NEWSGEEK

Realitatea mușcă

Oculus Quest este pasul următor, accesibil, în jocurile VR

UNDE SUNTEM ASTĂZI CU realitatea virtuală? Ispita VR este greu de negat, dar prima serie de dispozitive la domiciliu s-a dovedit a fi prea costisitoare sau intimidantă pentru majoritatea consumatorilor. Acest lucru nu a împiedicat companiile ca Oculus, HTC și PlayStation să încerce să ajungă la o audiență mare, iar un al doilea val de dispozitive VR încearcă să atragă cumpărătorii cu prețuri mai mici, hardware mai simplu și mai multe jocuri. Newsgeek a catalogat Oculus Quest ca o abordare VR îndrăzneață care are ca scop atenuarea îngrijorărilor consumatorilor zilnici.

Oculus Quest reprezintă un adevărat pas înainte pentru VR. Este accesibil: prețul este de 399 dolari. Este nelegat: un dispozitiv fără fir care nu se conectează la un PC. Este o bucată de hardware sofisticată, care are autonomie și este ușor de folosit.

DE

MO MOZUCH
@momozuch

Quest nu este intimidantă ca versiunea veche VR; tot ce trebuie să faceți este să apăsați butonul de pornire. Este o combinație a tehnologiei wireless ușoară de la Oculus Go cu motion tracking și utilizarea mâinilor de la versiunea mult mai complicată (și dependentă de PC) Oculus Rift.

„Tracking-ul poziționat și controlerii Oculus Touch sunt importante pentru profunzimea jocului și o experiență mai bogată. Aceasta a fost o țintă critică pentru noi pe Quest", spune Sean Liu, director de Management Hardware al companiei Oculus, pentru *Newsweek*.

Ca piesă hardware, Oculus Quest poate fi utilizat chiar și de cei mai nepricepuți. Îl conectezi la telefon, te înregistrezi la un cont și începi. Configurarea oferă o multitudine confortabilă de mijloace de control pentru a vă stabili propriile limite. Odată pornit, o cameră foto afișează spațiul în jurul vostru. Controlerii Touch vă permit să urmăriți un spațiu de joc, similar cu desenarea unui cerc cu creta. Când vă apropiați de marginea spațiului ales, un perete virtual vă anunță că vă apropiați de aceste limite.

Apoi, un simplu tutorial vă inițiază în elementele de bază. Deoarece utilizează controlerele Touch, jocurile Oculus Quest vă permit să interacționați cu obiectele din realitatea virtuală cum ați face în viața reală. Veți începe prin aruncarea unui avion de hârtie sau prin lansarea unei lance. După ce plonjați în jocuri, veți folosi săbii de energie în „Vader: Immortal" sau veți prelua comenzi rapide într-un restaurant pentru roboți, în „Job Simulator". Iar jocurile, mai mult decât hardware-ul, reprezintă următoarea mare provocare pentru piața VR.

„Conținutul este rege", spune Liu. „Următorul nostru mare pas este să introducem un mai mare număr de jocuri de calitate pe platformă."

Următorul mare impuls nu va veni numai de la Oculus. VR este încă o platformă tânără după standardele industriei jocurilor video, iar dacă există un lucru de care industriei de jocuri video îi pasă este o bază robustă de instalare.

Cu cât este mai mare numărul de unități vândute, cu atât este mai ușor să apară dezvoltatorii de jocuri pentru a crea conținut pentru platformă. Liu spune că obiectivul pentru industria VR este de a ajunge la un total combinat

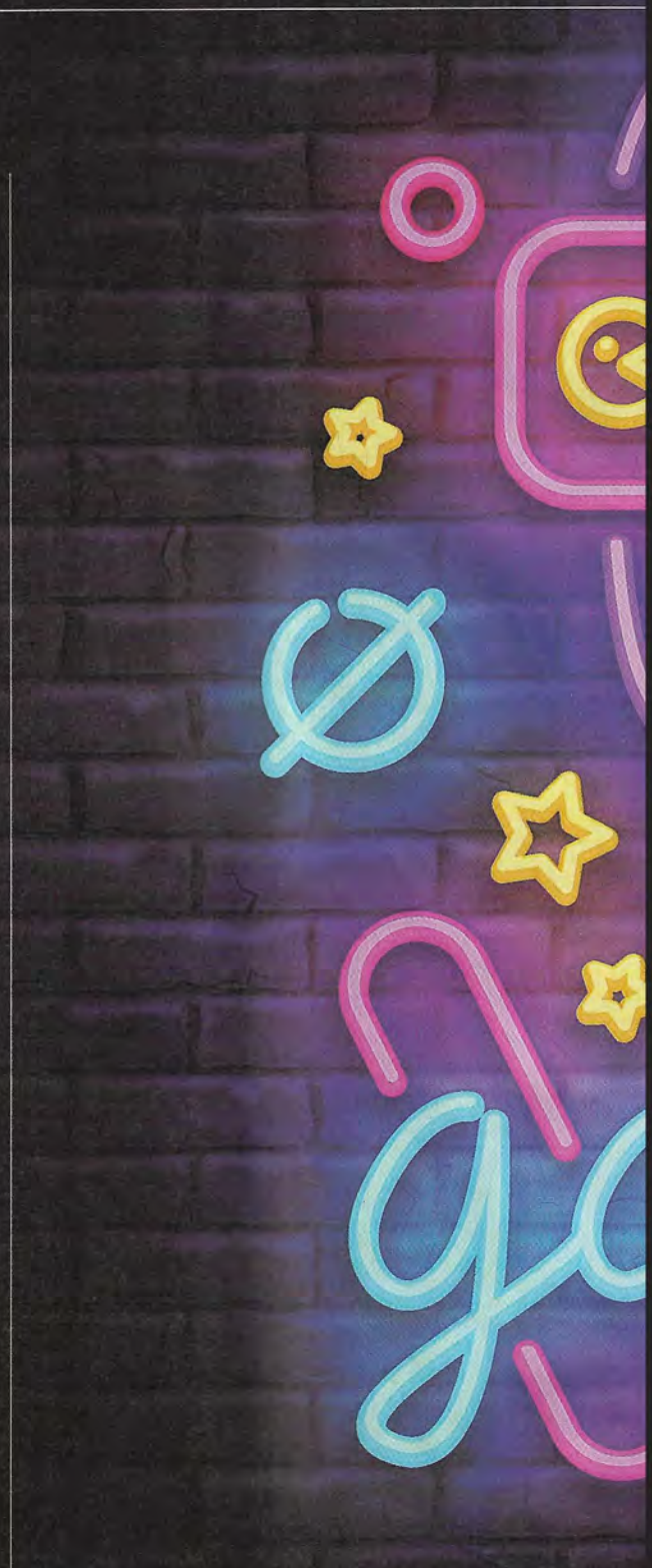

SOIFER/GETTY

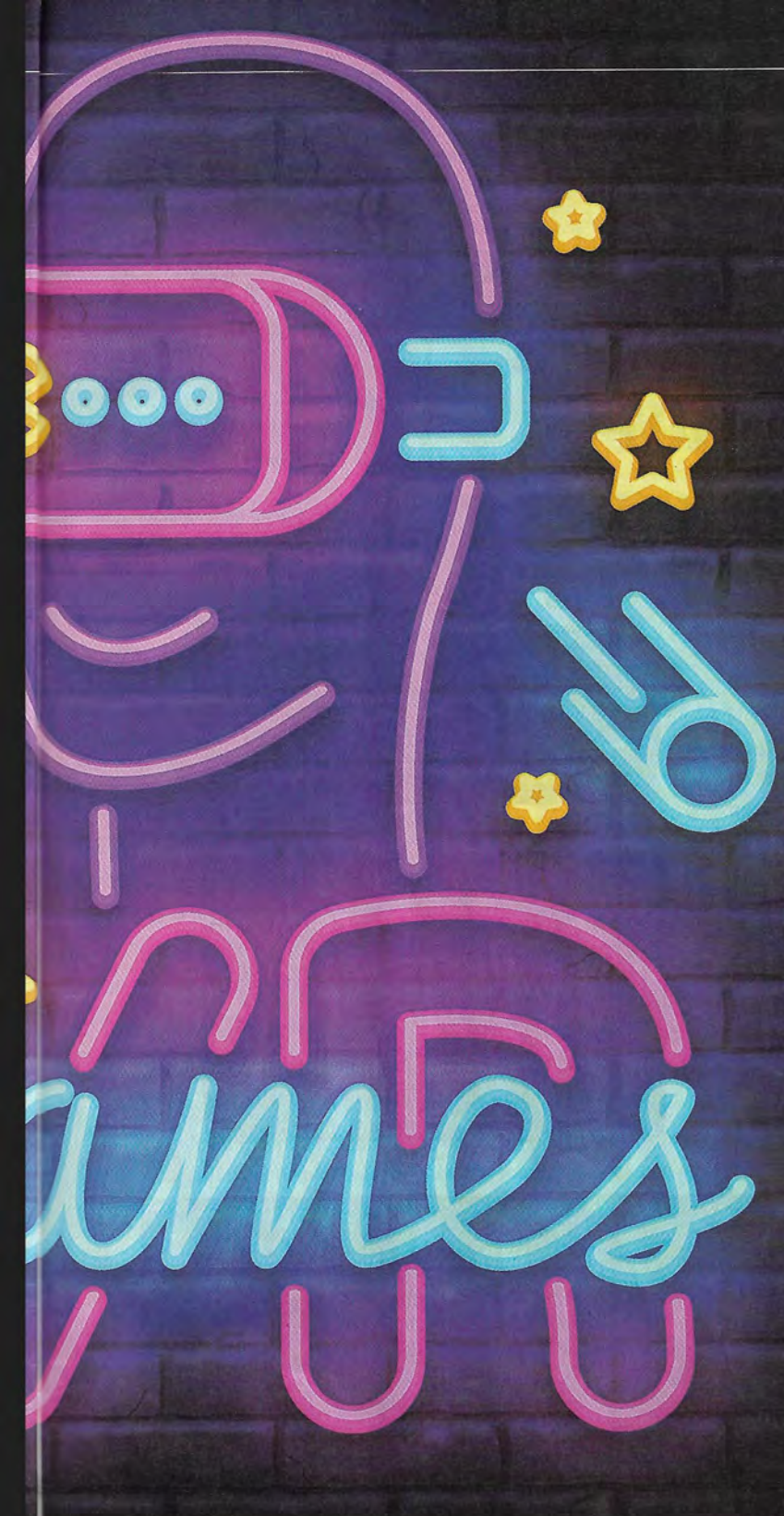

de 10 milioane de unități VR cât mai curând posibil.

„Ce e special în legătură cu acest număr este faptul că nu este legat de Oculus Quest. Ne gândim noi, HTC și PlayStation să formăm o bază hardware mare. Trebuie să existe o bază mare pentru ca economia să funcționeze", spune Liu.

Ca hardware, Oculus Quest este aproape imbatabil

Biblioteca de jocuri pentru Oculus Quest este veriga slabă. Ca piesă hardware, nu ai de ce să te plângi (deși durata de viață a bateriei de 2-3 ore ar merita unele îmbunătățiri), dar pe partea de software nu sunt nici măcar aproape de numărul de jocuri cu care majoritatea consumatorilor sunt obișnuiți.

Aceasta nu înseamnă că nu sunt jocuri bune. *Beat Saber* este un joc de ritm, în care puteți tăia cu săbii cu laser notele muzicale ce apar. *Google Tilt Brush* vă permite să desenați și să sculptați obiecte 3D într-un număr de setări mirifice, cum ar fi o pădure aflată sub cerul clar al nopții. Și *Superhot VR* este un joc foarte stilizat, care permite mișcările cu încetinitorul ca să evitați gloanțele în stil Matrix. În timp ce jocurile sunt țintele din viitorul imediat VR, Liu spune că Oculus are destule idei și pe termen lung.

„În 10 ani, vrem să facem dispozitivele de dimensiunea unei perechi de ochelari. Dar nu există nicio inovație care să ne ajute imediat", spune el.

Asta pentru că a face hardware-ul VR mai mic face provocările și mai mari. Așezarea tuturor componentelor într-un pachet mai mic mărește densitatea căldurii. Oricine a folosit un laptop puternic pentru o perioadă lungă de timp înțelege cât de fierbinte poate deveni hardware-ul. Așezând dispozitivul pe față este cu atât mai complicat. Există, de asemenea, limite fizice pentru optică, a explicat Liu. Acum există o minimă distanță pe care lumina trebuie să o parcurgă în interiorul căștilor pentru ca afișajele să funcționeze, deci o micșorare nu este deloc simplă.

Și toate acestea depind de o audiență robustă și de o bibliotecă mare de jocuri, ca să faci vânzările necesare pentru a stimula continuarea investițiilor. Realitatea, se pare, este aici ca să rămână o perioadă mai lungă. N

TEHNOLOGIE

Sigma fp, cea mai mică și mai ușoară cameră full-frame mirrorless

CU UN DESIGN DE APARAT FOTO DE buzunar, Sigma fp, cea mai mică și mai ușoară cameră full-frame mirrorless, are 10,6 centimetri înălțime, 6,6 centimetri lățime și 4,3 centimetri grosime și ascunde un senzor de 24,6 Megapixeli, de 35 de milimetri. Bineînțeles, prin adăugarea unui obiectiv, gabaritul camerei crește, dar, și așa, dimensiunile sale par impresionant de mici.

Sigma fp suportă ISO între 100 și 25.600, oferă un sistem autofocus cu 49 de puncte și dispune de stabilizator electronic a imaginii și poate filma la rezoluție 4K. Declanșatorul mecanic este înlocuit de unul electronic, ceea ce face aparatul mai silențios, iar optica se bazează, în premieră pentru Sigma, pe sistemul „Leica L-Mount", care permite utilizarea lentilelor cu acest sistem dezvoltate de Leica, Sigma și Panasonic, ceea ce conferă utilizatorilor o libertate de alegere mai mare. De asemenea, cu ajutorul unui adaptor, pe Sigma fp pot fi folosite mai multe obiective Canon.

Prima versiune Sigma fb utilizează un senzor Bayer și nu unul Foveon, ca alte aparate Sigma. Modelul cu senzor Foveon va fi lansat ceva mai târziu. Altfel, în ciuda dimensiunilor, Sigma fb oferă conectivitatea și opțiunille unui aparat full-frame obișnuit. Spatele camerei foto este ocupat aproape în totalitate de un ecran touchscreen de 3.2 inch, iar memoria se bazează pe un card SD. Sigma fb nu dispune de vizor electronic, dar are port HDMI.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Panasonic Lumix S1H, primul aparat foto capabil să filmeze 6K/24p sau 5.9K/30p

ÎNCĂ DIN ANII 1990, PANASONIC A PRODUS O GAMĂ VARIATĂ DE TEHNOLOGII inovatoare pentru imagini cinematice impresionante, precum înregistrarea video 24p, slow motion video folosind o frecvență variabilă a cadrelor sau o gamă dinamică și un spațiu de culoare ample prin intermediul V-Log/V-Gamut. Iar acum a creat și dezvoltat pe baza expertizei acumulate în lumea camerelor de cinema profesionale, precum și a camerelor full-frame mirrorless din seria LUMIX S, Panasonic Lumix S1H.

S1H este primul aparat foto mirrorless cu obiective interschimbabile din lume capabil să înregistreze video la rezoluții 6K/24p (aspect 3:2), 5.9K/30p (aspect 16:9) și 10-bit 60p 4K/C4K. De asemenea, camera permite o varietate de formate de înregistrare, inclusiv modul anamorfic 4:3, pentru a îndeplini nevoile profesioniștilor. Iar datele la rezoluție înaltă pot fi utilizate pentru a crea înregistrări video 4K cu o calitate mai ridicată a imaginii sau pentru a decupa imagini în 4K.

F4 G Master, un nou super-teleobiectiv de 600 de milimetri pentru profesioniști

CEL DE-AL ZECELEA OBIECTIV DIN SERIA SONY G MASTER, FE 600mm F4 GM OSS, ridică ștacheta în ceea ce privește viteza, mobilitatea și controlul unui super-teleobiectiv. Cu o greutate de 3.040 de grame, noua lentilă de 600 de milimetri oferă fotografilor profesioniști de sport, de faună sau de știri mai multe opțiuni pentru a surprinde subiecții de la distanțe mari cu acuratețe și detalii excelente.

Design-ul ușor al super-teleobiectivului a fost obținut prin utilizarea a trei elemente de fluorină, cu un număr redus de elemente dispuse în partea din față a cilindrului. Iar pentru a reduce greutatea și volumul carcasei s-a folosit un aliaj durabil de magneziu și un parasolar din fibră de carbon. Obiectivul este rezistent la umiditate și praf, iar elementul frontal este tratat cu fluorină pentru a rezista, de exemplu, la noroi și amprente.

Pentru a profita de sistemele autofocus extrem de avansate ale celor mai noi camere full-frame cu montură-E, noul obiectiv FE 600mm F4 GM OSS include două motoare liniare XD (dinamică extremă) care mișcă grupul de lentile, pentru a oferi un autofocus rapid și precis și pentru a urmări cu succes subiectele în mișcare. Aceste motoare folosesc algoritmi de mișcare special dezvoltați pentru a

minimiza întârzierile, lipsa de echilibru și pentru a controla nivelul de zgomot, oferind astfel un autofocus performant, rapid, precis și silențios. Acest lucru permite obiectivului să capteze cu ușurință scene dinamice, precum cele din competițiile sportive sau din viața sălbatică. Designul optic unic include un element mare XA (lentilă cu asfericitate extremă) și un element ED (extra-low dispersion), care suprimă toate aberațiile comune produse de teleobiective. Iar obiectivul dispune de un mecanism de diafragmă cu deschidere circulară de 11 lame, care contribuie la un efect bokeh de înaltă calitate. Super-teleobiectivul FE 600mm F4 GM OSS este compatibil cu teleconvertoarele 1.4x și 2.0x de la Sony cu montură E.

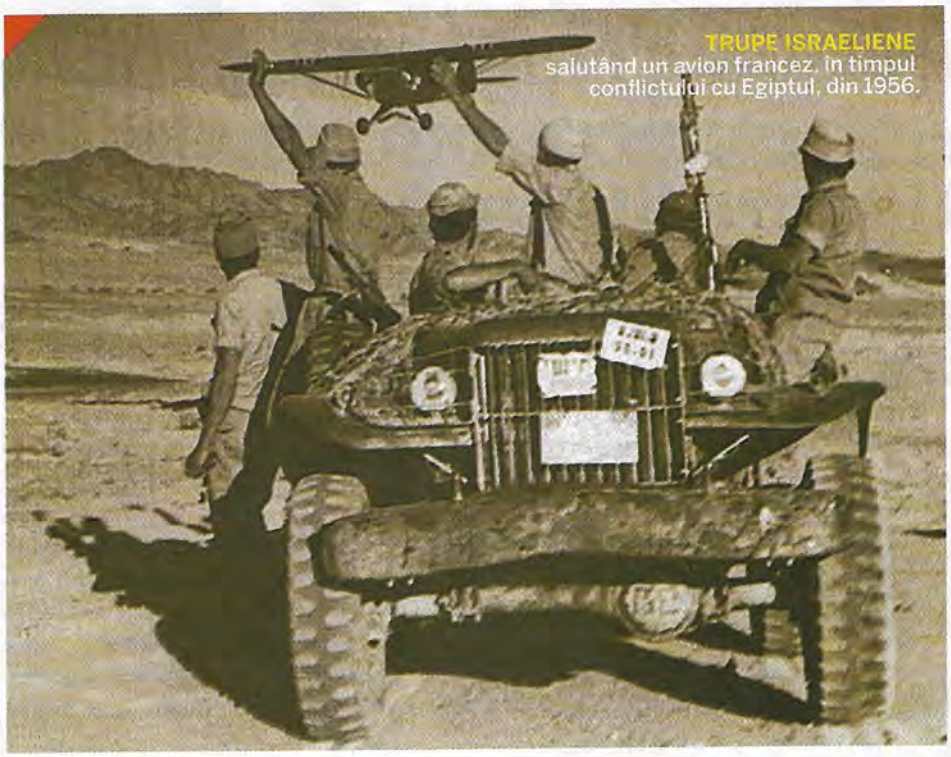

TRUPE ISRAELIENE salutând un avion francez, în timpul conflictului cu Egiptul, din 1956.

Egiptul naționalizează Canalul Suez

26 IULIE 1956: CONDUCĂTORUL EGIPTULUI, COLONELUL GAMAL ABDEL Nasser, decide să naționalizeze Canalul Suez, pentru a obține astfel bani pentru finanțarea barajului de la Aswan. Nasser rămăsese, la 19 iulie 1956, fără finanțarea americană a canalului, după ce Egiptul recunoscuse Republica Populară China. La 26 iulie, Nasser a ținut un discurs în care a anunțat naționalizarea canalului, despăgubirea acționarilor franco-britanici la valoarea de bursă a acțiunilor și închiderea canalului și a strâmtorii Tiran pentru navele israeliene.

Franța și Marea Britanie, luate prin surprindere de decizia lui Nasser, au decis să răspundă: s-au aliat cu Israelul și, în octombrie, au invadat Egiptul și au ocupat canalul. Deși au obținut o victorie militară – în armata egipteană, promovările se făceau pe criterii politice, nu bazate pe competență - cele trei state s-au retras din teritoriile ocupate la presiunea SUA și a URSS.

După conflict, Franța a ajuns la concluzia că trebuie să-și dezvolte propriile capacități nucleare, având în vedere că URSS amenințase cu folosirea armei nucleare, iar Statele Unite au abandonat Europa de Vest, în această dispută. În Egipt, colonelul Nasser și-a asumat puteri dictatoriale și a forțat plecarea din țară a circa 25.000 de evrei, constrânși să emigreze cu o valiză și o sumă mică de bani. Israelul a reușit să-și atingă parțial unele obiective, inclusiv deschiderea strâmtorii Tiran pentru navele sale. Canalul Suez a fost închis până în aprilie 1957, când a fost eliberat de navele scufundate în timpul conflictului.

26 IULIE - 1 AUGUST

Pașoptiștii cântă „Deșteaptă-te, române!"

29 iulie 1848: În parcul Zăvoi, din Râmnicu Vâlcea, un grup de tineri, în frunte cu Anton Pann, a intonat pentru prima dată imnul Revoluției pașoptiste. Poezia „Un răsunet", scrisă de Andrei Mureșanu și pusă pe versuri de Anton Pann, a fost publicată pentru prima oară în iunie 1848. Imnul a fost intonat în timpul revoltei de la Brașov, din 1987, apoi în timpul Revoluției din 1989. Este imnul României postdecembriste și este, alături de drapelul tricolor, stema și sigiliul statului, simbol național.

Revoluția Culturală a lui Mao omoară milioane de oameni

1 august 1966: Dictatorul chinez Mao Zedong lansează oficial Marea Revoluție Culturală Proletară, care a lăsat în urmă până la două milioane de morți. Mao a urmărit să recâștige Partidul Comunist, după eșecul provocat de Marele Salt Înainte, dar și să scape de rivalii săi politici. Studenții comuniști îndoctrinați din Gărzile Roșii au vânat oamenii cu haine „burgheze" și care prezentau semne de „imperialism". Revoluția Culturală s-a încheiat la moartea lui Mao, în 1976.

Moare creatorul „Micului prinț"

31 iulie 1944: Scriitorul și aviatorul Antoine de Saint-Exupéry, cunoscut mai ales pentru parabola „Micului prinț", dispare în timpul unui zbor de recunoaștere deasupra Mării Mediterane, în timpul Celui de-Al Doilea Război Mondial. Rămășițele avionului său au fost descoperite în 2004, în apropiere de Marsilia.

FOTO: WIKIPEDIA/FLICKR

Magic FM

always great music

magicfm.ro

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Vrancart®

Aproape de tine, aproape de natură

rompaper

Producem cu mândrie, în ROMÂNIA:
- hârtie pentru carton ondulat
- carton ondulat și ambalaje din carton ondulat
- hârtii igienico-sanitare

ROMANIAN GOOD - BUN ROMÂNESC

Produs în ROMÂNIA

Suntem prietenoși cu natura:
- colectăm la nivel național peste 30% din deșeurile din hârtie și carton

Strada Ecaterina Teodoroiu 17, Adjud - VN
T: +40 (237) 64 08 00, F: +40 (237) 64 17 20
www.vrancart.ro | office@vrancart.com

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX